

T. C.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

ADLİ PSİKOLOJİ

**PARTNERİ TARAFINDAN DUYGUSAL VE FİZİKSEL
ŞİDDETE UĞRAMIŞ VE UĞRAMAMIŞ KADINLARIN
UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZLEM ÖZCAN

071111111

İstanbul, Kasım 2009

T. C.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

ADLİ PSİKOLOJİ

**PARTNERİ TARAFINDAN DUYGUSAL VE FİZİKSEL
ŞİDDETE UĞRAMIŞ VE UĞRAMAMIŞ KADINLARIN
UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZLEM ÖZCAN

071111111

Danışman Öğretim Üyeleri:

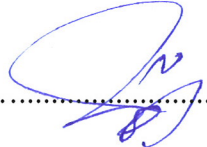
Prof.Dr. Nursel Telman & Dr. Zeynep Belma Gölge

İstanbul, Kasım 2009

T.C. Maltepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

04.02.2010 tarihinde tezinin savunmasını yapan Özlem ÖZCAN'a ait "Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı çalışma, Jürimiz Tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Adli-Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi Olarak Kabul Edilmiştir.

.....
Prof. Dr. Nursel TELMAN
(Başkan)
(Danışman)

.....
Yrd. Doç. Dr. Bayhan ÜGE
(Üye)

.....
Yrd. Doç. Dr. Levent ÖNEN
(Üye)

TEŞEKKÜR

Öncelikle tezimi yazmam için gerekli sabrı bana sağladığı için Tanrı'ya, manevi desteklerini ve inançlarını bir gün bile olsun benden esirgemeyen biricik ailemin tüm bireyelerine; Anneme, Babama, Ozanıma, Oylum'a, Cicişime, Nurcan ablama, Emine Teyzeme-ki moral kahveleri olmasaydı ne olurdu bilmem- İbrahim amcaya, yapıcı eleştirileri ve yönlendirmeleri ile güzel bir tez yazmamı sağlayan değerli danışmanım, bilgili ve güzel insan Belma Gölge'ye, Kadıköy Kadın Sığınma Evi'ndeki çalışmalarım sırasında yardımlarını ve güler yüzlerini esirgemeyen Kadıköy Kadın Sığınma Evi çalışanlarına, tezimi yazabilmem için gerekli izinleri sağladığı ve anlayış gösterdiği için Amasya Emniyet Müdürüm sayın Mustafa Doğan Kılınç'a, Süleyman Gül'e ve diğer emniyet çalışanlarına, biricik dostum Arzu Nedanlıya ve tezimi yazmamda ufakta olsa katkıda bulunan herkese sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sizler olmasaydınız bu tez yazılamazdı....

ÖZET

Günümüzde şiddet, tüm dünya toplumlarının muzdarip olduğu ciddi bir sorundur ve aile içinde de yaşanmaktadır. Şiddetin en yaygın şekli erkeğin kadına ve çocuğa uyguladığı şiddettir. Erkeğin kadına uyguladığı şiddet fiziksel, sözel, duygusal, ekonomik ve cinsel olabildiği gibi aynı anda hepsini de kapsıyor olabilir. Türkiye’de 1980’lere kadar çalışılması neredeyse bir tabu olan aile içi şiddet kavramı bu tarihten sonra ele alınmaya başlanmış ve konuyla ilgili kapsamlı araştırmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmaların hepsi kadınların şiddet karşısında psikolojik ve fizyolojik olarak ne kadar etkilendiklerini vurgulaması açısından son derece önem taşımaktadır. Bu çalışma ile amaçlanan şiddet gören kadınların sosyo demografik özelliklerini ortaya çıkarmak, yaşadıkları şiddetin boyutlarını göstermek ve şiddet gören kadınlarla görmeyen kadınların umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmaktır.

Çalışmada deneklere, araştırmacı ve danışmanı tarafından hazırlanmış bilgi formu ile Beck Umutsuzluk Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın denek grubunu İstanbul’un Anadolu yakasında bulunan; Kadıköy, Kartal, Pendik ve Üsküdar kadın sığınma evlerinde kalan kadınlar oluşturmuştur. Değerlendirme sonucunda kadınların evlenmeden önce kendi ailelerinde de şiddet geçmişlerinin olduğu, çoğunluğunun ilkokul ve lise mezunundan oluştuğu ve herhangi bir işte çalışmadığı, ailelerinden sosyal duygusal destek görmedikleri, eşlerinden gördükleri fiziksel şiddetin tedavi gerektirecek kadar ağır olduğu bulunmuştur. Şiddet gören gruba görmeyen grubun umutsuzluk düzeyi birbirine yakın sonuçlar vermiş, sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bunun nedeni kadınların kadın sığınma evinde şiddetten uzakta olmalarıyla açıklanabilir. Araştırmamızın bulguları yapılmış diğer çalışmalarla büyük oranda paralellikler göstermiştir ve aile içi şiddetin kadını ne kadar çaresiz bıraktığı ve onu ne kadar etkilediği bir kez daha bu çalışmayla vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile içi şiddet, şiddet profili, umutsuzluk düzeyi

SUMMARY

Lately, violence has been a serious problem that is eminent in all societies in the world and it exists in families as well. The most widely experienced form of violence is the one committed toward women and children by men. Violence by men toward women can be in the form of physical, verbal, emotional, economical and sexual or it could be all of those at once. In Turkey until the 1980s, domestic violence was regarded as a taboo issue to uncover. It became a subject of study after '80s and various comprehensive research studies have been conducted on it ever since. Research studies are critical especially to understand the level of influence violence has on women both psychologically and physiologically.

The purpose of this study is to demonstrate the socio-demographic profile of women who face violence, demonstrate the level of violence that they face as well as to understand if there is any significant difference in the hopelessness scale of women who face violence versus those who don't. In this study, subjects were given a questionnaire, which is prepared by the researcher and her adviser, by which Beck Hopelessness Scale was conducted. The experimental group of the study composes of women, who reside in various women's shelter in the Anatolian side of Istanbul such as, Kadıköy, Kartal, Pendik and Üsküdar. The result of this study demonstrates that women are faced with violence in their families even before being married, the majority of them hold primary school or high school diplomas, they do not work, nor do they receive any types of social or emotional assistance from their families and the degree of physical violence that they receive from their spouse are at such level that it requires medical treatment. The Beck Hopelessness Scale came out to be very close for both the experimental and control group, which is interpreted as statistically insignificant. The reason for the finding can be explained by the fact that women in shelters were not under violence at the time of the study. The findings of our research study in general are parallel to other such studies and it reiterates the fact that domestic violence leaves women in helpless situations and it affects them tremendously.

Key Words: Domestic Violence, profile of violence, hopelessness scale

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
SUMMARY	v
TABLO LİSTESİ	viii
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Kavram Olarak Şiddet.....	6
1.1.1. Şiddetin Kaynağı ve Nedenleri	8
1.1.2. Şiddetin Fizyolojik ve Psikolojik Etkileri	11
1.2. Aile İçi Şiddet Nedir?.....	15
1.2.1. Aile İçi Şiddetin Tarihçesi	18
1.2.2. Dünya’da ve Türkiye’de Aile İçi Şiddet	20
1.3. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?	26
1.3.1. Kadına Yönelik Şiddet Türleri	26
1.3.1.1. Fiziksel Şiddet.....	27
1.3.1.2. Duygusal Şiddet	27
1.3.1.3. Cinsel Şiddet	28
1.3.1.4. Ekonomik Şiddet.....	31
1.4. Hukuksal Açıdan Kadına Yönelik Şiddet	31
1.4.1. Anayasa’da Aile İçi Şiddet	31
1.4.2. Türk Medeni Kanunu’nda Aile İçi Şiddet.....	33
1.4.3. 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun	34
1.4.4. 4320 Sayılı Kanun’un Uygulamaları	36
1.5. Saldırgan Erkeğin Özellikleri.....	39
1.6. Mağdur Kadının Özellikleri	41
1.7. Araştırmanın Amacı	44
1.8. Hipotez	45
BÖLÜM II	46
2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	46
2.1. Araştırmanın Modeli	46
2.2. Evren ve Örneklem	46
2.2.1. Çalışma Grubunun Sosyo – Demografik Özellikleri	47
2.3. Veri Toplama Araçları	53
2.3.1. Bilgi Formu	53
2.3.2. Beck Umutsuzluk Ölçeği	54
2.4. Veri Çözümleme Yöntemleri	55

BÖLÜM III	56
3. BULGULAR	56
3.1. Çalışma Grubunun Evlenmeden Önceki Şiddet Durumları	57
3.2. Çalışma grubunun psikiyatrik geçmişi ve alkol madde kullanımı	62
3.3. Araştırma grubunun yaşadığı şiddete dair bilgiler	66
3.3.1. Şiddet uygulayan eşe dair bilgiler	66
3.3.2. Araştırma grubunun yaşadığı fiziksel şiddetin incelenmesi.....	69
3.3.3. Araştırma Grubunun Yaşadığı Sözel Şiddetin İncelenmesi.....	75
3.3.4. Araştırma grubunun sığınma evi süreci ile ilgili bilgiler	79
3.3.5. Umutsuzluk Ölçeği Analizi ve Diğer Değişkenler İle İncelenmesi	85
BÖLÜM IV	92
4. TARTIŞMA	92
KAYNAKÇA	109
EK-1 BİLGİ FORMU	118
ÖZGEÇMİŞ	128
SOSYAL HİZMET ONAYI VE ÖRNEK BİLGİ FORMU	129
PARTNERİ TARAFINDAN ŞİDDET GÖRMÜŞ KADINLARA UYGULANAN BİLGİ FORMU	130
BECK UMUTSUZLUK ÖLÇEĞİ	142

TABLO LİSTESİ

Tablo-1.	Eğitim durumuna göre dağılım	47
Tablo-2.	Medeni duruma göre dağılım	48
Tablo-3.	Çalışma durumuna göre dağılım	48
Tablo-4.	Mesleklere göre dağılım.....	49
Tablo-5.	Evlenme şekline göre dağılım.....	50
Tablo-6.	Çocuk sayısına göre dağılım	51
Tablo-7.	Araştırma grubunun sığınma evine gelmeden önce yaşadığı yere göre dağılım	51
Tablo- 8.	Annenin Eğitim Durumuna göre dağılım.....	52
Tablo- 9.	Babanın Eğitim Durumuna göre dağılım	52
Tablo-10.	Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı	57
Tablo-11.	Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı (Devam I).....	58
Tablo-12.	Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı (Devam II)	59
Tablo-13.	Evlenmeden önceki aile içi şiddete tanıklığın dağılımı	60
Tablo-14.	Çalışma grubunun annelerinin maruz kaldığı şiddete gösterdikleri tepkinin dağılımı	61
Tablo-15.	Çalışma grubunun ailelerindeki diğer üyelerin maruz kaldığı aile içi şiddet dağılımı	61
Tablo-16.	Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım.....	62
Tablo-17.	Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım (tablo devam)	63
Tablo-18.	Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım (tablo devam)	64
Tablo-19.	Çalışma grubunun kendilerinde ve ailelerindeki alkol kullanımına ait dağılım.....	65
Tablo-20.	Çalışma grubunun aile içi şiddete bakış açısına ait dağılım.....	66
Tablo-21.	Şiddet uygulayan eşin eğitim durumuna ait dağılım.....	67
Tablo- 22.	Şiddet uygulayan eşin psikiyatrik durumuna ait dağılım.....	67
Tablo-23.	Şiddet uygulayan eşin suç geçmişine ait dağılım.....	68
Tablo-25.	Yaşanılan fiziksel şiddetin türü ve derecesine ait dağılım	70
Tablo-26.	Fiziksel şiddet sonrası hissedilenlerin dağılımı.....	70
Tablo-27.	Fiziksel şiddet sonrası verilen tepkilerin dağılımı	71
Tablo-28.	Şiddet olayının paylaşımına ait dağılım.....	72
Tablo-29.	Ailenin yaşanılan şiddete karşı tepkisi	72
Tablo-30.	Ailenin yaşanılan şiddete karşı tepkisi (ayrıntılı dağılımı)	73
Tablo-31.	Yaşanılan şiddet sonrası polise başvuru.....	74
Tablo-32.	Araştırma grubunun yaşadığı sözel şiddet türlerine ait dağılım.....	75
Tablo-33.	Eşin yönelttiği sözel saldırı ifadelerine ait dağılım.....	76
Tablo-34.	Yaşadığınız sözel şiddet sonrası hissedilenlere ait dağılım	76
Tablo-35.	Araştırma grubunun yaşadığı sözel saldırıları paylaştığı kişilere ait dağılım.....	77
Tablo-36.	Yaşadıkları sözel şiddet sonrası destek alımına ait dağılım.....	78
Tablo-37.	Araştırma grubunun evi terk edişine ait dağılım.....	79
Tablo-38.	Kadın sığınma evine dair bilgilerin dağılımı	80
Tablo-39.	Şu anda aldıkları desteğe ait dağılım	81
Tablo-40.	Çalışma grubunun şu anki çalışma durumuna ait dağılım	82
Tablo-41.	Çalışma grubunun şu anda çocuklarıyla birlikteliklerine ait dağılım	82

Tablo-42.	Çocuklarının yanlarında kaldığı kişilere göre dağılım.....	83
Tablo-43.	Çocuklarının yanlarında olmamasının etkilerine ait dağılım	83
Tablo-44.	Gelecekle ilgili planlara göre dağılım.....	84
Tablo-45.	Umutsuzluk ölçeğinin gruplara göre analizi	85
Tablo-45	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	85
Tablo-46.	Şu anki çalışma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri.....	86
Tablo-46	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	86
Tablo-47.	Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet öyküsüne göre umutsuzluk düzeyleri	87
Tablo-47	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	87
Tablo-48.	Babaları tarafından annelerinin şiddete maruz kalma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri	88
Tablo-48	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	88
Tablo-49.	Polise başvurma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri.....	89
Tablo-49	'un Devamı Bağımsız T Testi.....	89
Tablo-50.	Sığınma evinde aldığı psikolojik desteğe göre umutsuzluk düzeyleri	90
Tablo-50	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	90
Tablo-51.	Ailesinden aldığı sosyal desteğe göre umutsuzluk düzeyleri.....	91
Tablo-51	'in Devamı Bağımsız T Testi.....	91

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Şiddet yalnızca kişiye fiziksel zarar veren ya da bunu amaçlayan bir şey değildir. Kişiyi psikolojik açıdan incitmeyi hedefleyen, hak ve özgürlükleri kısıtlayan davranışları da içine alır. Buna rağmen, bir toplumda hangi davranışların şiddet olarak tanımlandığı, o toplumun kültürel yapısı ve insanların değer yargılarıyla ilintilidir(Bilim Teknik, 2001: Sayı 35).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması” durumu olarak tanımlamaktadır. Şiddetin en yaygın görülen biçimi erkeğin kadına ve çocuğa karşı uyguladığı aile içi şiddettir (Aktaran: Güler vd, 2005: 51-56).

Araştırmalar, ev içi şiddetin büyük oranda erkekler tarafından kadınlara yöneltildiğini göstermektedir. Kadına yönelik şiddet; pek çok ülkede, her ırk, sınıf, dil, etnik ve kültürel grupta ortaya çıkabilmektedir. Şiddet bireyler arası kültürel, ekonomik ve sosyal değişimler göstermekle birlikte, genellikle toplumsal kuralları belirleyen erkek egemen ideolojinin de etkisiyle, erkeğin kadın üzerinde hakimiyet sağlamak amacıyla kadına uyguladığı çeşitli şiddet davranışları şeklinde karşımıza

çıkmakta, bir otoriteyi kanıtlama ve egemenlik ilişkisinin sürdürülme aracı olarak kullanılmaktadır (Ayrancı vd, 2002: 76).

Kadına yönelik şiddeti tanımlayan ve önlenmesi için taraf ülkelere yükümlülükler getiren ilk önemli uluslar arası belge 1979'da kabul edilen Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)'dir. Kadına yönelik şiddeti tanımlayan ve önlenmesi için taraf ülkelere yükümlülükler getiren ikinci önemli uluslararası belge, 1995'te Birleşmiş Milletler 4. Dünya Kadın Konferansı sonucu kabul edilen Pekin Eylem Planı'dır. Eylem Planında Kadına Yönelik Şiddet; ister toplumsal ister özel yaşamda tehdit, cebren ya da keyfi olarak özgürlükten alıkoymak da dahil olmak üzere kadına fiziksel, cinsel yada psikolojik zarar ve acı veren ya da verebilecek, cinsiyete dayalı her türlü şiddet hareketi olarak tanımlanmaktadır. Kadın bakış açısına göre de kadına yönelik şiddet; zoraki kuvvet veya baskıyı içeren ve hiyerarşik toplumsal cinsiyet ilişkilerini daimi hale getirmeyi amaçlayan her türlü davranıştır (www.amargi.org.tr).

Başbakanlık Kadın statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün 2001 yılında yapmış olduğu bir araştırmaya göre, Türkiye Genelinde ailelerin %86'sında fiziksel şiddet ve sözlü saldırının yaşandığı saptanmıştır. Bu çalışmaya göre kadınların %30'una kocaları tarafından şiddet uygulanmış, şiddet genellikle evliliğin ilk yıllarında yaşanmış ve % 52 oranında kadın, eşi tarafından hakarete uğramıştır (Şatıroğlu, 2003: 230).

Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümü tarafından Türkiye genelinde yapılan bir araştırma, kadınların %76,5'inin çeşitli şekillerde şiddete maruz kaldığını

göstermiştir. TBMM Kadın Sorunları Ve Araştırma Komisyonu'nun yaptığı bir başka araştırmaya göre ise, kadınların % 90'ının evliliklerinin ilk üç yılında şiddete maruz kalmaktadırlar ve bu oran üniversite mezunu kadınlarda %73'e kadar ulaşmaktadır (Cumhuriyet Gazetesi, 2003:6).

Aile içi şiddet kuşaktan kuşağa geçmekte ve yalnızca şiddet gören kişiyi değil, tanık olan kişilerin psikolojik durumlarını, özellikle çocukların psikososyal gelişimlerini etkilemektedir. Çocuklukta aile içi şiddete maruz kalanların ya da tanık olanların kendi yetişkinlik dönemlerindeki ailelerinde de daha yüksek oranda şiddet yaşadığını saptayan çalışmalar vardır (Hemenway vd, 1994; Neugebauer, 2000; Riggs vd, 2000).

Türkiye'de kadın sığınma evlerinde yapılan bir çalışmada, şiddet gören kadınların tamamına yakınının çocukken de şiddet gördüğü ve sonradan kendi çocuklarını dövdüğü saptanmıştır (Yıldırım, 1998). Çocukken şiddete maruz kalma ve tanık olma, psikiyatrik ve fiziksel morbidite nedeni olarak bildirilmiştir (Campbell, 2002, Kaplan vd,1998; Malinosky-Rummel 1993; Maccauley vd, 1997; Tollestrop vd, 1999; Wisner vd, 1999;).

Gebelik, kadının yaşamında en riskli dönemlerden biridir. Gebelikte kadına uygulanan şiddet bu riski daha da arttırmaktadır. Yapılan çalışmalarda gebelikte şiddet sıklığının % 0.9 ile % 20.1 arasında değiştiği görülmüştür (Gazmararian vd, 1996: 275). Gebelikte şiddet tüm sosyal sınıflardaki kadınlarda görülmekle birlikte risk grubunu özellikle genç, bekar yada boşanmış, eğitimsiz, alkol ve uyuşturucu kullanan, sosyoekonomik düzeyi düşük, sosyal desteği zayıf, yetersiz doğum öncesi

bakım alanlar oluşturmaktadır (Cokkinides vd, 1999:661-6 ; Moraes vd, 2002: 269-77).

Hamilelik sırasında şiddetin artıp artmadığı ile ilgili birbiriyle çelişen çalışmalar vardır. Birkaç çalışmada kadınların hamile olma özelliğini kullanarak ve tekrar hamile kalarak şiddetten korunduğu ve bu suretle şiddetin azaldığı belirtilirken (Hilberman ve Munson , 1978: 460-470; Stark ve Flifcraft, 1991), bazı çalışmalarda ise hamileliğin yüksek riskli bir süreç olduğu, eşe getirdiği ek yükler ve sıkıntılar nedeniyle şiddetin bu evrede başladığı ya da yoğunlaştığı(Hilberman ve Munson ; 1978; Tollestrup vd, 1999: 431-440), uygulanan şiddetin belirgin olumsuz ruhsal ve fiziksel sağlık sonuçlarına neden olduğu belirtilmiştir (Ballard vd, 1998: 274-276; Campbell vd, 2000: 217-237).

Hedin ve arkadaşlarının 1999 yılında yapmış oldukları çalışmaya göre; kadınların % 60.1'i geçmişteki yada şimdiki hamileliklerinin bir noktasında şiddet türlerinden birine maruz kalmışlardır (Siegel vd, 1999: 874-877).

Şiddete uğrayan hamile kadınların eşleriyle ilgili verilere bakıldığında; eşlerin % 94.5'inin (104 eş) birisiyle kavga, siyasi suç, hakaret etme, çocuk-kadın-kıza tecavüz etme gibi suçlardan biri ya da birden çoğundan mahkum olduğu, % 73.6'sının (81 kadın) ev dışında bir şiddet olayına karıştığı, 31'inin (%28.8) ev içinde çocuklarına da şiddet gösterdiği, 36'sının (% 32.7) ailesine de şiddet olduğu, % 70.0'ında (77 kadın) sigara, alkol, kumar, gece hayatı, eroin, kokain gibi kötü alışkanlıklardan biri ya da birkaçı olduğu, 15'inde (% 13.6) erken ejakülasyon, erektil disfonksiyon, ayda en çok bir kez cinsel birliktelik problemleri ya da birden

çoğu gibi cinsel problemlerin olduğu ve 72'sinin (% 65.5) ev içindeki konuşma şeklinin kaba ve küfürbaz olduğu ifade edilmiştir (Ayrancı, 2002: 78).

Evlilikte kadına kocası tarafından uygulanan şiddet, her ne kadar iki insan arasında geçen bir olay olarak ortaya çıksa da, sebepleri toplumsal yapı ve dinamikleri de olan, sonuçları da kadınları sadece bireysel değil, toplumsal olarak da etkileyen bir olgudur. Bu yüzden, bu olguyu toplumsal bir sorun olarak tanımlamanın yanlış olmayacağı ve çözümün de herhangi bir kocanın karısı hakkındaki düşüncelerinde değil, genel olarak toplumun kadın hakkındaki düşüncelerinde yatmakta olduğu düşünülmektedir (Sakallı vd, 2003: 53-65).

Aile içi şiddetin farklı toplumlarda ve farklı toplumsal yapılarda benzer özellikler göstermesi, bunun temelde erkek egemen toplum yapısından kaynaklandığı savını gündeme getirmektedir. Bu nedenle kadına yönelik şiddetin daha iyi anlaşılmasında, kamusal ve özel alanda cinsiyetler arası güç dengesizliğinin irdelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Kadın hareketi, şiddetin doğal bir davranış biçimi olmadığını, kadının ve erkeğin farklı sosyalleşmeleri sonucunda ortaya çıkan toplumsal 'kültürler üstü' bir kurgu olduğunu savunmaktadır (Karakaya vd, 1993: 2).

Toplumda yaygın olan aile içi şiddetten, psikiyatrik hastalar da paylarını fazlasıyla almaktadırlar. Akyüz ve arkadaşları (2002), Sivas ilinde psikiyatri polikliniğinde yapmış oldukları araştırmada eşinden fiziksel şiddet gören kadınların oranını % 57 bulmuşlardır.

1998 ABD Ulusal Kadına Yönelik Şiddet Araştırmasına (National Violence Against Women Study, NVAW) göre araştırmaya katılan 8000 kadından %52'si çocukluğunda bir yetişkinin fiziksel saldırısına uğramıştır. %2'si ise son 12 ay içinde fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Bu araştırmaya göre ABD'de her yıl 1.9 milyon kadın şiddetle karşılaşmaktadır(Thoennes ve Tjaden, 1998). Öldürülen kadınların %30-40'nın katili ya o anki ya da eskiden birlikte olduğu erkektir. Kadınların %25-45'i gebeliğinde dövülmüştür (Barrier, 1998). ABD'de aile içi şiddet 15-44 yaş grubu kadınlar arasında en önemli ikinci yaralanma nedenidir (Barrier, 1998). ABD'de kadına yönelik şiddeti doğrudan maliyeti yıllık 3-5 milyar dolar iken, ülke ekonomisi üzerinde dolaylı olarak 100 milyar dolarlık bir yük oluşturmaktadır (www.amargi.org.tr)

Şiddet aile içinde öğrenilen, kuşaktan kuşağa aktarılan ve geleneksel öğelerle meşrulaştırılan bir davranış olarak kaldığı sürece tüm toplumsal kesimleri ve toplumsal dinamikleri, değişimi de olumsuz etkileyecek ve bu durumda evde, ailede, okulda, sokakta, işte, her zaman şiddet içeren bir davranışla karşılaşan veya engellenen kişinin bireyci düşünebilmesi ve yurttaş olabilmesi olanağı kısıtlanmış olacaktır (Bilim Teknik, 2001)

1.1. Kavram Olarak Şiddet

Sözlük anlamına bakıldığında Türkçe'de 'şiddet'; sert ve katı davranış, kaba kuvvet kullanma; karşıt tutumda olanlara karşı kaba kuvvet kullanma, sertlik anlamına gelmektedir. Şiddet bir kişiye güç veya baskı uygulayarak, isteği dışında bir şey yapmak veya yaptırmak; şiddet uygulama eylemi ise zorlama saldırı, kaba

kuvvet, bedensel veya psikolojik acı çektirme ya da işkence, vurma, yaralama, olarak da tanımlanabilir. Dar anlamıyla ele alındığında şiddet, insanların bedensel bütünlüğüne karşı dışarıdan yöneltilen sert ve acı verici bir edim olarak tanımlanır. İnsanın kendine yönelik yıkıcılığı temsil eden intiharda bu grupta değerlendirilmektedir (Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu 1998: 9).

Steinmetz (1986)'e göre şiddet; bir bireyin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki veya herhangi bir şekilde davranış veya muamele biçimidir. Holmes (1981)'a göre; şiddet verimsiz bir sistemin harcanmış enerjisidir. Birbirine karşılıklı bağımlı olan sistemler verimli biçimde işlemezse şiddet ortaya çıkar (Aktaran; Yılmaz, 1998: 25).

Fransızca'da şiddet (violence) bir kişiye güç veya baskı uygulayarak; istediği bir şey yapmak ya da yaptırmak şeklinde tanımlanmaktadır. Burada şiddet uygulama eylemlerinden kasıt zorlama, saldırı, kaba kuvvet, bedensel ya da psikolojik acı çektirme ya da işkence, vurma ve yaralamadır (Kocacık, 2004:12).

Güneri(1996)'ye göre şiddet üç aşamalı bir döngüde gerçekleşir; 1.Gerginliğin tırmanması: Bu aşamada her iki taraf da gerginliğin farkındadır. Fakat olayları yatıştırabilmek için yapılacak bir şeyler vardır. Zaman içinde patlamaların arası azalır ve şiddet derecesi artmaya başlar.

2.Şiddet Aşaması: Şiddetin yaşandığı aşamadır. İlişkide olan şiddet türü ne ise o gerçekleşir.

3.Balayı aşaması: Şiddet yaşandıktan sonra birkaç ilişkide şiddeti uygulayanın tavır değişikliğine girdiği görülür. Saldırgan, baskıcı ve zarar veren tutumunu bırakıp; daha yumuşak, alttan alan ve özür dileyen bir tavır sergilemeye başlayabilmektedir. Bu değişme sözleri, söylendiği anda samimi istekler belirtebilir de uzun vadede şiddeti uygulayan sorumluluk üstlenmedikçe ve yeni davranış biçimleri öğrenmedikçe ‘tutulmayan sözler’ olarak kalmaktadır (Güneri, 1996: 90-91).

Yapılan çalışmalar, dayak yiyen kadınların büyük bir kısmının şiddetin yaşandığı ailelerden gelmeseler de, şiddet uygulayan erkeklerin büyük bir çoğunluğunun şiddet ortamının var olduğu ailelerden geldiklerini kanıtlamaktadır. Küçük yaşta aile üyeleri tarafından gerek fiziksel gerekse cinsel istismara uğrayan erkek çocuklar, yaşantılarının ileriki dönemlerinde kendileri de eşlerine şiddet uygulamaktadır (Walker, 1979: 32).

1.1.1. Şiddetin Kaynağı ve Nedenleri

Saldırganlığın içgüdüsel bir davranış olduğunu ve dolayısıyla öğrenilmeden insanın doğasında var olduğunu savunan yaklaşımın ilk ve en önemli temsilcisi Freud’dur. Ayrıca McDougall ve Lorenz’in isimleri de konu dahilinde ayrıcalıklı bir önem ifade eder. Bunlara göre insanlar, kendilerini aç, susuz ya da cinsel olarak uyarılmış hissedebildikleri gibi saldırgan da hissedebilmektedirler (Vatandaş, 2003: 5).

Felsefe eski Yunan'da doğduğundan beri, şiddet konusuna hep eğilmiştir. Felsefenin şiddeti ele alışı, henüz daha mitoz aşamasında iken, varlıkların doğasını açıklamaya çalışması ile başladı. Efesli Herakleitos (İ.Ö.6. yüzyıl sonu- 5.yüzyıl başı), varlığın çatışma (polemos) içeren ve bu çatışma tarafından canlandırılan çelişik yapısını vurgulamıştı: 'Çatışma her şeyin babası, her şeyin hakimidir.' Karşıtların birbiri ile olan sürekli çarpışmaları doğa içinde sonsuz bir devinim sağlar. Her şey geçer ve hiçbir şey gelmez. Bir süre sonra Platon, şiddet yeniden ele aldı. Ona göre şiddet, kendi kendine karşı bir meydan okumaydı. Hegel'in töz (cevher) adını verdiği varlık, bir öznedir. Ancak gelişim hareketi ile gerçekleşir ve var olur. Bu hareket kavgasız ve acısız gerçekleşemez. Nietzsche, uygarlığı güçlülerin etkisizleştirilmesi olarak görmüş, Zerdüşt adlı eserinde (1891) ve Ecce Homo'sunda (1908) rizikoyu ve tehlikeyi seven, yaşamını üstün biçimde ifade edebilen, güçlü olabilmek isteyen insanüstü bir varlığın gelişmesini dilemişti. Böyle Nietzscheci açıdan bakıldığında güç ya da şiddet, evrimcilerin yaşamı doğal bir ifade biçimi olarak kabul edişleri gibi yalın olarak ele alnamaz, eleştirilemez, yargılanamaz. Artık güçsüzlerin güçlüleri etkisizleştirici, uysallaştırıcı yetenekleri ile güçlülerin kendilerini kabul ettirebilme yeteneklerini birbirinden ayırmak gerekmektedir. Şiddetin özünde bile, bir tarafta iyi şiddet ile öte tarafta yaşama karşıtı olduğu için sapkın, bozuk, değişik şiddetin çelişkisi vardır (Michauld, (t.y): 89-91).

Freud Cinsellik Kuramı Üzerine Üç Deneme'de (1905), saldırganlığı, cinsel içgüdünün bileşimine giren içgüdülerden birisi sayıyordu ve şöyle yazıyordu: 'Bu nedenle sadistlik, cinsel içgüdünün saldırgan bir bileşenine denk düşer; bu bileşen, bağımsızlık kazanıp abartılmış ve egemenlik kurarak önde gelen konuma yerleşmiştir(Fromm, 1995: 220).

Son yıllarda hayvanlarla yapılan araştırmalar saldırganlığın istemli bir davranış olduğunu ve insanoğlunun tek saldırgan tür olmadığını göstermektedir. Bütün organizmalar istediklerinde bu şiddeti kullanabilecekleri gibi, istediklerinde bu şiddeti bastırabilecek güçte mekanizmalara sahiptirler. Çocuklarla yapılan çalışmalar, insanların uygun sosyal kontrollerle saldırganlığın sıklığını düşürebileceklerini göstermektedir (Aktaran: Richard ve Schultz, 1993: 16-25).

Aşırı şiddet gittikçe daha zararlı olmaktadır. Bluman (1987), araştırmasında genç nüfusun ölüm nedeni olarak, son otuz yılda bulaşıcı hastalıkların yerini şiddetin aldığını göstermiştir (Aktaran: Richard ve Schultz, 1993: 16-25).

Memeli türlerin çoğunda olduğu gibi insanlarda da erkekler dişilere oranla daha saldırgandır. Bu farklılığın nedeni çok tartışmalıdır. Bir görüşe göre, bu farklılık çevresel nedenlerle oluşmakta, bir diğer görüşe göre ise erkekle dişi arasındaki biyolojik farklılıklar, saldırganlık açısından farkı yaratmaktadır. Maccoby ve Jaclin (1974) araştırmalarında biyolojik erkeklerin kadınlara göre daha saldırgan oldukları sonucuna vardılar. Nedeni ne olursa olsun erkeklerin kadınlardan daha sık şiddete başvurduğu konusunda görüş birliği vardır (Aktaran: Richard ve Schultz, 1993: 16-25).

Sherman ve Berk (1984), Amerikan toplumunda çok yaygın olan kadının eşinden dayak yemesi ile ilgili olarak yaptıkları çalışmada, şiddet olayını en fazla tutuklamanın engellediği görülmüştür. Tutuklama şiddetin tekrarlanma olasılığını azaltmaktadır. Bu çalışma şiddetin sosyal baskı ile kontrol edilebileceğini göstermektedir. Bugün Amerika'da birçok polis, aile içi şiddet durumunda saldırganı

tutuklama yolunu seçmektedir. Bir başka araştırmada (Langer,1986) aile içi Őiddet olaylarında saldırganın sosyal kontrolünün, Őiddeti azaltan etkili bir yol olduğuna dair önceki bulguyu destekler nitelikte bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmada eşleri ya da eski eşleri tarafından taciz edilen ve ilk saldırıyı polise ihbar etmeyen kadınların %41'i sonraki altı ay içinde tekrar taciz edildikleri bulunmuştur. İlk tacizi polise bildiren kadınların ise sadece %15'i ikincisine maruz kalmışlardır. Bu araştırmalar kontrol edilemeyeceği dūřınılen Őiddetin azaltılabilir, kontrol edilebilir olduğunu gōstermeleri bakımından önemlidir (Aktaran: Richard ve Schultz, 1993: 16-25).

1.1.2. Şiddetin Fizyolojik ve Psikolojik Etkileri

Aile içi Őiddet tūm toplum kesimlerinde gōrūlen, bunun yanında psikiyatrik hasta kitlesi içinde de karřılařılan bir olgudur. Aile içi Őiddet kurbanlarında birçok ruhsal belirti ve bozukluk oluřabilmektedir. Bu uygulamalara m̄aruz kalan kadınlarda; travma sonrası stres bozukluđu, depresyon, intihar giriřimleri, alkol ve ilaç kōtūye kullanımı ve çocuklarına yōnelik saldırgan davranıřlar sık gōrūlen durumlardır. Bunun yanında uyku bozuklukları, isteksizlik, irritabilite sık gōrūlūr. Őzellikle kūuk yařta evlenen ve bu dōnemlerde Őiddete maruz kalan kadınlarda daha belirgin olmak ūzere, somatizasyon bozukluđu, hipokondriyazis, ađrı bozukluđu, konversiyon bozukluđu gibi yeterli tıbbi açıklamanın getirilemediđi fiziksel belirtilerle kendini gōsteren ruhsal bozukluklar, psikosomatik bozukluklar, distimik bozukluk, anksiyete bozuklukları, uyum bozuklukları, dissosiyatif bozukluklar gibi karmařık ruhsal durumlar ortaya çıkabilmektedir. Kadın psikiyatri

hastalarının %50'sinde şiddete maruz kalma öyküsü vardır ve kadınlardaki intihar girişimlerinin % 25'inde dayak öyküsü söz konusudur (Işıloğlu, 2006:8).

Aile içi şiddetin yüksek oranda fizyolojik ve psikolojik sorunlara yol açıyor oluşu, kadınların iş bulma ve çalıştıkları işi sürdürebilme aktiviteleri üzerinde dolaylı yoldan olumsuz etkide bulunabilmektedir (Campbell ve Lewandowski, 1977; Plichta, 1996). Ulusal çapta yapılan kadın sağlığı araştırma sonucuna göre; 18- 64 yaş aralığında olan bir grup kadın şiddet yaşamamış olanlarla kıyaslandığında depresyon ve kaygı bozukluğu tanılarını şiddet görmeyen gruba oranla daha fazla sergilemişlerdir (Plichta, 1996). Yine bu örnekte geçmişinde partneri tarafından fiziksel şiddete uğramış olanlar yüksek düzeyde depresif bir tablo çizmiş olup (%74), yine şiddete uğramış olanların fiziksel yakınmalarının şiddete uğramayanlara göre daha fazla olduğu, fiziksel açıdan daha sağlıksız bir tablo çizdikleri ortaya konmuştur.

Gruplar arası kıyaslama çalışmasında, aile içi şiddetle akıl sağlığı arasında ilişki olup olmadığı araştırılmak istenmiş ve kadınlar üç gruba ayrılmıştır. İlk grup geçmiş 12 ay boyunca ileri düzey şiddet yaşayan kadınlar, ikinci grup ileri düzey şiddeti hayatlarının bir bölümünde yaşayan ama son 12 ayı kapsamayanlar ve üçüncü grup olarak da ileri düzey şiddeti hiç yaşamayanlar. Çalışmanın bulguları göstermiştir ki; ilk gruptaki kadınlar neredeyse diğer gruptakilerin üç katı kadar bir oranda depresyon, yaygın anksiyete bozukluğu, post travmatik stres bozukluğu gibi mental rahatsızlıkları daha sık sergilemişlerdir (Kessler vd, 1994).

Partner şiddeti nedeniyle kliniğe başvuran kadınlar arasında yapılan bir diğer çalışmaya göre, 1152 kadına uyguladıkları anket çalışmasında, kadınların %54'ü zaman zaman, % 24'ü her zaman şiddete maruz kaldıklarını bildirmişlerdir ve yine anlaşılmıştır ki; sürekli şiddete maruz kalan kadınlar diğerlerine oranla iki katı kadar fazla kalp ve dolaşım bozukluğu, sırt ağrıları, kronik ağrılar, artirit, sinir sistemi bozuklukları, astma yada amfizem, depresyon ve diğer mental rahatsızlıklardan daha fazla muzdarip oldukları bildirilmiştir. Coker ve arkadaşlarının yapmış oldukları bu çalışma şiddete uğramanın kadın sağlığını uzun ve kısa vadede ne derece etkilediğine ilişkin çarpıcı bir örnek teşkil etmektedir (Coker vd, 2005).

Massachusetts eyaletinde yaşları 18-59 arasında değişen bir grup kadın ile yapılmış bir başka çalışmada, kadınların % 6.3 kadarı (n= 115) geçmiş yıllarda partner şiddeti yaşadıklarını ve ciddi boyutlarda duygusal ve fiziksel sağlık sorunları ile karşı karşıya olduklarını belirtmişlerdir. Bu sağlık sorunları: Depresyon, anksiyete bozukluğu, uyku problemleri, intihar girişimleri ve AIDS'e yakalanma olarak açıklanmıştır. Yine bu çalışmada sigara alışkanlığı ve istenmeyen gebelik durumları yaşama oranı, şiddet gören grupta yüksek çıkmıştır (Hathaway vd, 2000).

Türkiye'de yapılmış çalışmalarından birine göre şiddete uğrayan kadının sahip olduğu özellikler şu şekilde belirlenmiştir (Mor Çatı Kadın Vakfı Yayınları, 1996):

- Had safhada korku
- Ürkeklik, sessizlik, çekingenlik
- Eşinden korktuğunda başlayan titreme krizi
- Uykusuzluk
- Bitkinlik, halsizlik, seslere karşı aşırı tepki

- Baş dönmesi, ayakta duramama
- Unutkanlık
- İrkilme, arpıntı, öfke patlamaları
- Aşırı yorgunluk
- Umutsuzluk
- Sık sık çarpıntı hissi
- Kendini suçlama
- Perdeleri açma korkusu
- Yalnız sokağa çıkmama
- Geleceğe yönelik plan yapmama
- Güvensizlik, düzgün cümleler kurmakta zorlanma
- Yalnızlık hissine kapılma
- Konuşurken göz teması kuramama
- Solgunluk, bezginlik
- Sık sık ağlama krizleri
- Hayata karşı ümitsizlik.

Aile içi şiddete maruz kalan kadınlarda durumla ilişkili gerçek korkular ve beklenti korkularının oluştuğu ve bunun sonucunda kadının durumunun umutsuz olduğuna inanmasıyla kendisine şiddet uygulayan eşine daha çok bağlandığı bildirilmiştir. şiddete uğrayan kadın kısa vadede şiddete karşı baş etme stratejileri geliştirmeye çalışsa da, uzun vadede umutsuzluğun etkisiyle tıpkı savaşan askerlerde grldğu gibi ‘tükenmişlik semptomları’ geliştirmeye başlamaktadır (Işiloğlu, 2006:8).

1.2. Aile İçi Şiddet Nedir?

Aile içi şiddet dendiğinde akla ilk gelen kadına ve çocuğa yönelik fiziksel şiddettir ve kadına yönelik şiddet büyük oranda eş yada birlikte olunan partner tarafından kadına uygulanmaktadır.

Saldırganlıktan farklı bir anlam içeren şiddetin bir türü olan aile içi şiddet, en genel tanımıyla ‘Bir ailenin bireyinin bir diğerinin kötü muamelesine maruz kalması’ şeklinde tanımlanmaktadır (Yıldırım, 1998: 26).

TC Başbakanlık Kadın Statüsü Başkanlığı’nın ‘Aile içi şiddetle mücadele kitabında’ aile içi şiddet: ‘Eşinizin size veya çocuklarınıza ya da sizinle aynı evde yaşayan akrabalarınıza yönelik; sizinle aynı evde yaşayan herhangi bir akrabanızın size ya da evdeki diğer bireylere yönelik; evli olmanıza rağmen kendi isteğinizle ve ya mahkeme kararı ile ayrı evlerde yaşadığınız eşinizin size yönelik tehdit, baskı ve kontrol içeren, fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmenize veya acı çekmenize sebep olan her türlü davranış aile içi şiddettir.’ şeklinde tanımlanmıştır.

Gerçek yaşamda saldırganlık ve şiddet eylemlerinin genellikle birbirlerini tanıyan birey ya da gruplar arasında gerçekleştiği unutulmamalıdır. Aile ile ilgili yapılmış olan bazı araştırmalar önemli ipuçları vermekte ve konuya ışık tutmaktadır. Son otuz yılda aile içi şiddet psikologlar, hukukçular, feministler tarafından ele alınan bir konu olmuştur. Eşe ve çocuğa karşı gerçekleştirilen şiddetin biçimi ve niteliği üzerinde araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalara göre kadınlara ve çocuklara yönelik şiddet aynı çerçevede ele alındığı zaman, bu iki konunun cinsel

kimlik ve erkek otoritesinden kaynaklandığına ilişkin veriler ortaya konmuştur. Türkiye’de kadının çalışma hayatına girmesiyle birlikte sarsılan otoritelerini kadına kabul ettirebilmek için erkeğin şiddete daha çok başvurduğu düşünülmektedir (Kocacık, 2004: 9-10).

Stainmetz (1986); aile içi şiddet fenomeninin gözden kaçırılmaması gereken karakteristik özellikleri olarak; itaatsiz, otoriteye karşı gelen aile üyesini (kadın veya çocuğun)yanlış olduğu düşünülen davranıştan vazgeçirme, özellikle çocuğa karşı bir disiplin yöntemi olarak uygulanmasına ve tüm uygulamaların kültürel normlarca kabul görmesi ve meşru sayılmasına dikkat çekmektedir (Aktaran; Yıldırım, 1998:26).

Walker, şiddete maruz kalan kadını, ‘kendi haklarına ilişkin anlayıştan yoksun bir biçimde erkeğin her istediğini yapmaya zorlanan ve birçok kez şiddetli fiziksel yada psikolojik saldırıya maruz bırakılan kadın’ olarak tanımlar ve şiddeti sadece fiziksel saldırı olarak görmenin yanlış olduğunu, çünkü bunun eşit derecede zarar verici olan ‘yavaş’ duygusal işkenceyi ihmal ettiğini savunur (TC Aile Araştırma Kurumu, 1998: 19-20).

Aile içinde güçlünün zayıf olana fiziksel ya da psikolojik anlamda baskı kurmaya çalışması ile aile içi şiddet ortaya çıkmaktadır. Erkek egemen evlilikler aile içi şiddete daha açık olmakta, eşitlikçi evliliklerde ise şiddete daha az rastlanmaktadır. Aile içi şiddeti etkilediği düşünülen faktörler;

- Kişilerin özgeçmişlerinde daha önceden yaşanmış şiddet olgusunun bulunması, eşler arasındaki ideolojik, ırk ve din farklılığı,

- Bir eşin diğerinden, özellikle de kadının mesleğinin daha iyi ve gelirin daha fazla olması, alkol ve/veya madde bağımlılığı bulunması, tanımlanmış kişilik bozuklukları ya da psikiyatrik hastalığın bulunması, evlilik hakkında geleneksel yaklaşımların benimsenmesi,

- Çevresel etkenler (işsizlik, sosyal izolasyon vb.) olarak ifade edilebilir (Aksoy vd, 2005; Günay ve Ramadanoğlu, 1996, Şirin 1998).

Aile içi şiddet sosyolojik açıdan ele alındığında ailenin bazı yapısal özellikleri çatışma ve şiddete zemin oluşturmaktadır. Stratus'a göre;

- Aile üyeleri birlikte çok zaman geçirirler, aile içi ilişkilerin yoğunluğu şiddet olasılığını artırır,

- Ailenin işlevleri kapsamlıdır, çatışma yaratabilecek meseleler çoktur,

- Bir aileye mensup olmak, kişiye diğer üyelerin davranışlarına karışma hakkı verir,

- Ailede cinsiyet eşitsizliği vardır, bu da çatışma ve şiddet kaynağıdır,

- Şiddet evde daha sık görülür, çünkü mağdurlar evde her zaman elde edilebilir ve aciz durumdadırlar,

- Aile yaşam sürecinde (hastalık, gebelik, doğum, ölüm, yaşlılık vb.) değişik boyutlarda gerginlikler, kararsızlıklar ve dengesizliklerin yaşanmasına sebep olur,

- Ailenin toplumun diğer kısımlarından, özellikle sosyal kontrol ve rekabet mekanizmalarından soyutlanmış olması gibi bazı özellikler ailede şiddete zemin hazırlayan faktörler arasında sayılabilir (İçli vd, 1995, Yurdakul 1996).

Aile içi şiddete, özellikle koca dayacağına toplumsal önyargılarla yaklaşan bakış açısı, şiddete maruz kalan kadını korumaktan çok eylemin varlığını ve sürekliliğini

destekler niteliktedir. Cinsiyetçi rollerin, şiddeti kabul edişleri de toplumsal normların sürekliliğinin bir sonucu olarak kabul edilebilir. Yaşamını mutlaka bir aile içinde geçirmeye koşullandırılan kadın, şiddet karşısında güçsüzlük, utanma, korku, suçluluk ve kızgınlık gibi iç içe geçmiş çelişkili duygularını denetleyecek, onu kurtaracak ve hatta şiddet ortamından kopuşunu, uzaklaşma isteğini sağlayacak güçten çoğu zaman zorunlu kabullenişle uzak kalır. Şiddete uğramış bütün kadınlar kızgınlık duyar, ancak çoğu zaman bunu saklar ve kendi üzerine çevirir. İçine kapanır ve depresyona girer. Kızgınlık ifade edilebilirse kadın açısından değışimler hızlanır. Kızgınlığın pozitif bir değeri olduğunu, bu duyguya hakkı olduğunu bilmeye hakkı vardır (Karakaya, 1997: 2).

1.2.1. Aile İçi Şiddetin Tarihçesi

Kadınların fiziksel istismarı binlerce yıl öncesine dek uzanmaktadır. Arkeologlar erkek mumyaların kemiklerinde %9-20 kırığa rastlarken kadın mumyalarda bu oranın % 30-50 olduğunu bildirmişlerdir. Bu kırıklar savaştan çok bireysel şiddete bağlı olduğu düşünölen kafa kırıklarıdır. Kadının eşi tarafından yöneltölen şiddet davranışıyla karşı karşıya kaldığı her dönem ve her toplumda bildirilmesine karşın buna aile içinde çözölmesi daha uygun kişisel bir sorun olarak bakılmış, bu konu bilim adamlarının ilgisini pek çekmemiştir (Çetiner, 2006: 2).

Eski Roma'da erkekler eşlerini dövebilir, boşayabilirdi, zina, toplum içinde sarhoşluk ya da halka açık oyunlara gitmek gibi nedenlerle öldürme hakkına sahipti. 1700'lü yıllarda İngiltere'de yasalar kocaya doğru yoldan ayrılan karısını fiziksel olarak cezalandırma hakkını vermekteydi. Bu uygulama ondokuzuncu yüzyılda

ABD'de yapılmıştır. Kadının aşağılanması, güçler arasındaki eşitsizlik, kadının mal olarak görülmesi, cinsiyetçi rollerin dayatılması, erkeğin saldırgan davranışlarına onay verilmesi kadının ikinci sınıf insan sayılması baskın konumundaki erkeğe bağımlılığın sürmesini sağlamaktadır. Güç eşitsizliği ve "aile meselelerinin karışılmaması gereken özel hayat sayılmasının yanında sağlık ve adalet sisteminde görev yapanlar da 1960'lı yıllara kadar kadına yönelik şiddeti görmezden gelmiştir. 1970'li yıllardaki kadın hareketi kadının toplumda yaşadığı her türlü şiddete dikkat çekilmesini sağlamıştır (Lowdermilk, 2000; Ilkaracan, 1996; T.C. Aile Araştırma Kurumu, 1997).

1970'lerin başında, özellikle İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri gibi gelişmiş ülkelerde görülen kadın hareketleri dikkat çekmiş, gerek toplumsal alanda gerekse aile içinde yaşanan kadına yönelik şiddet sorunu, giderek diğer ülkelerde de benzer süreçler geçirerek, önemli bir toplumsal sorun olarak işlenmeye başlanmıştır (İpekten, 2006: 8).

1980'lerdeki kadın hareketlerine kadar çalışılması neredeyse bir tabu olan aile içi şiddet, bu tarihten sonra Türkiye'deki araştırmacıların da ilgisini çekmiştir. T.C. Başbakanlık Aile araştırma Kurumu ve Hacettepe Nüfus Etüdüleri Enstitüsü tarafından yapılan araştırmalara göre Türkiye'de kadınların fiziksel şiddete uğradıkları ortaya konulmuştur (Güler vd, 2005: 51-56).

1.2.2. Dünya’da ve Türkiye’de Aile İçi Şiddet

Kadına yönelik şiddet sadece gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin sorunu olmayıp tüm dünya ülkelerinde görülen önemli bir sorundur.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 10 ülkede (Bengladeş, Etiyopya, Japonya, Brezilya, Peru, Namibya, Samoa Adaları, Sırbistan - Karadağ, Tayland, Tanzanya) 24 000 kadın ile görüşülerek gerçekleştirilen araştırmaya göre, eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı %13-61, cinsel şiddete uğrayan kadınların oranı %6 - 59, duygusal şiddetle karşılaşan kadınların oranı ise %20 – 75 aralığındadır. Söz konusu araştırmaya katılan kadınların yaklaşık % 47’si ilk cinsel ilişkilerinin zorla olduğunu belirtmişlerdir(WHO, 2005). Yapılan bir diğer araştırma, Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) her 15 saniyede bir kadının, genellikle kocası/ partneri tarafından dövülmekte olduğunu ortaya koymuştur (BM, 2003).

Fransa’da şiddet kurbanlarının %95’inin kadın olduğu, bunların %55’inin aile içi şiddet kurbanı kadınlar olduğu saptanmıştır. Evliliklerin %30’u fiziksel agresiflik içermektedir. Kanada’da yapılan bir araştırmada, yedi büyük şehirde şiddetin başlıca kurbanlarının kadınlar olduğu; İngiltere’de her yedi kadından birinin kocası tarafından tecavüze uğradığı saptanmıştır. Kenya’da yapılan bir araştırma kapsamına alınan 733 kadının %42’si, kocalarından sürekli olarak dayak yediklerini belirtmişlerdir. Papua Yeni Gine’de, hukuk reform komisyonu tarafından yaptırılan ulusal bir araştırmaya göre, kırsal alanda yaşayan kadınların %67’sinin ve şehirde yaşayan kadınların %56’sının, aile içi şiddetin kurbanı olduğu bulunmuştur. Bangladeş’te kocaları tarafından öldürülen kadınların sayısı, ülkedeki tüm cinayet

kurbanlarının %50'sini oluşturmaktadır. Rusya'da hükümetin açıkladığı resmi rakamlara göre 1994 yılında eslerinin şiddeti sonucu ölen kadınların sayısı 15.000'dir. Kolombiya'da ülke çapında yapılan bir anketin sonuçları, her beş Kolombiyalı kadından eşi tarafından fiziksel şiddete, her üç kadından birinin ise psikolojik şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Romanya'da, Bükreş Adli Tıp Hastanesi'nde Mart 1993 – Mart 1994 arasında tutulan istatistiklere göre, bu hastanede tedavi gören kadınların %28.55'inin esleri ya da sevgilileri tarafından yedikleri dayak sonucu aldıkları yaralar nedeniyle hastanede tedavi gördükleri saptanmıştır (Çetiner, 2006: 61).

Straus ve Gelles (1990)'in yapmış olduğu çalışma, Amerika'da altı kadından birinin, yaşadığı partner tarafından şiddet gördüğünü ortaya koymuştur. Bu durum göstermektedir ki eşleri tarafından şiddet gören kadınların önceleri az olduğu düşünülürken, gerçekte ne kadar yaygın olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. (Aktaran; Joseph, 1997: 161-162)

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1987-1989 tarihleri arasında Milwaukee eyaletinde, 1200 vakanın %59'unu oluşturan aile içi şiddet mağdurlarının 705'i ile bireysel görüşme yapılmış, mağdurların % 70.8'inin ve şüphelilerin ise % 75.8'inin siyah vatandaşlar olduğu tespit edilmiştir. Yine bu çalışmanın sonuçlarından bir diğeri ise; şiddete uğramış mağdurların yaş aralığı 17- 69 arası olup, mağdurların yaşça şiddet uygulayanlardan küçük olduğu bulunmuştur. Ortalama yaş 28.94 bulunmuştur (Krull ve Miller, 1997: 236-237).

Var olan şiddet ile istatistiğe yansıyan şiddet arasında daima bir tutarsızlık vardır. Ulusal Suç Araştırma ve onun sponsoru olan Breau Adalet İstatistik Kurumu'nun Amerikan Polisindeki yıllık suç oranları (rapor edilsin veya edilmesin) incelenmiş ve elli bin hane halkı ve yüz bin bireysel görüşme sonucunda neredeyse yarıya yakın (%48) aile içi şiddet vakasının polise intikal etmediği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte yine istatistikler göstermektedir ki daha önce aile içi şiddete maruz kalmış kadınların ikinci kez şiddete uğrama ve yeniden mağdur olma olasılığı yüksek olmakta, yeniden şiddete uğrama olasılığı % 32 kadar artış göstermektedir (Wiehe, 1998: 82).

Kadınlara uygulanan şiddetin farklı sınıflarda, etnik gruplarda ve sosyoekonomik düzeylerde var olan bir olgu olduğuna ilişkin çarpıcı bir çalışma Levinson'a aittir. Dünya çapında 90 değişik toplumda yürütülen bu çalışmanın sonuçları, bu toplumların %85'inde kadınların aile içi şiddete maruz kaldığını göstermektedir (Levison, 1990: 49). Benzer araştırmanın sonuçları da bu doğrultudadır. Ayrıca gelir seviyelerindeki yükselmenin aile içi şiddeti engellemediği benzer bir çalışmayla bulgulanmıştır (Seinmetz, 1980: 335).

Her ne kadar şiddetin en yaygın görülen şekli erkeğin kadına ve çocuğa uygulamış olduğu şiddet olsa da bazı ailelerde kadınlarda eşlerine şiddet uygulayabilmektedir. Son yıllarda kadın ve ona yönelik şiddet araştırmaları yapıldursun bir kısım araştırmacı kadının erkeğe yönelik şiddetini de incelemek istemiş ve ortaya çarpıcı sonuçlar çıkmıştır.

1977 yılında yayınlanmış olan (George 1994; Steinmetz, 1977-1978) Şiddete uğramış erkek sendromu adlı makalesi büyük ses getirmiş ve verilere bakıldığında erkeğe şiddet uygulayan kadınların, şiddet uygulayan erkeklerden aşağı kalır yanlarının olmadığı raporu yayınlanmıştır (Straus, 1993). Fakat bu durum oldukça tartışmalı bir konudur. Veriler temelde uygulanan şiddetin içeriği ile ilgili olarak eleştiri almış, kadının erkeğe yönelik şiddeti daha çok itme ve dürtme içerirken öte yanda erkeğin kadına yönelik şiddet davranışları genelde tokat atmak, vurmak, yere sermek gibi daha sert ve gözle görülür yaralar açan davranış olarak kendini göstermektedir(Dobash, Dobash, Wilson ve Daly,1992; Gelles 1974; Kurtz, 1993; Straus vd, 1980). FBI istatistiklerine göre de erkeklerin kadın partnerlerini öldürmesi, kadının erkek partnerini öldürmesi olaylarından 2.4 katı kadar daha fazla görülmektedir(Close, 1994).

Yine Walker (1984)'ın yılında yapmış olduğu araştırmaya göre kadınlar eşlerine yönelik şiddeti daha çok şiddete tepki olarak kullandıkları ortaya konmuştur. Straus'un 1980 yılında yapmış olduğu bir başka çalışma bunu destekler niteliktedir. Kadınlar eşlerine şiddeti, kendilerini korumak ya da eşlerine misilleme yapmak adına kullanmaktadırlar (Aktaran; Flynn, 1990:195).

İzlanda'da, yaş ortalaması 46,91 olan ve 1974'ü evli 772'si birlikte yaşayan toplam 2746 kadınla yapılan çalışmanın sonuçlarına göre; 18 evli ve 6 birlikte yaşayan kadının partnerleriyle sürekli gerilimli ilişkilerinin olduğunu, 21 evli ve 8 birlikte yaşan kadının partneriyle tartışmaları sonlandırmakta büyük zorluk yaşadıklarını, 87 evli ve 43 birlikte yaşayan kadının yaşadıkları anlaşmazlıkların çoğunlukla hüsrarla bittiğini, 26 evli ve 20 birlikte yaşayan kadının partnerleriyle

yaşadıkları anlaşmazlığın bazen fiziksel yaralanmayla sonlandığını, 141 evli 81 birlikte yaşayan kadının bazen partnerlerinin söylediği ya da yaptığı şeylerden ötürü korku duyduklarını, 39 evli ve 25 birlikte yaşayan kadının partnerlerinin zaman zaman fiziksel şiddetine maruz kaldıklarını, 323 evli ve 138 birlikte yaşayan kadının partnerlerinin zaman zaman psikolojik şiddetine maruz kaldıklarını, 24 evli ve 10 birlikte yaşayan kadının ise partnerlerinin zaman zaman cinsel şiddetine maruz kaldıkları rapor edilmiştir (Svavarsdottir ve Orlygsdottir, 2009: 1456).

Kadın Dayanışma Vakfı'nın yaptığı araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan kadınların %26'sı kocasının zekasını küçümsediğini ve aptalmış gibi davrandığını, yaklaşık yarısının kocasının başkalarının önünde kendisine hakaret ettiğini, %74'ü kocasının kendisine bağırdığını ve azarladığını, %12 kendisinin çirkin olduğunu söylediğini belirtmişlerdir (Çiftçi, 2007: 10).

Türkiye'de 2008 yılında ülke çapında 51 ilde 24.048 hanede, 15-59 yaş arasındaki 12.795 kadınla yapılan görüşme sonucunda her on kadından dördünün fiziksel şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Kadına yönelik aile içi şiddet araştırması temel bulguları şöyledir:

- Evlenmiş kadınların hayatındaki en yaygın şiddet eşlerinden gördükleri şiddettir.
- Kadınların % 39'u fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.
- Kadınların % 15'i cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.
- Cinsel şiddet birçok durumda fiziksel şiddetle birlikte yaşanmaktadır.

- Sadece eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınlar arasında bile her 10 kadından 3'ü eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

- Bu araştırma fiziksel ve cinsel şiddetin yanında kadınların eşlerinden gördükleri duygusal ve ekonomik istismarı da gözler önüne sermektedir.

- Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan evli her 4 kadından biri yaşadığı şiddet sonucunda yaralanmıştır.

- Her 10 kadından biri gebeliği sırasında fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

- Kadına yönelik şiddet çoğunlukla gizlenen bir olgudur. Şiddet yaşayan kadınların yaklaşık yarısı görüşme yapılmadan önce bu şiddeti kimseyle paylaşmamıştır.

- Kadınlar, sağlık kuruluşlarından, polisten ve diğer destek hizmetlerinden nadiren destek istemektedir.

- Eşleri veya birlikte olduğu kişiler tarafından şiddete maruz kalmış kadınlar, şiddet yaşamamış kadınlardan daha fazla fiziksel veya ruhsal sağlık sorunları yaşamaktadır. Eşi veya birlikte olduğu kişiler tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış her üç kadından biri yaşamına son vermeyi denemiştir. Evli ya da bekar, her beş kadından biri, 15 yaşından sonra ilişkide olduğu kişiler dışındakiler tarafından fiziksel şiddete ve yüzde üçü ise bu kişiler tarafından cinsel şiddete maruz kalmıştır.

- Kadınların yüzde 7'si 15 yaşından önce cinsel istismar yaşadıklarını belirtmişlerdir (www.ksgm.gov.tr/tdvaw/doc/basin_bulteni_1102.pdf).

1.3. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?

Birleşmiş Milletler (BM) Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi'nde kadına yönelik şiddet, “ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik acı veya ıstırap veren ya da verebilecek olan cinsiyete dayalı bir eylem uygulama ya da bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma” şeklinde tanımlanmaktadır (BM,2003).

Kamusal alanda şiddetten kasıt kadının isteği ve oluru aranmaksızın kadına yönelik yapılan her türlü cinsel taciz (elleme, dokunma, sürtünme, ısrarlı bakışlar, cinsel içerikli şakalar vb.) tecavüz, cinsel istismar, cinsel saldırı, gözdağı vermek ve tehdit, kadın ticareti yapma kadını fahişeliğe zorlama olarak açıklanmış, özel alanda şiddet ise; Kadının küçük görülmesi, horlanması, ev kadınlığı yapmaya zorlanması, hizmetçi gibi davranılması, bedeniyle ilgili olarak aşağılanması, başkalarının yanında küçük düşürülmesi, farklı düşünmesine izin verilmemesi, parasız bırakılması, arkadaşları ve ailesiyle görüşmesine sınırlılıklar getirilmesi, sünnet edilmesi, mallarının elinden alınması vb. olarak tanımlanmıştır (Yıldırım 1998; 27-28).

1.3.1. Kadına Yönelik Şiddet Türleri

Her ne kadar şiddet denince ilk akla gelen fiziksel şiddet olsa da kadınların maruz kaldığı tek şiddet türü bu değildir. Şiddetin başka türleri de vardır. Bunlar: Duygusal şiddet, Ekonomik şiddet ve Cinsel şiddettir.

1.3.1.1. Fiziksel Şiddet

Tokat atmak, tekmelemek, yumruklamak, hırpalamak, kolunu bükme, boğazını sıkmak, bağlamak, saçını çekmek, kesici veya vurucu aletlerle yaralamak, kezzap veya kaynar suyla yakmak, vücudunda sigara söndürmek, ellerini ayaklarını ezmek, sakat bırakmak, işkence yapmak, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur tutmak, sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olarak bedensel zarar görmesini sağlamak fiziksel şiddettir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008: 7).

1.3.1.2. Duygusal Şiddet

Korkutmak, aşağılamak, lakap takmak, alay etmek, baskı altına almak, ezmeye çalışmak, kimliğini yok saymak, bağımsızlığını kısıtlamak, aşırı kıskançlık, ihmal ve evlilik birliğinin getirdiği tüm sorumlulukları kadına bırakmak olarak tanımlanmaktadır (İpekten, 2006: 16).

Fiziksel şiddet uygulayan erkekler bekleneceği gibi eşlerini duygusal olarak da taciz eder (Follingstad vd, 1990). Fiziksel şiddetin derecesi, duygusal şiddetin derecesiyle doğrudan ilişkilidir. Sıklıkla fiziksel şiddet azalsa da duygusal şiddet genellikle devam etmekte ve zamanla fiziksel şiddetin vekili ve tehdidi olmakta, böylece kadınlara her zaman dövülebileceklerini hatırlatmaktadır. Follingstad ve arkadaşlarının (1990) belirttiği üzere fiziksel şiddete uğrayan kadınların çoğu (%72) duygusal şiddetin fiziksel şiddetten daha olumsuz etki yarattığını belirtmişlerdir. Ek

olarak duygusal şiddet, fiziksel şiddetin yıkıcı etkilerini arttırabilmektedir (Çetiner, 2006: 8).

1.3.1.3. Cinsel Şiddet

Evli olduğu kişi bile olsa kadını istemediği yerde, istemediği zamanda ve istemediği biçimlerde cinsel ilişkiye zorlamak (tecavüz), başkalarıyla cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel organlara zarar vermek, çocuk doğurmaya ya da doğurmamaya, kürtaja, enseste, fuhuşa zorlamak, zorla evlendirmek, telefonla, mektupla yahut sözle cinsel içerikli rahatsızlık verici davranışlarda bulunmak gibi eylemler cinsel şiddettir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008: 8).

Cinsel şiddet kadının eşi tarafından istemediği halde ve istemediği şekilde cinsel ilişkiye zorlanması, ona karşı cinsel tacizde bulunulması ve vahşice davranılmasıdır. Yine eşinin karısına kadınlık görevini yapmadığını söylemesi, vajinaya veya anüse bir cisim sokulması gibi davranışlar da eşin karısına uyguladığı cinsel şiddet örnekleridir. Özellikle son yıllarda aile içi şiddet araştırmalarının konusu olan evlilik içinde tecavüz de oldukça sık karşılaşılan bir durumdur (İpekten, 2006: 16).

Kadın dayanışma vakfının araştırmasına göre; kadınların %20'sinden fazlası hoşlanmadığı cinsel davranışa, yarısından fazlası kendi istemese de cinsel ilişkiye zorlanmaktadır. Kocasından cinsel şiddete uğrayan kadın çoğu kez bunun adını koyamamakta, bu durumu 'ırza geçme' [cinsel saldırı] olarak yorumlamaktan

kaçınmaktadır. Kaynaklara göre evlilik içinde ırza geçmenin [cinsel saldırı] nedenleri şöyle sıralanmaktadır:

1. Hak Bilinci: Erkekler eşleriyle istediklerinde cinsel ilişki kurmaya hakları olduklarına inanmaktadırlar.
2. Cezalandırma: Kadının, koca tarafından kendisinin, çocukların veya diğer kişilerin yaptığı bazı hataların sorumlusu olarak algılanması durumunda, hataların bedelini ödetmek, cezalandırmak için eşi tarafından ırzına geçilmesi söz konusu olabilmektedir.
3. Otorite Kurma: Güç göstermek, otorite kurmak için ırza geçilebilir. Otoritesinin zayıfladığını hisseden koca, otoritesinin güçlenmesi için ırza geçme yolunu seçebilmektedir (Çiftçi, 2007: 11-12).

Bir erkeğin eşine yönelttiği ve cinsel ilişkiyi hedefleyen cinsel şiddet üç farklı biçimden birisi biçiminde gerçekleşmektedir (Bıçak, 2001):

1. Cinsel şiddetin en yaygın biçimi olan bu türde sadece ilişki ile sınırlı olan bir zor kullanma söz konusudur. Kadın bu durumda cinsel ilişkiye serbest iradesi ile rıza göstermemekte, ancak zora veya zor tehdidine boyun eğmektedir. Bu durumdaki kadınlar aşırı fiziksel baskıya maruz kalmamakla birlikte manevi acı duymaktadırlar.
2. Zorlama/şiddet sadece cinsel ilişkiyle sınırlı değildir. Zorlama/şiddet cinsel ilişkide bulunma amacını gerçekleştirmekten öte fiziksel güç kullanılarak kadının rızası olmaksızın cinsel ilişkide bulunma biçiminde gerçekleşmektedir. Bu durumda mor gözler, kırık kemikler, kafatasında yarıklar, bıçak yaraları gibi izler görülmektedir.
3. Bu tür şiddet cinsel şiddetin en ağır kısmını oluşturmaktadır. Fiziksel cebrin sapıklıklarla birleşmesi ile sadistçe bir tavırla ırza geçme söz konusu olabilmektedir.

Bu tür olaylarda genellikle pornografik video kasetleri kullanılmakta, kadın filmde geçen sahneleri canlandırmaya zorlanmaktadır. Bu tür durumlarda kadınlar ağır bedensel ve ruhsal travma geçirmektedir.

Cinsel şiddetin ikinci ve üçüncü biçimlerinin ayrılmaz bir özelliği olarak açığa çıktığı üzere, cinsel şiddetin önemli özelliklerinden birisini fiziksel şiddetle olan güçlü ilişkisi oluşturmaktadır. Her iki şiddet arasında genel ve yaygın ilişki mevcuttur. Genellikle önce fiziksel şiddet gerçekleşmekte, fiziksel şiddeti cinsel şiddet takip etmektedir. Yapılan bir araştırmanın bulgularına göre kadınların çoğu dayaktan sonra zorla cinsel ilişki ve ters ilişki kurmaya zorlanmakta, itiraz ettiklerinde ise tecavüze uğramaktadırlar. Dayaktan sonra her üç kadından ikisine kocası tarafından tecavüz edildiği tespit edilmiştir. Kadınların kocalarının anal ilişki teklifini kabul etmediklerinde, çok yoğun bir biçimde şiddete uğradıkları anlaşılmıştır (Vatandaş, 2003: 25).

Cinsel ilişkinin rıza dışı/zorla gerçekleştirilmesinin dışında en sık görülen cinsel şiddet biçimi herhangi bir cisimle, kadının cinsel organına saldırıda bulunmak oluşturmaktadır. Ayrıca, şiddet uygulayan bazı erkekler süpürge sapı, mısır, salatalık, şişe vb. cisimleri vajinaya sokmak yoluyla kadına işkence yaptıkları tespit edilmiştir (Vatandaş, 2003: 26).

Türkiye genelinde yapılan bir anket çalışmasında, evli kadınların %97'si eşi tarafından şiddete maruz bırakıldığını belirtmiştir. Bu kadınların %51'inin kocası, karısının rızasına bakmaksızın kendisiyle cinsel ilişkide bulunduğunu, %21'i ise

kadın istemediği halde kocasının kendisiyle cinsel ilişkide bulunduğunu belirtmiştir (Türkiye’de Aile içi şiddet 2003: 27).

1.3.1.4. Ekonomik şiddet

Para vermemek ya da kısıtlı para vermek, ailenin tasarrufları, gelir ve giderleri konusunda bilgi vermemek, kadının mallarını ve diğer gelirlerini elinden almak, çalışmasına izin vermemek, istemediği işte zorla çalıştırmak, çalışıyorsa iş hayatını olumsuz etkileyecek kısıtlamalar getirmek, aileyi ilgilendiren ekonomik konularda kadının fikrini almadan tek başına karar vermek gibi eylemler ekonomik şiddettir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008: 8).

1.4. Hukuksal Açıdan Kadına Yönelik şiddet

1.4.1. Anayasa’da Aile İçi şiddet

Aile içi şiddetin ki bunu kadına yönelik şiddet olarak ta okumak mümkündür, temelinde sanıldığı gibi kadının fiziksel olarak zayıflığı değil, ekonomik ve toplumsal anlamda güçsüzlüğü vardır. Aile içi şiddetin genellikle mağduru olan ve korunması gereken kadına yönelik şiddet, genel olarak toplumların erkek egemen yapısından kaynaklanmaktadır. Erkeğin ataerkil geleneklerden kaynaklanan aile içindeki üstün konumu, şiddeti besleyen önemli etkenlerdendir. Oysa Anayasa’nın 5, 10, 12, 17, 19, ve 41. maddeleri, her türlü ayrımcılığı reddeden ve eşitliği düzenleyen maddelerdir. Ayrımcılığın reddi ve eşitliğin sağlanması, aynı zamanda aile içinde kadına yönelik şiddetin engellenmesi demektir (TC Kadın Statüsü Kitapları, 2008).

Anayasa'nın şiddeti doğru ya da dolaylı olarak yasaklayan düzenlemeleri şöyledir:

- Anayasa'nın 5. maddesine göre devlet kişilerin ve toplumun huzur ve mutluluğunu sağlamak için temel hak ve hürriyetlerini, sosyal devlet sistemi ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak ve maddi manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmakla görevlidir.

- 'Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez, temel hak ve hürriyetlere sahiptir' diyen 12. madde ise, en temel hak olan şiddete uğramadan yaşama hakkını güvenceye almaktadır.

- 17. maddenin üçüncü fıkrası açıkça şiddeti yasaklamaktadır: Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.'

- Yine kişi hürriyeti ve güvenliği başlıklı 19. madde, 'Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.' Biçimindeki düzenlemesiyle kişi olarak kadının özgürlüğünü güvenceye alır.

- 41. maddesinde ise: 'Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlanmasının öğretimi ile uygulamasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.' denmektedir. 41. maddeye 3.10.2001 tarihinde şu madde eklenmiştir: ' Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.' Buradaki eşitliğin kanun önündeki eşitlik olarak algılanması doğru olur (Kadın Statüsü Kitapları, 2008).

1.4.2. Türk Medeni Kanunu'nda Aile İçi Şiddet

Türk Medeni kanununun 1926'daki kabulü, Türk kadının toplumsal ve yasal statüsünün tümüyle değişip çağdaşlaşması yönünde izlenen politikalarının doğruluğunu oluşturur. Bu kanun ile kadın açıkça kişi, yani hukuk süjesi kimliğini kazanmış, bu haklar ve yükümlülükler bakımından erkeğe eşit kılınmıştır (Ülker, 1998: 14).

Türk Medeni Kanunu'nun 195. ve sonraki maddelerinde yer alan evlilik birliğini korumaya yönelik düzenlemeler, aynı zamanda eşlerin kişilik haklarını da korumaktadır. Ancak aile içi şiddet durumunda da uygulanabilecek bu önlemler, yukarıda vurgulandığı üzere nitelikleri gereği şiddeti önlemede yetersiz kalmaktadır. Üstelik bu önlemlerin alınması bazı hallerde uzun bir yargılamayı gerektirdiğinden aile içi şiddeti önleme konusunda doğrudan etkili olamamaktadır. Bu nedenle aile içi şiddete kısa zamanda ve etkin biçimde son verilmesi için, 14.01.1998 tarihinde 4320 sayılı ailenin korunmasına dair yasa kabul edilmiştir (TC Kadın Statüsü Kitapları: 16).

Medeni kanunda sınırlı sayıda bulunan ve ancak istek halinde alınabilecek olan bu önlemlerin uygulama alanları aile içi şiddetle sınırlı değildir. Buna karşın 4320 sayılı kanunda ise uygulama alanı hem talep edenler açısından hem de uygulanabilecek kişiler açısından eşlerle sınırlı olmadığı gibi alınabilecek önlemlerde kısıtlı değildir. Bir diğer farklı yan da süreye ilişkindir. 4320 sayılı kanunda önlem süresi 6 ayı geçmezken, Medeni Kanun'da süre kısıtlaması yoktur (Kahveci, 2007: 275-276).

1.4.3. 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun

Aile içi şiddet aile bireylerinin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki veya herhangi bir şekilde hakaret, davranış veya eylemler bütünüdür. 4320 sayılı Kanun'un gerekçesinde de benzer biçimde, aile içinde bir bireyin diğer bir bireye yönelik fiziki, sözel, duygusal kötü davranışları olarak tanımlanmıştır. Şiddete uğrama olasılığı olan kişiler en yakın aile mahkemesine başvurarak Ailenin Korunmasına Dair Kanun uyarınca koruma emri alabilirler. Aile Mahkemesi başvurunun hemen ardından mağdur, saldırgan ya da tanık dinlemeye gerek duymadan koruma emrini vermek zorundadır. Genel gerekçesine göre kanunun amacı, aile içi şiddetten mağdur olan kadını koruyucu, yasal tedbirlerin alınmasını ve ailenin korunmasını sağlamak ve aile içerisinde gerçekleşen şiddetin yol açtığı veya açacağı zararların toplum bünyesinde derin ve kalıcı izler bırakmasına engel olmaktır. Bu amaç, 5636 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik sırasında gerekçede, 4320 sayılı Kanun'un temel amacı aile içinde şiddeti uygulayan bireyi, ortak yaşam alanından uzaklaştırarak ve diğer birtakım tedbirleri uygulamaya koyarak aile içi şiddeti önlemektir, biçiminde açıklanmıştır (TC Kadın Statüsü Kitapları: 20-21). Kanun, aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır:

Madde 1 - Türk Kanunu Medenisinde öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığının bildirmesi halinde, Aile Mahkemesi Hakimi (1) re'sen meselenin

mahiyetini göz önünde bulundurarak aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da bir kaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başkaca tedbirlere de hükmedebilir:

Kusurlu eşin;

- a) Diğer eşe veya çocuklara veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik davranışlarda bulunmaması,
- b) Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer eşe ve varsa çocuklara tahsisi ile diğer eş ve çocukların oturmakta olduğu eve veya iş yerlerine yaklaşmaması,
- c) Diğer eşin, çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi,
- d) Diğer eş, çocukları veya aynı çatı altında yaşayan aile bireylerini iletişim vasıtalarıyla rahatsız etmemesi,
- e) Varsa silah ve benzeri araçlarını zabıtaya teslim etmesi,
- f) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak ortak konuta gelmemesi veya ortak konutta bu maddeleri kullanmaması.

Yukarıdaki hükümlerin tatbiki maksadıyla öngörülen süre altı ayı geçemez ve kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hürriyeti cezaya hükmedileceği hususu kusurlu eşe ihtar olunur.

Hakim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini göz önünde bulundurarak tedbir nafakasına hükmeder. Birinci fıkra hükmüne göre yapılan başvurular harca tabi değildir.

Madde 2 - Koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi olunur. Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararının uygulanmasını zabıta marifetiyle izler.

Koruma kararına uyulmaması halinde zabıta, mağdurların Şikâyet dilekçesi vermesine gerek kalmadan re'sen soruşturma yaparak evrakı en kısa zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirir.

Cumhuriyet başsavcılığı koruma kararına uymayan eş hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası ağar. Bu davanın duruşması yer ve zaman kaybına bakılmaksızın 3005 sayılı Meşhut Suğların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Fiili başka bir suç oluşursa bile, koruma kararına aykırı davranan eşe ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezası hükümlenir.

Madde 3 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) Bu fıkroda geçen "Sulh Hukuk Hakimi" ibaresi, 9/1/2003 tarihli ve 4787 sayılı Kanunla "Aile Mahkemesi Hakimi" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

1.4.4. 4320 Sayılı Kanun'un Uygulamaları

Aile içi Şiddetin ölkemiz açısından da çok ciddi problem olarak görölüp; Şiddetin önlenmesi ve aile içi Şiddet tehlikesinde olan ya da aile içi Şiddeti yaşayan

bireylere yardımcı olunması amacıyla çıkarılan “Ailenin Korunmasına Dair Kanun” (AKDK) ile ilgili olarak yasanın çıktığı tarihten itibaren iki yıl içerisinde tedbir (koruma kararı) istemli İstanbul Adliyesine toplam 100 başvurunun yapıldığı belirlenmiştir. 1999 yılında 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ile ilgili olarak tüm İstanbul'da 256 dava, Türkiye genelinde ise 1727 dava açılmıştır (TC Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2001)

İstanbul Adliyesi Sulh Hukuk Mahkemelerine Ocak 1998- Ocak 2000 yılları arasında tedbir istemli 100 aile içi şiddet olayı yansımıştır. Tedbir istemli 100 başvurudan 94'ünün Cumhuriyet savcılığı tarafından, 6'sının ise şiddet mağduru tarafından doğrudan Sulh Hukuk Mahkemelerine yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu başvurularda 92 dosyada tedbir kararı verildiği, 8 başvurunun da çeşitli nedenlerle reddedildiği görülmüştür (Akıncı vd, 2000).

Faillerin %89' unun (n: 97) erkek, % 11'inin (n:12) kadın, mağdurların %89'unun (n:95) kadın, %11'inin (n: 12) erkek olduğu saptanmıştır. Faillerin yaş aralığı 18-66, yaş ortalaması 38.16 (SS: 9.02), mağdurların ise yaş aralığı 12-72, yaş ortalaması 33.85 (SS: 10.98) yaştır. Aile içi şiddetin en yoğun olarak %77.68 oranında (n: 87) eşe yönelik olduğu ve erkekten kadına yönelik olduğu saptanmıştır. Kadından erkeğe yönelik şiddet ise % 4.46 (n: 5) oranındadır (Akıncı vd, 2000).

Başvuruların % 35'inde fiziksel, % 1'inde cinsel, % 2'sinde duygusal şiddet tek başına görülürken, diğer başvurularda birden fazla şiddet türünün beraber uygulandığı görülmektedir. Faillerin ve mağdurların 92'sinin eğitim durumları belirlenmiştir. Faillerin % 43'ü (n: 40), mağdurların % 39'u (n:36) ilkokul mezunu

iken faillerin % 45'i (n: 41), mağdurların % 44'ü (n: 40) lise ve üniversite mezunudur (Akıncı vd, 2000).

Faillerin 91'inin, mağdurların ise 92'sinin çalışma durumları ile ilgili bilgilere ulaşılmış ve faillerin % 93'ünün (n: 85), mağdurların % 46'sının (n: 42) çalıştıkları belirlenmiştir. Faillerin % 38'inin (n: 38) şiddet uygularken alkollü oldukları saptanmıştır. Mağdurların 69'unun tıbbi rapor aldıkları, bunların % 64'ünde maruz kalınan travma nedeni ile TCK 456. maddesi kapsamında iş ve güçten kalma süresinin 1 ile 5 gün arasında olduğu görülmektedir (Akıncı vd, 2000).

Aile içi şiddet nedeniyle yapılan tedbir istemli başvurularda AKDK da sayılan veya hakimin uygun gördüğü tedbirlerden bir tedbire hükmedilen dosya sayısı 23 (% 25), aynı anda 2 tedbire hükmedilen dosya sayısı 40 (%43), 3 tedbire hükmedilen dosya sayısı 22 (%24), 4 tedbire hükmedilen dosya sayısı 5 (%5), 5 tedbire hükmedilen dosya sayısı 2 (%2)' dir (Akıncı vd, 2000).

Ailenin Korunmasına Dair Kanun doğrultusunda verilen kararlardan en fazla md.1/2-a bendindeki tedbire karar verildiği (n: 72) görülmüştür (Akıncı vd, 2000).

Aile içi şiddet nedeniyle çıkarılan (AKDK) yasanın uygulamasını göstermesi açısından tedbir istemli başvurularda %94'nün savcılık tarafından talepte bulunulduğu, %6'nın ise şiddet mağdurları tarafından doğrudan Sulh Hukuk Mahkemelerinden istendiği görülmektedir. Bu da bize, toplumun yasadan yeterince haberdar olmadığını göstermesi açısından önemlidir. Zira Cumhuriyet Savcılığının yasanın uygulanmasını istediği dosyalarda şiddet mağdurlarının böyle bir talebinin

olmadığı, uğradıkları şiddet nedeniyle TCK kapsamında şikâyet başvurusu yaptıkları ve meselenin önemi nedeniyle savcılığın re'sen tedbir isteminde bulunduğu görülmektedir. Bu durumu, bir araştırmanın; kadının, kocası tarafından fiziksel ya da fiziksel olmayan istismara uğradığında uzman kişi ya da kurumlardan yardım isteme oranının çok düşük olduğu (%2) sonucu desteklemektedir (Yıldırım, 1998: 24-28).

1.5. Saldırgan Erkeğin Özellikleri

Feminist bir perspektiften erkeğin uyguladığı şiddete baktığımızda, Smith (1990)'in araştırması göstermiştir ki düşük gelire sahip, eğitimsiz, düşük statüye sahip işlerde çalışan kocalar, evlerinde erkek egemen ve dominant bir yapı sergilemekte ve eşlerine şiddet uygulama eğilimi göstermektedirler. Yine yapılan araştırmalar göstermiştir ki; şiddet uygulayan erkekler 'Maço' cinsiyet rol davranışlarını arkadaş ve ait oldukları sosyal çevreden edinmektedirler.

Roberts (1987)'in İndianapolis eyaletinde eşine şiddet uygulamaktan yargılanan 234 erkekle yapmış olduğu çalışma göstermiştir ki; şiddet uygulayan erkeklerin %75'i 18- 34 yaş aralığındadır ve ortalama yaş 30.2' dir. Sadece çok az sayıda erkek yaş ortalamasının üzerindedir. Ve yine 18- 34 yaş aralığında sayıca fazla olan bir grup, alkol ve uyuşturucu kullanmaktadır. Şiddete uğrayan kadınların %60'ı şiddet uygulayan eşlerinin şiddet esnasında alkolün etkisinde olduklarını bildirmişlerdir. Şiddet uygulayan erkeklerin 3'te 1 kadar kısmının uyuşturucu kullandığını, %21'inin ise alkol ve uyuşturucu kullandıkları rapor edilmiştir.

Kantor ve Straus(1987)'un yılında 5159 Amerikan ailesiyle yapmış oldukları görüşme raporlarına göre aşırı derecede alkol tüketimi ile eşe yönelik şiddet yüksek düzeyde ilişkilendirilmiş, buna karşın alkolün başlı başına şiddetin sebebi olmadığı ortaya konmuştur. Kadına yönelik şiddet; alkol, düşük statülü işlerde çalışma ve şiddeti meşru görme kombinasyonlarının bileşkesi olarak düşünülmektedir.

Şiddet uygulayan erkekler genellikle, kıskanç, sinirli, asosyal, bağımlı, sahiplenici ve güvensiz olarak gözlemlenmiştir (Doyran, 1996: 74).

Wodarsky (1987)'ye göre saldırgan erkeğin genel özelliklerini şunlar oluşturmaktadır:

1. Erkekten kadına yönelik şiddet daha çok kocadan karısına yönelik şiddet biçiminde oluşmaktadır; babadan kızına veya ağabeyden kız kardeşine yönelik şiddet görece azdır. Bu nedenle kadının şiddete uğradığı durumlarda şiddetin faili genellikle kocasıdır.

2. Saldırgan koca kavgacıdır; her an patlamaya hazır bir psikoloji içerisindedir; öfke doludur.

3. Koca 'erkeklik' rolüne ilişkin konularda kendisini yetersiz bulmaktadır.

4. Koca, olaylara karşı aşırı tepkilidir.

5. Şiddet uygulayan erkeğin çocukluğu incelendiğinde, büyük bir çoğunluğunun ilgiden yoksun büyüdüğü, aile içinde şiddete uğradığı veya şiddete tanık olduğu tespit edilmektedir.

Bernard ve Bernard (1984)'ın 46 erkeğin gönüllü katılımlarıyla gerçekleştirmiş olduğu şiddeti ortadan kaldırma programı çalışmaları sonucunda şu

tablo gözlenmiştir: Erkeklerin birbirleriyle ilgileri ve iletişimleri son derece iyiye karşı cins grup lideriyle iletişimde sorunlar yaşadıkları; istenen sosyal davranışları gösteremedikleri, ve partnerlerine uyguladıkları şiddeti inkar etme ve küçümseme eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir.

Davidson (1978: 10), kadına şiddet uygulayan erkeğin psikopat veya hasta kişilikli olarak görülmesinin pek doğru olmadığını, asıl sorunun erkeğin öz saygısında bulunduğunu ileri sürmüştür. Buna karşılık, şiddete uğrayan kadının ise mazoşist karakterli olmadığını, şiddete boyun eğmenin kadının kocaya duygusal ve maddi bağımlılıktan kaynaklandığını belirtmiştir (Hilberman, 1980:137).

Şiddeti ortadan kaldırma ve iyileştirme merkezine (FIRO-B) katılan ve eşine şiddet uygulayan 100 erkekle yapılan bir çalışmada; şiddet uygulayan grubun genel gruba oranla daha yalnız, daha asi, asık suratlı, içtenlikten yoksun ve daha ‘tedbirli’ oldukları gözlenmiştir (Ryan, 1977; Schultz, 1978). Araştırmacılar şiddet uygulayan erkeklerde gözlenmiş olan ve kapalı sosyal sistem adı verilen şeyin, şiddet uygulayan kişinin ‘yalnızlığı’ çevreden gelebilecek tepkilere karşı kalkan olarak kullandıklarını ve bu kişilerin kişiler arası ilişki kurmada ve samimiyet göstermede ciddi zorlanmalar yaşadıklarını ortaya koymuştur (Allen vd, 1989).

1.6. Mağdur Kadının Özellikleri

Kadına yönelik aile içi şiddet hem birey olarak kadınları, hem de toplumu temelden etkileyen ciddi sorunlar doğurur. Kadına uygulanan şiddet türlerinde kültürel farklılıklar rol oynasa da, değişik ülkelerde yapılan çalışmalar, kadına

yönelik şiddetin tipi ve tanımı ne olursa olsun her kültürde benzer etki yarattığını göstermektedir (İlkkaracan, 1996: 94). Mağdur kadın kendini değersiz ve yetersiz görme eğilimindedir. Şiddet içeren bir ilişkiyi bitirmekteki yetersizlikleri ve erkeğe bağımlılıkları, şiddeti hak ettikleri inancıyla birleşmektedir (TC Aile araştırma kurumu 1998: 26).

Kadınların pek çoğu erkeğin korumasına ihtiyaç duydukları inancıyla yetişmiştir ve saldırıyı önlemedeki yetersizlikleri kendi hayatlarını kontrol etme imkanını tamamen ortadan kaldırmıştır. Kendi kendilerine ayakta duramayacakları inancıyla bu kadınlar, bedeli defalarca meydana gelen fiziksel şiddet olsa bile kocalarına sarılabilmektedirler (TC Aile Araştırma Kurumu 1998: 26).

Wodarsky (1987)'nin tasnifiyle şiddete uğrayan kadının ortaya koyduğu tablonun özellikleri ise şöyledir:

1. Duygusal açıdan katı özellikler taşıyan aile ortamında pasif kalmaya itelenmiştir.
2. Sosyal açıdan yalnızdır; kendisinin yaşadığı şiddetin istisna bir durum değil, bütün evliliklerde görülen bir durum olduğuna inanmaktadır.
3. Gerçekleşen şiddetin sorumlusu olarak kendini görmektedir. Böylelikle saldırganın sorumluluğunu da kendi üzerine almıştır.
4. Bütün bu özellikler nedeniyle şiddeti uygulayana itaat etme eğilimi taşımakta ve böylelikle yeni şiddetler için uygun ortamın oluşumuna imkan sağlamaktadır.
5. Saldırganın bir gün şiddeti terk edeceğine olan inancı, saldırganı itaatini pekiştirmekte ve böylelikle şiddetin devamına imkan sağlamaktadır.

6. Cinsiyet rollerini, ev ve aile yaşamı konusunda geleneksel bakış açısını kabullenmektedir.

7. Son derece ciddi psikolojik ve hatta fizyolojik sorunlar yaşamasına rağmen, yaşadığı şiddeti ve öfkeyi inkar eğilimi taşımaktadır.

8. Kadının, şiddetin yer aldığı bir yaşamı sürdürme eğilimi içerisinde olmasında bağımlılık duygusunun, dini inançların, erkeğin egemenliğine ilişkin kabullerin, ekonomik zorlukların belirgin etkisi bulunmaktadır.

Kadının şiddet içeren ilişkiyi sürdürmesindeki nedenler tahlil edildiğinde, bazı faktörlerin bu katlanışı zorunlu kıldığı veya şiddete katlanmaya razı ettiği anlaşılmaktadır. Bunların içerisinde en önemlisi kadının ekonomik olarak kocasına bağımlılığıdır. Çocuklarını babasız bırakmamak, evliliği sonlandırması durumunda toplumdaki göreceği tepki, geleceğine ilişkin güvencelerin son derece zayıf olması gibi birçok faktör kadını şiddetle iç içe bir yaşam sürmeye zorlayan faktörler olarak işlev görmektedir. Kadının ilk şiddetle karşılaşmasını takiben bu faktörlerden biri yada birkaçı nedeniyle şiddete boyun eğmesi, gelecekteki şiddetlerin davetiyesini hazırlamakta ve hem de onlara katlanmayı kolaylaştırmaktadır (Vatandaş, 2003: 39-40).

Araştırmalar, kendine yönelik saygının az oluşunun şiddete uğrayan kadının en önemli karakter özellikleri arasında olduğunu göstermiştir. Farklı ülkelerde yapılan araştırmalar, türlerinde toplumsal farklılıklar nedeniyle değişimler gözlenirse dahi, şiddetin kadın üzerindeki etkilerinin benzer sonuçlara yol açtığını ortaya koymuştur (İlkkaracan, 1996: 37).

Hangi sosyoekonomik kesimden olursa olsun, kadınlar şiddet içeren bir evliliği sürdürme nedeni olarak ilk sırada ‘Çocukları babasız bırakmamak’ nedenini saymaktadırlar (İçli, 1995: 85-97).

Ankara ili çapında yapılan bir araştırma bunu destekler niteliktedir. Araştırmada şiddet mağduru kadınların neden bu şiddete katlandıkları sorulduğunda, verilen cevapların çoğunlukla ‘çocuklarım için, çocuklarıma bakamam ve gidecek yerim ve işim olmadığı için’ biçiminde olduğu saptanmıştır(Bülbül, t.y: 114).

Şiddet döngüsüne giren kadının bir süre sonra içinde bulunduğu durumu kabullendiği ve öğrenilmiş çaresizlik olarak adlandırılan durumu yaşadığı ortaya konmuştur. Öğrenilmiş çaresizlik bir kısır döngüdür ve kadının şiddet ilişkisinden kopmasındaki en önemli engellerden birisidir. Yoğun baskı ve çözümsüzlük nedeniyle çaresizlik yaşanmaktadır yahut yaşananlar kader olarak görülmektedir (Walker, 1979).

1.7. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın konusu partneri tarafından duygusal ve fiziksel şiddete uğramış kadınlarla uğramamış kadınların umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi olarak belirlenmiş olup, amacı; şiddetin kadınların umut ve umutsuzluk düzeylerini ne ölçüde etkilediği ve uygulanan bilgi formuyla da şiddete uğrayan kadınların ve onlara şiddet uygulayan eşlerinin profilinin belirlenmesi, maruz kalınan şiddetin karakteristiğinin ortaya konması olmuştur.

1.8. Hipotez

Hipotez I: Partneri tarafından duygusal ve fiziksel şiddete uğramış kadınların, uğramamış kadınlara oranla umutsuzluk ölçeğinden elde edilen puanlarının yüksek olması beklenmektedir.

Hipotez II: Duygusal ve Fiziksel şiddet yaşamış kadınların, şiddet görmeyen kadınlara oranla intihar düşünce ve girişimlerinin anlamlı biçimde daha fazla olması beklenmektedir.

Hipotez III: Duygusal ve Fiziksel şiddet yaşamış kadınların evlenmeden önce kendi ailelerinde ebeveynleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları düşünülmektedir.

Hipotez IV: Duygusal ve Fiziksel şiddet yaşamış kadınların alkol ve madde kötüye kullanımının şiddet görmeyen gruba oranla daha sık görüldüğü düşünülmektedir.

BÖLÜM II

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, partneri tarafından duygusal ve fiziksel şiddete maruz kalmış ve kadın sığınma evinde kalan kadınlar ile partneri tarafından duygusal yada fiziksel şiddet görmeyen ve eşi ile yaşayan kadınların umutsuzluk düzeylerinde farklılık olup olmadığını belirlemek amacı ile yapılmış karşılaştırmalı bir çalışmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklem grubunu İstanbul'un Kartal (n= 6), Pendik (n= 7), Kadıköy (n=20) ve Üsküdar(n=3) semtlerinde bulunan Kadın Sığınma evlerinde kalan kadınlar ile yine İstanbul'un Anadolu yakasında ikamet edip, eşleriyle birlikte yaşayan ve şiddete uğramamış kadınlar oluşturmaktadır. Şiddet gören grubun Gaziantep, Şırnak, İzmir, Zara ve Antalya'da yaşayıp da şehirlerinden kaçmış ve İstanbul'daki kadın sığınma evine yerleştirilmiş olan beş kadının haricinde hemen hepsi İstanbul'da ikamet eden kadınlardır. Her iki gruba da araştırmacı tarafından aynı bilgi formu uygulanmış olup, 36'sı deney 36'sı kontrol grubu olmak üzere toplamda 72 kişiye ulaşılabilmektedir. Hedeflenen rakam her iki grupta 50'şer denek olmasına rağmen Kadın Sığınma evlerinde kalan kadınların sayıca az olması,

sığınma evlerinin bağlı bulunduğu belediyelerden izin almanın zorlukları, sığınma evinde kalan her kadının partner şiddeti nedeniyle orada kalmıyor oluşu ve son olarak da kadın sığınma evinde şiddet nedeniyle kalan kadınlardan bazılarının uygulanan bilgi formundaki soruları yaşadıkları travmayı yeniden hatırlatıyor olması gerekçesiyle yanıtlamak istememeleri gibi nedenlerle hedeflenen sayıya ulaşamamıştır. Deney ve kontrol grubunun sosyo demografik özellikleri, ailelerinin eğitim durumları ile ilgili tablolar aşağıda belirtilmiştir.

2.2.1. Çalışma Grubunun Sosyo – Demografik Özellikleri

Çalışmamızda, eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınların yaş aralığı 18-50 yaş, yaş ortalaması 30.47 (SS: 7.54) yaş, şiddet görmeyen kadınların yaş aralığı 24-50 yaş, yaş ortalaması 35.81 (SS: 6.10) yaş olarak belirlenmiştir (t: -3.29, df: 70, $p < 0.01$).

Tablo- 1. Eğitim durumuna göre dağılım

Eğitim durumu	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
İlkokul	12	33.3	17	47.2
Ortaokul	6	16.7	5	13.9
Lise	11	30.6	11	30.6
Üniversite	1	2.8	1	2.8
Diğer(*)	6 ⁽¹⁾	16.7	2 ⁽²⁾	5.6
Toplam	36	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; χ^2 : 1.93, df: 1, $p > 0.05$

(*) Diğer başlığı altında; ilkokul⁽¹⁾⁽²⁾, ortaokul ve lise⁽¹⁾ terk cevapları yer almaktadır.

Tablo-1’de görüldüğü üzere her iki grupta da kadınların eğitim durumunun en çok ilkokul(%33,3) ve lise mezunu(%30,6) düzeyinde olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak iki grup arasında anlamlı bir fark ($p > 0.05$) bulunmamaktadır.

Tablo-2. Medeni duruma göre dağılım

Medeni durumu	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evli	18	50.0	36	100.0
Nikahsız birliktelik	1	2.8	-	-
İmam nikahlı	6	16.7	-	-
Boşanmış	8	22.1	-	-
Diğer (*)	3	8.8	-	-
Toplam	36	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; χ^2 : 23.11, df: 1, p<0.001

(*) Diğer başlığı altında, boşanma arifesinde cevapları yer almaktadır.

Tablo-2’de görüldüğü üzere şiddete maruz kalmayan kadınların tamamı evli iken(n=36), şiddet gören kesimde boşanmış olanların yüzdesi(%22,1) evli olanlardan sonra(%50) en yüksek rakama sahip olduğu görülmektedir. Bulgular arasında istatistiksel olarak güçlü bir anlamlılık (p<0.001) mevcuttur.

Tablo-3. Çalışma durumuna göre dağılım

Çalışıyor musunuz?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	8	22.2	15	41.7
Hayır	28	77.8	21	48.3
Toplam	36	100.0	36	100.0

χ^2 : 3.13, df: 1, p<0.05

Tablo-3’ün verilerine bakıldığında, her iki grupta çalışmayanların sayıca fazla olduğu görülmektedir. Bulgular istatistiksel olarak anlamlı (p<0.05) çıkmıştır.

Tablo-4. Mesleklere göre dağılım

Mesleğiniz	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Yok	25	69.4	18	50.0
İşçi	2	5.6	7	19.4
Kasiyer	2	5.6	-	-
Anaokulu öğretmeni	1	2.8	-	-
Satın alma elemanı	1	2.8	1	2.8
Büro elemanı	1	2.8	1	2.8
Hasta bakıcı	2	5.6	-	-
Dikiş nakış	1	2.8	2	5.6
Aşçı	1	2.8	-	-
Serbest	-	-	1	2.8
Lojistik	-	-	1	2.8
Memur	-	-	1	2.8
İşletmeci	-	-	1	2.8
Distribütör	-	-	1	2.8
Muhasebeci	-	-	1	2.8
Halkla ilişkiler	-	-	1	2.8
Toplam	36	100.0	36	100.0

Tablo-4'ün verilerine bakıldığında her iki grupta da kadınların çoğunluğunun meslek sahibi olmadıkları, olanların ise her birinin farklı alanlarda çalıştıkları görülmektedir. Şiddet gören kesimde meslek sahibi olmayanların oranı(%69,4) yüksek görülmektedir.

Tablo-5. Evlenme şekline göre dağılım

	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Görücü usulü ile	13	36.1	16	44.4
Flört ederek ve ailenin rızası ile	4	11.1	16	44.4
Flört ederek ve ailenin rızası dışında	9	25.0	2	5.6
Kaçarak evlenme	8	22.2	2	5.6
Diğer (*)	2	5.6	-	-
Toplam	36	100.0	36	100.0

χ^2 : 17.56, df: 4, p< 0.01

(*) Diğer başlığı altında, tehditle kaçırarak ve ailenin zoruyla cevapları yer almaktadır.

Tablo-5'ün verilerine bakıldığında her iki grupta görücü usulü evliliğin yüksek yüzdeyle ilk sırada yer aldığı fakat şiddet gören kesimde ikinci yüksek yüzdeyi flört ederek ve aile rızası dışında gerçekleştirilmiş evliliğin aldığı (%25) görülmektedir. Bulgular istatistiksel olarak anlamlı (p< 0.01) çıkmıştır.

Grupların evlilik süreleri incelendiğinde, eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınların evlilik sürelerinin en az 4 ay, en fazla 26 yıl olduğu ve ortalama 7.57 (SS: 6.46) yıldır evli oldukları belirlenirken, şiddet görmeyen kadınların en az 4 yıldır, en fazla 34 yıldır ve ortalama 14.50 (SS: 7.02) yıldır evli oldukları belirlenmiştir. Şiddet görmeyen kadınların daha uzun süreli evlilikleri olduğu saptanmış ve istatistiksel olarak da iki grup arasında anlamlılık belirlenmiştir (t: - 4.33, df: 69, p<0.0001). Sonuçlar istatistiksel olarak oldukça anlamlı (p<0.0001) çıkmıştır.

Tablo-6. Çocuk sayısına göre dağılım

	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Hiç yok	3	8.3	2	5.6
1 tane	19	52.8	8	22.2
2 tane	9	25.0	14	38.9
3 tane	5	13.9	9	25.0
4 ve üstü	-	-	3	8.3
Toplam	36	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; $\chi^2:7.76$, df:1, $p<0.01$

Tablo-6'nın verilerine bakıldığında şiddet gören kadınlarda tek çocuğa sahip olanların yüzdesinin büyük olduğu görülürken (%52,8), şiddet görmeyen kadınlarda iki ve daha fazla çocuğa sahip olanların yüzdesinin daha büyük olduğu(%38,9) görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı ($p<0.01$) çıkmıştır.

Tablo- 7. Araştırma grubunun sığınma evine gelmeden önce yaşadığı yere göre dağılım

Kadın sığınma evine gelmeden önce nerede yaşamaktaydınız?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Yalnız	2	5.6
Eşimle	19	52.8
Eşim ve onun ailesiyle	10	27.8
Eşim ve kendi ailemle	-	-
Kendi ailemle	4	11.1
Akrabalarımle	1	2.8
Arkadaşlarımla	-	-
Toplam	36	100.0

Tablo-7'nin verilerine bakıldığında şiddet gören kesimin daha ziyade eşiyile yaşadığı(%52,8) fakat eşi ve onun ailesiyle yaşayanların da sayıca az olmadığı (%27,8) görülmektedir.

Tablo- 8. Annenin Eğitim Durumuna göre dağılım

Eğitim durumu	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Okur yazar değil	11	31.4	15	41.7
İlkokul	14	40.0	16	44.4
Ortaokul	-	-	3	8.3
Lise	4	11.4	-	-
Üniversite	2	5.7	-	-
Diğer(*)	4 ⁽¹⁾	11.4	2 ⁽²⁾	5.6
Toplam	35	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; χ^2 :1.85, df:1, p>0.05

(*) Diğer başlığı altında; okuryazar⁽²⁾, ilkokul⁽¹⁾⁽²⁾ ve üniversite⁽¹⁾ terk cevapları yer almaktadır.

Tablo-8'in verilerine bakıldığında her iki grubun annelerinin eğitim düzeyinin en çok ilkokul mezunu seviyesinde olduğu görülmektedir. Hemen akabinde yüksek yüzdeyle (%31,4 ve %41,7) okur yazar değil maddesi yer almaktadır. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p>0.05) çıkmamıştır.

Tablo- 9. Babanın Eğitim Durumuna göre dağılım

Eğitim durumu	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Okur yazar değil	4	11.4	1	2.8
İlkokul	13	37.1	20	55.6
Ortaokul	6	17.1	6	16.7
Lise	5	14.3	5	13.9
Üniversite	4	11.4	2	5.6
Diğer(*)	3	8.6	2	5.6
Toplam	35	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; χ^2 :0.28, df: 1, p>0.05

(*) Diğer başlığı altında; okur yazar ve ilkokul terk cevapları yer almaktadır.

Tablo-9'un verilerine baktığımızda her iki grubun babalarının eğitim düzeyinin en çok ilkokul mezunu seviyesinde olduğu görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p>0.05) çıkmamıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Her iki gruba da önce Bilgi Formu ardından Beck Umutsuzluk Ölçeği uygulanmıştır. Veri toplama süreci Kasım – Nisan 2009 tarihleri arasında yapılmış olup, hazırlanan bilgi formu deney grubundaki deneklerin tümüne araştırmacının kendisi tarafından özel görüşme odasında, kontrol grubuna ise özel olarak evlerine gidip bire bir uygulanmıştır.

2.3.1. Bilgi Formu

Deneklere uygulanan Bilgi Formu duygusal ve fiziksel şiddetin düzeyini ölçmek üzere 87 maddeden oluşturulmuştur. Soruların büyük bir çoğunluğunu zincirleme sorular oluşturmaktadır. Bu formun uygulanmasındaki en önemli amaç kadınların yaşadıkları şiddetin boyutlarını, şiddet uygulayan eşlerinin belirgin özelliklerini ve kadınların yaşadıkları şiddete olan yaklaşımlarını ayrıntılı biçimde göz önüne sermektir. Bu nedenledir ki; bilgi formun bazı soruları açık uçlu olarak, bazıları ise çoktan seçmeli olarak sorulmuştur. Bilgi formundaki ilk 10 soru kadınların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla, diğer sorular şiddet uygulayan eşin profilini belirlemek amacıyla, çoktan seçmeli sorular uygulanan şiddetin ne türden olduğunu, derecesini, sıklığını ve şiddet sonrasında hissedilen duygunun ne olduğunu anlamak amacıyla sorulmuştur. Geri kalan sorular şiddet gören kadınların gördükleri şiddet neticesinde kendilerine zarar verip vermedikleri, verdilerse ne türden zarar verdikleri ve ailelerinden sosyal, duygusal destek görüp görmedikleri ile ilgili sorulardır. Bilgi formundaki son soru kadınların gelecekle ilgili

ilgili planlarını öğrenmek amacıyla sorulmuştur. Oluşturulan Bilgi Formunun bir örneği Ek-1’de sunulmuştur.

2.3.2. Beck Umutsuzluk Ölçeği

Beck umutsuzluk ölçeği kendini değerlendirme ölçeği olup; bireyin geleceğe yönelik olumsuz beklentilerini ölçmeyi amaçlar. Ölçek 20 maddeden oluşur ve ergen yetişkinlere uygulanır. Beck ve arkadaşları, ölçeğin geliştirilmesinde iki kaynaktan yararlanmışlardır. Birincisi gelecek ile ilgili tutumlar çizelgesi, ikincisi ise klinisyenler tarafından kaydedilen psikiyatrik hastaların kötümserlik ifadesi. Bu iki kaynaktan elde edilen ifadeler klinisyenler tarafından incelenmiş, depresif olmayan hasta örneklemine uygulanmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında ölçek üzerinde çalışılarak son şekli verilmiştir (Savaşır ve Şahin, 1997: 62).

Ölçeğin iç tutarlılığı intihar girişiminde bulunan 294 hasta üzerinde yapılan çalışmadan elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı. 93’tür. Aynı çalışmada elde edilen madde toplam puan korelasyonları ise. 39 ile. 76 arasında değişmektedir.

Ölçeğin çeviri işlemi Seber (1991) tarafından yapılmıştır. Ölçek üzerinde gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda ölçeğin, Gelecek İle İlgili Duygu ve Beklentiler (1,3,7,11,18. maddeler $\alpha= 0.78$), Motivasyon Kaybı (2,4,9,12,14,16,17,20. maddeler $\alpha= 0.72$) ve Umut (5,6,8,10,13,15,19. maddeler $\alpha= 0.72$) olmak üzere üç faktörden oluştuğu belirtilmektedir (Durak, 1994).

Maddelerden 11 tanesinde evet seçeneği, 9 tanesinde ise hayır seçeneği 1 puan alır. Puan ranjı 0-20'dir ve alınan puanlar yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılır (Savaşır ve Şahin, 1997: 62).

2.4. Veri Çözümleme Yöntemleri

Verilerin analizi yapılırken, SPSS 14 istatistik programı kullanılmıştır. Önce görüşme formundaki tüm soruların analizi yapılmış, bunun için kategorik ifadeli sorularda "Frekans Analizi", niceliksel ifadelerde "Descriptive Analiz" kullanılmıştır. Daha sonra iki grup arasındaki farklılıklara ve seçilen bazı değişkenlerle umutsuzluk ölçeği arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bunlar için de, kategorik ifadelerde "Ki Kare" ve "Kruskall Wallis", niceliksel ifadelerde "Bağımsız T Testi" uygulanmıştır.

BÖLÜM III

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları yer almaktadır. Elde edilen bulgular; çalışma grubunun psikiyatrik geçmişleri ve alkol-madde kullanımı, şiddete dair bilgiler ve umutsuzluk ölçeğinin analizi olmak üzere dört başlık altında verilmiştir.

3.1. Çalışma Grubunun Evlenmeden Önceki Şiddet Durumları

Tablo-10. Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı

Evlenmeden önce ailenizde size fiziksel şiddet uygulayan oldu mu?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	20	58.8	3	8.3
Hayır	14	41.2	33	91.7
Toplam	34	100.0	36	100.0

χ^2 : 20.21, df: 1, p< 0.0001

Cevabınız evet ise kim tarafından şiddete maruz kaldınız?(*)

	N	%	N	%
Anne	10	50.0	-	-
Baba	12	60.0	2	66.7
Erkek kardeş	10	50.0	1	33.3
Üvey anne	2	10.0	-	-
Akraba (amca, b.anne/baba)	3	15.0	-	-

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Ne tür fiziksel şiddete maruz kaldınız?

	N	%	N	%
Kaba dayak	10	58.8	3	100.0
Alet kullanımı(sopa,hortum)	7	41.7	-	-
Toplam	17	100.0	3	100.0

Ne sıklıkla şiddete maruz kalıyordunuz?

	N	%	N	%
Ara sıra	9	45.0	2	66.7
Sık sık	4	20.0	1	33.3
Her zaman	7	35.0	-	-
Toplam	20	100.0	3	100.0

Tablo-11. Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı (Devam I)

Evlenmeden önce size hangi gerekçelerle şiddet uyguluyorlardı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Boşandığım için onları rezil ettim diye	1	5.6	-	-
Sebepsiz	8	44.4	-	-
Kız çocuğu olmam	1	5.6	1	33.3
Şiddet uygulayanın psikolojik durumu (alkol, sinirlilik v.b)	3	16.7	2	66.7
Ailenin beklentilerine ters düşmem (eve geç gelmem, işleri aksatmam v.b)	5	27.8	-	-
Toplam	18	100.0	3	100.0
<hr/>				
Şiddet sonrası nasıl bir tepkide bulunuyordunuz?(*)				
Sessiz kalma	17	85.0	1	50.0
Evi terk etme	2	10.0	-	-
Adli birimlere şikayette bulunma	1	5.0	-	-
Yardım çağırma	1	5.0	-	-
Aileden destek arayışı	4	20.0	1	50.0
Yakın akrabalarından destek arayışı	4	20.0	-	-
Arkadaşlardan destek arayışı	-	-	-	-
Komşulardan destek arayışı	2	10.0	-	-
Diğer(**)	1 ⁽¹⁾	5.0	1 ⁽²⁾	50.0

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında babamın hastalığı nedeniyle o üzülmesin diye kimseye söylemezdim⁽¹⁾, ağlardım⁽²⁾ cevapları yer almaktadır.

Tablo-12. Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet dağılımı (Devam II)

Siz şiddete maruz kaldığınızda diğer aile üyeleri nasıl bir tepkide bulunuyorlardı?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Şiddet sırasında araya girme	5	25.0	2	100.0
Umursamaz davranma veya ilgisizlik	13	65.0	-	-
Yardım çağırısı	1	5.0	-	-
Polise başvurma	1	5.0	-	-
Diğer (**)	2	10.0	-	-

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında; korkup sinerlerdi, evde kimse yokken döverdi cevapları yer almaktadır.

Tablo-10-11 ve 12'nin verilerine bakıldığında, eşleri tarafından şiddete uğrayan kadınların uğramayan kadınlara oranla kendi ailelerinde de şiddete maruz kaldıkları (%58.), bu şiddeti en çok babalarından gördükleri (%60), şiddetin sebepsiz yere yaşandığı (%44.4), şiddetin daha çok kaba dayak tarzında (%58.8) ve ara sıra olduğu (%45), şiddet sırasında aile bireylerinin olaya tepkisiz kaldıkları (%65) ve şiddeti yaşayanın şiddet sonrasında gösterdiği tepkinin sessiz kalma (%85) olduğu görülmektedir. Tablo 10'un verilerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0.0001$) dikkati çekmektedir. Çalışma grubunun, evlenmeden önce ailesi tarafından kaç yaşında şiddete maruz kaldıkları değerlendirildiğinde, eşleri tarafından şiddete maruz kalanların yaş aralığı 4-18 yaş, yaş ortalaması 10.94 (ss: 4.11) yaş olarak bulunurken, diğer grubun yaş aralığı 6-8 yaş, yaş ortalaması 7.0 (SS: 1.41) yaş olarak bulunmuştur.

Tablo-13. Evlenmeden önceki aile içi şiddete tanıklığın dağılımı

Babanız annenize fiziksel şiddet uyguluyor muydu?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	14	41.2	5	13.9
Hayır	20	58.8	31	86.1
Toplam	34	100.0	36	100.0
χ^2 : 6.58, df: 1, p< 0.01				
Cevabınız evet ise ne tür fiziksel şiddet uyguluyordu?				
Kaba dayak	10	83.3	5	100.0
Alet kullanımı(sopa,hortum)	1	8.3	-	-
Hastanelik edecek kadar yoğun	1	8.3	-	-
Toplam	12	100.0	5	100.0
Babanızın annenizi dövme gerekçesi neydi?				
Kıskançlık	1	9.1	-	-
Sebepsiz	6	54.5	1	20.0
Babamın annemi aldatması	2	18.2	1	20.0
Annemin maaşını almak istemesi	1	9.1	-	-
Alkol	-	-	2	40.0
Eleştiriye gelememesi	1	9.1	-	-
Diğer aile üyeleri sebebiyle	-	-	1	20.0
Toplam	11	100.0	5	100.0

Tablo-13'ün verilerine baktığımızda her iki grubun da 'babanız annenize şiddet uyguluyor muydu?' sorusuna çoğunlukla hayır cevabını verdiği(%58,8) fakat şiddet gören grubun evet cevabının hiçte az olmadığı(%41,2), yine evet diyenlerin annelerinin kaba dayağa maruz kaldıkları(%83,3) ve gördükleri şiddetin sebepsiz yere yaşandığı (%54,5) görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p<0.01) çıkmıştır.

Tablo-14. Çalışma grubunun annelerinin maruz kaldığı şiddete gösterdikleri tepkinin dağılımı

Annelerinizin yaşadığı fiziksel şiddet sonrasında sizin tepkiniz nasıldı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Üzüntü	4	40.0	-	-
Korku	2	20.0	1	20.0
Tehdit, öfke, tartışma v.b	2	20.0	2	40.0
Uzaklaşma, evi terk etme	2	20.0	-	-
Tepkisizlik	-	-	2	40.0
Toplam	10	100.0	5	100.0

Tablo-14'ün verilerine baktığımızda şiddet gören kadınların annelerinin yaşadığı fiziksel şiddete gösterdikleri tepkinin en çok üzüntü olduğu (%40,0), hemen akabinde %20'lik kısımla tehdit, öfke, tartışma, uzaklaşma ve evi terk etmenin geldiği görülmektedir.

Tablo-15. Çalışma grubunun ailelerindeki diğer üyelerin maruz kaldığı aile içi şiddet dağılımı

Ailenizde eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan başka kimse var mıydı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	9	31.0	7	28.0
Hayır	20	69.0	18	72.0
Toplam	29	100.0	25	100.0

χ^2 : 0.06, df: 1, p>0.05

Cevabınız evet ise kim

	N	%	N	%
Anne	2	22.2	-	-
Kız kardeş	2	22.2	-	-
Anne ve kız kardeş	2	22.2	-	-
Teyze, yenge, kuzen, üvey anne, görümce	3	33.3	7	100.0
Toplam	9	100.0	7	100.0

Tablo-15'in verileri incelendiğinde her iki grubunda ailenizde eş şiddeti yaşayan başka kimse var mı sorusuna en çok 'hayır' cevabı verdikleri(%69), evet yanıtını verenlerin Teyze, yenge, kuzen, üvey anne, görümce cevabının %33,3'le en yüksek olduğu görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p>0.05) çıkmamıştır.

3.2. Çalışma grubunun psikiyatrik geçmişi ve alkol madde kullanımı

Tablo-16. Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım

Hiç kendinize zarar verdiniz mi?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	1	2.8	-	-
Evet kollarımı kestim	1	2.8	-	-
Evet vücudumda sigara söndürdüm	1	2.8	-	-
Evet yemek yememe	1	2.8	-	-
Hayır kendime hiç zarar vermedim	32	88.9	36	100.0
Toplam	36	100.0	36	100.0
Kruskall Wallis; χ^2 :4.17, df: 1, p<0.05				
Şimdiye kadar hiç intihar etmeyi düşündünüz mü?				
Evet bir kez	7	19.4	-	-
Evet çok kez	23	63.9	1	2.8
Hayır	6	16.7	35	97.2
Toplam	36	100.0	36	100.0
χ^2 :45.0, df: 1, p<0.0001				
En son ne zaman intihar etmeyi düşündünüz?				
Geçen ay	2	7.4	-	-
3 ay önce	2	7.4	-	-
6 ay önce	5	18.5	-	-
1 sene önce	4	14.8	-	-
Her an intihar düşüncesiyle yaşıyorum	3	11.1	-	-
Diğer (*)	11	40.7	1	100.0
Toplam	27	100.0	1	100.0

(*) diğer başlığı altında, ” 2 ay ile 5 yıl arasında değişen tarihler” ile “evliliğin başında önce kendimi öldürmeyi düşündüm şimdi eşimi” cevapları yer almaktadır.

Tablo-16'nın verileri incelendiğinde, şiddet gören kadınların %88.9'unun kendilerine zarar verecek bir davranışta bulunmadıkları buna karşın intihar etmeyi çok kere düşündükleri(%63,9) ama bunu davranışı görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p<0.0001) çıkmıştır.

Tablo-17. Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım (tablo devam)

Size intiharı düşündürecek eylem ya da eylemler ne idi?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Eşin kıskançlığı	1	3.6	-	-
Şiddet (eş, diğer aile üyeleri)	13	46.4	-	-
Eşin boşanmak istememesi	1	3.6	-	-
Duygusal şiddet (eşin hakaretleri, baskı kurması)	4	14.3	-	-
Eşin terk etmesini kabullenememe	1	3.6	-	-
Çaresizlik	2	7.1	-	-
Ailenin sahip çıkması	2	7.1	-	-
Şiddet ve ekonomik sebepler	2	7.1	-	-
Şiddet ve aldatılma	1	3.6	-	-
Şiddet ve tecavüz	1	3.6	-	-
Eşin sorumsuzluğu	-	-	1	100.0
Toplam	28	100.0	1	100.0
Ne şekilde intihar etmeyi düşündünüz?				
Aşırı doz ilaç	12	40.0	-	-
Bileklerini keserek	3	10.0	-	-
Silah ve aşırı doz ilaç	1	3.3	-	-
Yüksekten atlama ve aşırı doz ilaç	1	3.3	-	-
Yüksekten atlama ve bileklerini keserek	1	3.3	-	-
Bileklerini keserek ve aşırı doz ilaç	2	6.7	-	-
Asma, bileklerini keserek ve aşırı doz ilaç	1	3.3	-	-
Asma, silah, bileklerini keserek ve aşırı doz ilaç	1	3.3	-	-
Diğer (*)	8	26.7	1	100.0
Toplam	30	100.0	1	100.0

(*) diğer başlığı altında; intiharı düşündüm ama denemedim cevabı yer almaktadır.

Tablo-17'nin verilerine baktığımızda, kadınlara intihar etmeyi düşündüren etkenin başında eş ve ailenin uyguladığı fiziksel şiddetinin geldiği (%46,4) ve intihar yöntemi olarak en çok aşırı doz ilaç alımının (%40) tercih edildiği görülmektedir.

Tablo-18. Çalışma grubunun kendilerine zarar verme girişimlerine ait dağılım (tablo devam)

İntihar düşüncelerinizle başa çıkma konusunda uzman yardımı aldınız mı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	7	23.3	-	-
Hayır	23	76.7	1	100.0
Toplam	30	100.0	1	100.0
İntihar girişiminizden nasıl kurtuldunuz?				
Yakınlarım kurtardı	3	17.6	-	-
Çocuklarımla sayesinde	3	17.6	-	-
Yuvadaki müdürler sayesinde	1	5.9	-	-
Pişmanlık	1	5.9	-	-
Eşim kurtardı	4	23.5	-	-
İlaçlar etkilemedi	3	17.6	-	-
Kendi çabalarımla (kusarak, hastaneye giderek)	2	11.9	-	-
Toplam	17	100.0	-	-

Tablo-18'in verileri incelendiğinde, eşleri tarafından şiddet gören kadınların %76,7 sinin intiharla başa çıkma konusunda uzman yardımı almadıkları, onları çoğunlukla eş ve yakınlarının kurtardıkları(%23,5), yalnızca iki kişinin intihar girişiminden kendi çabalarıyla kurtulduğu görülmektedir.

Tablo-19. Çalışma grubunun kendilerinde ve ailelerindeki alkol kullanımına ait dağılım

	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Kullanmıyorum	32	88.9	31	86.1
Ara sıra kullanıyorum	1	2.8	5	13.9
Eskiden kullanıyordum artık kullanmıyorum	3	8.3	-	-
Toplam	36	100.0	36	100.0
Kruskall Wallis; χ^2 :0.04, df: 1, p>0.05				
Eşiniz alkol kullanıyor mu?				
Evet	25	71.4	16	45.7
Hayır	10	28.6	19	54.3
Toplam	35	100.0	35	100.0
χ^2 :4.77, df: 1, p<0.05				
Eşinizin alkol kullanma sıklığı nedir?				
Ara sıra kullanır	16	64.0	14	100.0
Sık sık kullanır	2	8.0	-	-
Devamlı kullanıcıdır	4	16.0	-	-
Tedavi gerektirecek kadar kullanıcıdır.	3	12.0	-	-
Toplam	25	100.0	14	100.0
Kruskall Wallis; χ^2 :6.26, df: 1, p<0.01				
Ailede madde kullanan biri var mı ? Varsa kim?				
Yok	22	64.7	25	100.0
Eş	9	26.5	-	-
Ağabey	2	5.9	-	-
Eş ve ağabey	1	2.9	-	-
Toplam	34	100.0	25	100.0
Kruskall Wallis; χ^2 : 10.78, df: 1, p<0.001				

Tablo-19'un verileri incelendiğinde şiddet gören ve görmeyen kadınların çoğunun alkol kullanmadığı (%88,9), şiddet gören kadınların eşlerinin ara sıra alkol kullandığı (%64,0) görülmektedir. Deney ve Kontrol grubunun her ikisinde de uyuşturucu uyarıcı madde kullanan kimseye rastlanmamıştır. Deney grubunda 9 kişinin eşinin madde kullandığı görülmüştür. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı (p<0.001) çıkmıştır.

Tablo-20. Çalışma grubunun aile içi şiddete bakış açısına ait dağılım

Sizce bir kadının şiddete maruz kalması	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Doğaldır	-	-	-	-
Kadın hak etmişse kocası onu dövebilir.	-	-	2	5.6
Asla kabul edilemez bir durumdur.	33	91.7	34	94.4
Diğer (*)	3	8.3	-	-
Toplam	36	100.0	36	100.0

Kruskall Wallis; χ^2 :4.95, df: 1, $p<0.05$

(*) Diğer başlığı altında; sadece aldatma ve aileye saygısızlık durumlarında, gerektiği yerde ve kişiye göre değişir cevapları yer almaktadır.

Tablo 20'nin verileri incelendiğinde her iki grubun da tamamına yakını şiddeti asla kabul edilemez bir durum olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı ($p<0.05$) çıkmıştır.

3.3. Araştırma grubunun yaşadığı şiddete dair bilgiler

Araştırma grubunun % 77.8 (n: 28)' i eşi, % 22.2 (n: 8)'si eşi ve eşinin ailesi tarafından şiddete maruz kaldıklarını bildirmiştir. Maruz kaldıkları şiddetin en az 4 ay, en fazla 19 yıldır ve ortalama 5.15 (SS: 4.84) yıldır sürdüğü ve en erken evliliklerinin 1. gününden, en geç 20. yılından ve ortalama 1.31'inci (SS:3.48) yılından itibaren şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır.

3.3.1. Şiddet uygulayan eşe dair bilgiler

Şiddet uygulayan eşin yaş aralığı 25-68 yaş, ortalaması 35.36 (SS: 8.52) yaş olarak belirlenmiştir.

Tablo- 21. Şiddet uygulayan eşin eğitim durumuna ait dağılım

Şiddet uygulayan eşinizin eğitim durumu nedir?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Okur yazar değil	1	2.8
İlkokul mezunu	11	30.6
Ortaokul mezunu	7	19.4
Lise mezunu	7	19.4
Üniversite mezunu	2	5.6
Diğer (*)	8	22.2

(*) Diğer başlığı altında; okur yazar, ilkokul, ortaokul terk ve dışarıdan bitirdi cevapları yer almaktadır.

Tablo-21'in verileri incelendiğinde, şiddet uygulayan eşin çoğunluğunun (%30,6) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo- 22. Şiddet uygulayan eşin psikiyatrik durumuna ait dağılım

Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz daha önce hiç psikolojik tedavi gördü mü?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	11	30.6
Hayır	25	69.4
Toplam	36	100.0
Cevabınız evet ise açıklayınız		
Kişilik bozukluğu	2	20.0
Alkol/uyuşturucu bağımlısı	5	50.0
Sinir bozukluğu	3	30.0

Tablo-22'nin verileri incelendiğinde şiddet uygulayan eşin daha önce psikolojik tedavi görmediği (%69,4), görenlerin ise %50'sinin alkol uyuşturucu bağımlısı olduğu, %30'unun sinir bozukluğu tedavisi gördüğü, %20'sinin kişilik bozukluğu olduğu görülmektedir.

Tablo- 23. Şiddet uygulayan eşin suç geçmişine ait dağılım

Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz her hangi bir suçtan ötürü hüküm giymiş miydi?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	14	38.9
Hayır	22	61.1
Toplam	36	100.0
Cevabınız evet ise açıklayınız		
Dolandırıcılık	1	7.1
Kız kaçırma (eşini)	2	14.3
Hırsızlık	2	14.3
Gasp	1	7.1
Yaralama	2	14.3
Kadın pazarlama	1	7.1
Polisle çatışma	1	7.1
Ruhsatsız tabanca bulundurma	1	7.1
Eşe yönelik şiddet	1	7.1
Hırsızlık ve gasp	1	7.1
Hırsızlık ve polisle çatışma	1	7.1

Tablo-23'ün verileri incelendiğinde şiddet uygulayan eşin çoğunluğunun suç geçmişinin olmadığı(%61,1), olanların ise(%38,9) farklı suç tiplerinden kız kaçırma(%14,3), gasp(%7,1) ve yaralama(%14,3) suçlarını işlediği görülmektedir.

3.3.2. Araştırma grubunun yaşadığı fiziksel şiddetin incelenmesi

Tablo-24. Yaşanılan şiddetin gerekçesine ait dağılım

Eşiniz size hangi gerekçelerle fiziksel şiddet uyguluyor?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Eşe itaatsizlik	6	16.7
Aldatma	2	5.6
Çocukların bakımıyla yeteri kadar ilgilenmeme	-	-
Kayınvalide/pedere saygısız davranış sergileme	2	5.6
Eşin cinsel isteklerini karşılamama	7	19.4
Ev işlerini aksatma	3	8.3
Gereksiz harcamalar yapma	1	2.8
Tartışma sırasında kadının susmaması	9	25.0
Kadının yalnız başına evden çıkması	2	5.6
Gereksiz kıskançlık davranışı sergileme	3	8.3
Kadının eşinden daha çok para kazanması	-	-
Diğer(**)	22	61.1

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo24'ün verileri incelendiğinde şiddetin gerekçelerinin en çok diğer seçeneği ile(%61,1) belirtilen sudan sebeplerin oluşturduğu ama akabinde de tartışma sırasında kadının susmaması(%25), eşe itaatsizlik(%16,7) ve eşin cinsel isteklerini karşılamama(%19,4) maddelerinin geldiği görülmektedir.

Tablo- 25. Yaşanılan fiziksel şiddetin türü ve derecesine ait dağılım

Ne çeşit fiziksel şiddete maruz kaldınız?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Tokat	27	75.0
Kaba dayak	26	72.2
Tekme	23	63.9
Sopayla saldırı	10	27.8
Bıçakla saldırı	14	38.9
Silahla saldırı	2	5.6
Diğer (**)	1	2.8
(*) birden fazla cevap işaretlenmiştir. (**) Diğer başlığı altında; yakma cevabı yer almaktadır.		
Maruz kaldığınız fiziksel şiddetin derecesi neydi?		
Hafif	1	2.8
Orta	5	13.9
Ağır	12	33.3
Tedavi gerektirecek şekilde ağır	18	50.0

Tablo-25'in verilerini incelediğimizde yaşanan fiziksel şiddet türü olarak en çok tokat(%75), kaba dayak(%72,2), tekmenin(%63,9) yaşandığı ve şiddetin tedavi gerektirecek kadar ağır olduğu(%50) görülmektedir.

Tablo-26. Fiziksel şiddet sonrası hissedilenlerin dağılımı

Yaşadığınız fiziksel şiddet sonrası neler hissettiniz?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Hiç etkilenmedim	-	-
Çok korktum	10	27.8
Çok utandım	7	19.4
Çaresiz hissettim	23	62.9
Çok üzüldüm	16	44.4
Suçluluk hissettim	3	8.3
İsyan duygularım kabardı ve öfkelenim	14	38.9

Haksızlığa uğramış hissettim	21	58.3
Kendime olan güvenim azaldı	12	33.3
Kocamdır deyip sineye çektim	7	19.4
Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilendim.	11	30.6

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo-26'nın verileri incelendiğinde kadınların şiddet sonrası en çok çaresizlik(%62,9) ve haksızlığa uğramışlık hissettikleri(%58,3) görülmektedir.

Tablo-27. Fiziksel şiddet sonrası verilen tepkilerin dağılımı

Yaşadığınız fiziksel şiddet sonrası nasıl tepki verdiniz?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Hiçbir tepkide bulunmadım	8	22.2
Evi terk ettim	20	55.6
Adli birimlere şikayette bulundum	8	22.2
Yardım çağırdım	1	2.8
Aileden destek arayışında bulundum	11	30.6
Yakın akrabalarından destek aradım	2	5.6
Yakın arkadaşlardan destek aradım	2	5.6
Diğer (**)	2	5.6

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında; eşimle konuşmamayı tercih ettim, evi terk edip savcılığa başvurduğum bir şey yapmadılar cevapları yer almaktadır.

Tablo-27'nin verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların çoğunun evi terk ettikleri(%55,6) ve aileden destek arayışında buldukları(%30,6) görülmektedir.

Tablo-28. Şiddet olayının paylaşımına ait dağılım

Yaşadığınız fiziksel şiddet olayını kimseyle paylaştınız mı?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Ailemle	19	52.8
Arkadaşlarımla	18	50.0
Akrabalarımla	12	33.3
Uzman biriyle	6	16.7
Hiç kimseyle	8	22.2
Diğer (**)	1	2.8

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında; eşimin ailesi cevabı yer almaktadır

Tablo-28'in verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların yaşadıkları şiddeti en çok aileleri(%52,8) ve arkadaşlarıyla(%50) paylaşma eğiliminde oldukları görülmektedir. Sadece bir kişi eşimin ailesi diye cevap vermiştir.

Tablo-29. Ailenin yaşanan şiddete karşı tepkisi

Ailenizdeki bireylerin şiddete maruz kaldığınızı öğrendiğinde size gösterdikleri tepki nasıldı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Desteklediler	7	29.2
Desteklemediler	17	70.8

Tablo-29'un verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların çoğunluğunun(%70,8) ailelerinden destek görmedikleri görülmektedir. %29,2'si yani sadece yedi kişi destekledi cevabını vermiştir.

Tablo- 30. Ailenin yaşanan şiddete karşı tepkisi (ayrıntılı dağılımı)

Ailenizdeki bireylerin şiddete maruz kaldığınızı öğrendiğinde size gösterdikleri tepki nasıldı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Önce çocukları bırak gel dediler, daha sonra korkup vazgeçtiler	1	4.2
Alttan al dediler	2	8.3
Sabret, katlan dediler	3	12.5
Destek vermediler	6	25.0
Gelinlikle çıkıp kefenle gelirsin dediler	1	4.2
Üzüldüler	1	4.2
Eşime kızıp bana destek oldular	6	25.0
Eşimi çok sevdikleri için bana inanmadılar.	1	4.2
Tepkileri hiç iyi değildi.	1	4.2
Kendi kaderime terk ettiler.	1	4.2
Başının çaresine bak dediler.	1	4.2

Tablo-30'un verilerine baktığımızda şiddet gören kadınların ailelerinin kendilerine destek olmadıkları(%25) ya da eşlerine kızıp onlara destek oldukları(%25) görülmektedir.

Tablo-31. Yaşanılan şiddet sonrası polise başvuru

Yaşadığınız şiddet olayından sonra polise başvurduunuz mu?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	15	41.7
Hayır	21	58.3
Toplam	36	100.0
Cevabınız hayır ise sebebi nedir?		
Ciddiye alınmama korkusu	1	5.0
Suçlanmaktan korkma	1	5.0
Failden korkma	6	30.0
Ciddiye alınmama ve suçlanmaktan korkma	2	10.0
Diğer (*)	10	50.0

(*) diğer başlığı altında; aklıma gelmedi, ailem sahip çıkmadı, rezil olmamak için, gerek duymadım, olay çıkmasın diye, polisin beni koruyamayacağını ertesi günü onu bırakıp daha kötü şiddete uğrayacağımı bildiğim için cevapları yer almaktadır.

Tablo-31'in verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların yaşadıkları şiddet sonrasında polise başvurmadıkları(%58,3), bunun gerekçesi olarak da failden korkma(%30) ve diğer (%50) seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir.

3.3.3. Araştırma Grubunun Yaşadığı Sözel Şiddetin İncelenmesi

Tablo- 32. Araştırma grubunun yaşadığı sözel şiddet türlerine ait dağılım

Eşiniz size aşağıdaki davranış şekillerinden herhangi birini ya da bir kaçını sergilemekte midir?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Tek başınıza dışarı çıkmanızı istememekte	15	42.9
Ailenizle görüşmenize sınırlılıklar getirme ya da tamamen engelleme	14	40.0
Çocuklarla ilgili durumlarda alınacak kararlara sadece kendi fikirlerini dahil etme sizin fikirlerinize değer vermeme	11	31.4
Evde söz sahibi olmanızı engelleme	22	62.9
Laflarıyla sizi küçümseme?	30	85.7
Herkesin içinde sizi azarlama	22	62.9
Görüş ve fikirlerinizi alaya alma	17	48.6
Sık sık sizi tersleme	26	74.3
Kendinizi aptal gibi hissetmenizi sağlama	17	48.6
Sizin üzerinizde baskı kurması	25	71.4
Diğer (**)	2	5.7

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında; ölümlle tehdit, beni insan yerine koymuyordu cevapları yer almaktadır.

Tablo-32'nin verileri incelendiğinde kadınların eşlerinin uyguladıkları sözel şiddet maddelerinden en fazla lafla küçümseme (%85.7), sık sık tersleme (%74.3) ve baskı kurma (%71.4) şikâyetlerini işaretledikleri görülmektedir.

Tablo- 33. Eşin yönelttiği sözel saldırı ifadelerine ait dağılım

Eşiniz size aşağıdaki sözel saldırı ifadelerinden hangisini kullanır?(*)	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Küfür	30	83.3
Hakaret	26	72.2
Aşağılama	25	69.4
Alay etme	17	47.2
Lakap takma	11	30.6
Diğer(**)		

(*) birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

(**) diğer başlığı altında; öldürmekle tehdit etme cevabı yer almaktadır.

Tablo-33'ün verileri incelendiğinde maruz kalınan sözel saldırı maddelerinden en çok küfür(%83.3), hakaret(%72,2) ve aşağılama(%69,4) sıklıklarının işaretlendiği görülmektedir.

Tablo- 34. Yaşadığınız sözel şiddet sonrası hissedilenlere ait dağılım

Eşiniz size bu tür sözel saldırılarda bulunduğunda kendinizi nasıl hissedersiniz?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Hiç etkilenmem	1	2.8
Çok utanırım	7	19.4
Çaresiz hissederim	13	36.1
Çok üzülürüm	21	58.3
Suçluluk hissederim	4	11.1
Öfkelenirim	14	38.9
Haksızlığa uğramış hissederim	21	58.3
Kendime olan güvenim azalır	16	44.4
Kocamdır deyip sineye çekerim	4	11.1
Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilenirim	8	22.2
Diğer (*)	4	11.1

(*) diğer başlığı altında; çok etkilendim, korktum ve intihar etmeyi düşünürüm cevapları yer almaktadır.

Tablo-34'ün verileri incelendiğinde sözel şiddet sonrası en çok hissedilen duygunun üzüntü (%58,3)ve haksızlığa uğramışlık olduğu(%58,3) görülmektedir.

Tablo- 35. Araştırma grubunun yaşadığı sözel saldırıları paylaştığı kişilere ait dağılım

Yaşadığınız sözel saldırıları ilk kimle paylaştınız?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Kimseyle paylaşmadım	13	37.1
Arkadaşımla	7	20.0
Ailemle	10	28.6
Herkesin yanında yapıyordu, herkes biliyordu.	1	2.9
Eşimin ailesi (eltem, kayınvalidem)	2	5.7
Uzman	1	2.9
Arkadaş ve ailem	1	2.9
Toplam	35	100.0

Tablo-35'in verileri incelendiğinde duygusal şiddete maruz kalan kadınların sözel saldırıları kimseyle paylaşmadığı (% 37.1), paylaşanların 28,6'sının da daha çok aileleriyle paylaştığı görülmektedir.

Tablo- 36. Yaşadıkları sözel şiddet sonrası destek alınmasına ait dağılım

Aileniz size yeterli duygusal desteği sağladı mı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	4	11.1
Hayır	31	86.1
Diğer (*)	1	2.8
Toplam	36	100.0
Aileniz size yeterli fiziksel desteği sağladı mı?		
Evet	4	11.4
Hayır	30	85.7
Diğer (*)	1	2.9
Toplam	35	100.0
(*) Diğer başlığı altında, ailem yok cevabı yer almaktadır.		
Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımına ihtiyaç duydunuz mu?		
Evet	28	77.8
Hayır	8	22.2
Toplam	36	100.0
Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımı aldınız mı?		
Evet	13	36.1
Hayır	23	63.9

Tablo-36'nın verileri incelendiğinde sözel şiddete uğramış kadınların ailelerinin kendilerine yeterli duygusal destek sağlamadıkları (%86.1), yeterli fiziksel destek sağlamadıkları (%85,7), yaşadıkları şiddetten uzman yardımına ihtiyaç duyacak kadar etkilendikleri (%77,8) fakat uzman yardımı almadıkları(%63,9) görülmektedir. Uzmardan yardım alan sadece 13 kişi bulunmaktadır(%36,1).

3.3.4. Araştırma grubunun sığınma evi süreci ile ilgili bilgiler

Tablo- 37. Araştırma grubunun evi terk edişine ait dağılım

Evi ilk terk edişiniz mi?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	12	36.1
Hayır	23	63.9
Diğer (*)	1	2.8
Toplam	36	100.0
(*) diğer başlığı altında; eşim tarafından atıldım cevabı yer almaktadır.		
Cevabınız hayır ise eşinizle tekrar barışma nedeniniz nedir?		
Ekonomik	2	10.0
Çocuklar	7	35.0
Ailemin destek olmayıp geri yollaması	2	10.0
Eşimin beni ikna etmesi	4	20.0
Eşimi seviyorum	1	5.0
Çevre baskısı	2	10.0
Çaresizlik	2	10.0
Toplam	20	100.0

Tablo-37'nin verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların evi ilk kez terk etmedikleri(%63.9), eşiyile tekrar barışma nedeni olarak da çocuklar (%35.0) ve eşin ikna etmesi maddelerini en fazla işaretledikleri(%20.0) görülmektedir.

Eşi tarafından şiddete maruz kalan kadınların ne kadar süredir kadın sığınma evinde bulduklarını incelediğimizde en az 2, en fazla 1460 gündür, ortalama 151.06 (SS: 268.47) gündür sığınma evinde yaşadıkları bulunmuştur.

Tablo-38. Kadın sığınma evine dair bilgilerin dağılımı

Neden kadın sığınma evine başvurduunuz?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Güvenli olduğu için	8	22.9
Gidecek başka yerin olmaması	22	62.9
Çaresizlik	1	2.9
Polisler getirdi	1	2.9
Evde kalırsam intihar etmekten korktum	1	2.9
Ekonomik sebepler	1	2.9
Eşimin ailemi rahatsız etmemesi için	1	2.9
Toplam	35	100.0
Kadın sığınma evine başvurmadan önce diğer destek yollarını denediniz mi?		
Evet	13	36.1
Hayır	23	63.9
Toplam	36	100.0
Kadın sığınma evine sizi yönlendiren bir var mıydı varsa kim?		
Yönlendiren olmadı	6	16.7
Arkadaş	5	13.9
Belediye	6	16.7
Polis/jandarma	7	19.4
Tanıdık	9	25.0
İnternet	1	2.8
Akraba	1	2.8
Psikolog	1	2.8
Toplam	36	100.0

Tablo-38'in verilerini incelediğimizde şiddet gören kadınların gidecek başka yerleri olmadığı gerekçesiyle(%62,9) kadın sığınma evinde kaldıkları, sığınma evine başvurmadan önce diğer destek yollarını denemedikleri(%63,9) ve çoğunu kadın sığınma evine en çok tanıdık tarafından(%25) yönlendirildikleri görülmektedir.

Tablo- 39. Şu anda aldıkları desteğe ait dağılım

Kadın sığınma evinde psikolojik destek alıyor musunuz?	Eşleri tarafından Şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Evet	17	47.2
Hayır	17	47.2
Diğer (*)	2	5.6
Toplam	36	100.0
(*) diğer başlığı altında; geldiğimde bir iki kez destek aldım cevabı yer almaktadır.		
Şu anda kendi ailenizden sosyal duygusal destek alıyor musunuz?		
Evet	6	16.7
Hayır	29	80.6
Diğer	1	2.8
Toplam	36	100.0

(*) Diğer başlığı altında; sadece telefonla cevabı yer almaktadır.

Tablo-39'un verilerini incelediğimizde kadın sığınma evinde psikolojik tedavi gürup gürmeme durumunun yarı yarıya olduğu (%47,2) ve kadınların çoğunun(%80,6) ailelerinden destek almadıkları gürülmektedir.

Tablo-40. Çalışma grubunun şu anki çalışma durumuna ait dağılım

Şu anda çalışıyor musunuz?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	7	19.4	14	42.4
Hayır	29	80.6	19	57.6
Toplam	36	100.0	33	100.0

χ^2 : 4.29, df: 1, p<0.05

Tablo-40'ın verilerine baktığımızda şiddet gören ve görmeyen kadınların çoğunun şu anda herhangi bir işte çalışmadığı görülmektedir. Sonuç istatistiksel olarak anlamlı (p<0.05) çıkmıştır.

Tablo- 41. Çalışma grubunun şu anda çocuklarıyla birlikteliklerine ait dağılım

Çocuğunuz varsa şu anda yanınızda mı?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Evet	15	45.5	27	96.4
Hayır	12	36.4	-	-
Diğer (*)	6 ⁽¹⁾	18.2	1 ⁽²⁾	3.6
Toplam	33	100.0	28	100.0

χ^2 : 18.72, df: 2, p<0.001

(*) Diğer başlığı altında; bir kısmı yanımda diğeri değil⁽¹⁾, çocuklar evli⁽²⁾ cevapları yer almaktadır

Tablo-41'in verileri incelendiğinde şiddet gören kadınların neredeyse yarıya yakınının(%45,5) çocuklarının yanında olduğu, % 36.4'ünün çocuklarının yanında olmadığı, % 18.2'sinin ise diğer seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak oldukça anlamlı (p<0.001) çıkmıştır.

Tablo-42. Çocuklarının yanlarında kaldığı kişilere göre dağılım

Çocuğunuz eğer yanınızda değilse kimin yanında kalıyor?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Baba	11	61.1
Babaanne	2	11.1
Anneanne	2	11.1
Biri yalnız, diğeri evli	1	5.6
Çocuk yurdunda, genç sığınma evinde	2	11.1
Toplam	18	100.0

Tablo-42'nin verileri incelendiğinde çocukları yanlarında olmayan kadınların büyük çoğunluğunun(%61,1) çocuklarını eşine yahut eşinin yakınına bıraktığı görülmektedir.

Tablo- 43. Çocuklarının yanlarında olmamasının etkilerine ait dağılım

Çocuğunuzun yanınızda olmaması sizi nasıl etkiliyor?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar	
	N	%
Olumsuz (üzüntü, acı, kriz vb)	16	88.9
Etkilemiyor, içim rahat	2	11.1
Toplam	18	100.0

Tablo-43'ün verilerine baktığımızda çocuklarının yanlarında olmamasının kadınların %88,9'unu olumsuz etkilediği görülmektedir. Sadece iki kişi(%11,1) etkilemiyor, içim rahat cevabını vermiştir.

Tablo-44. Gelecekle ilgili planlara göre dağılım

Gelecekle ilgili planınız nedir?	Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar		Şiddet görmeyen kadınlar	
	N	%	N	%
Yeni bir hayat (Ev ve iş bulma, eğitim planları)	23	65.7	-	-
Çocuklarıma iyi bir gelecek (okutmak, dayaksız, sağlıklı bir ortam sağlamak)	7	20.0	20	55.6
Hiçbir beklentim yok	3	8.6	3	8.3
Eğitimime devam etmek	-	-	5	13.9
İşleri büyütmek	-	-	3	8.3
Çocuklara iyi bir gelecek ve eğitimime devam etmek ve /veya ev, araba sahibi olmak	-	-	3	8.3
Diğer (*)	2 ⁽¹⁾	5.7	2 ⁽²⁾	5.6
Toplam	35	100.0	3	8.3

Kruskall Wallis; χ^2 : 29.11, df: 1, $p < 0.0001$

(*) Diğer başlığı altında;” ileride evlenmek”, “Ailemle kalmayı denemek, kabul etmezlerse yatılı bir iş, o da olmazsa evlenmek”⁽¹⁾, “çocuk sahibi olmak” ve “ev sahibi olmak”⁽²⁾ cevapları yer almaktadır.

Tablo-44’ün verilerine bakıldığında şiddet gören kadınların gelecekle ilgili ilk planları yeni bir hayat kurma ile ilgili iken(%65,7), şiddet görmeyen kadınların %55,6’sının ilk planları çocuklarına iyi bir gelecek sağlamak olduğu görülmektedir. Sonuçlar istatistiksel olarak oldukça anlamlı ($p < 0.0001$) çıkmıştır.

3.3.5. Umutsuzluk Ölçeği Analizi ve Diğer Değişkenler İle İncelenmesi

Tablo – 45. Umutsuzluk ölçeğinin gruplara göre analizi

Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar			Şiddet görmeyen kadınlar		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-15	5.17	3.55	1-11	4.61	2.79
t: 0.74, df: 70, p>0.05					

Tablo-45'in Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi	Ortalamaların farklılığının t testi							
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	,846	,361	,738	70	,463	,56	,75	-,95	2,06
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			,738	66,305	,463	,56	,75	-,95	2,06

Eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınlar ile şiddet görmeyenlerin umutsuzluk düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>0.05$) belirlenmiştir.

Şiddete maruz kalan kadınların umutsuzluk düzeylerinde bazı değişkenlerin etkili olabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle etkili olduğu düşünülen değişkenler araştırılmış fakat bazı değişkenlerin örneklem sayısının azlığı nedeniyle istatistiksel çalışmanın güvenilirliğini etkilediği için sadece uygun olanlar alınmıştır. Şiddetin umutsuzluk düzeyi üzerinde etkisi olup olmadığı Bağımsız t test yöntemi ile sınanmış ve sonuçlar aşağıda verilmiştir. Analiz araştırma grubunun verileri üzerinden yapılmıştır.

Tablo -46. Şu anki çalışma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri

Çalışanlar (N: 7)			Çalışmayanlar (N: 29)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-9	5.86	3.48	1-15	5.00	3.61
t: 0.57, df: 34, p>0.05					

Tablo-46'nın Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi		Ortalamaların farklılığının t testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	,285	,597	,568	34	,574	,86	1,51	-2,21	3,92
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			,580	9,368	,576	,86	1,48	-2,47	4,18

Tablo 46'nın verilerine baktığımızda sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı ($p>0.05$) çıkmamıştır.

Tablo- 47. Evlenmeden önce maruz kaldıkları şiddet öyküsüne göre umutsuzluk düzeyleri

Evlenmeden önce ailelerinden şiddet görenler (N:20)			Evlenmeden önce ailelerinden şiddet görmeyenler (14)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-15	6.40	3.84	1-5	2.86	1.41
t: 3.28, df: 32, p<0.01					

Tablo-47'nin Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi		Ortalamaların farklılığının t testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	8,775	,006	3,285	32	,002	3,543	1,078	1,346	5,740
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			3,776	25,593	,001	3,543	,938	1,613	5,473

Tablo 47'nin verilerine baktığımızda sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıktığı (p<0.01) görülmektedir.

Tablo-48. Babaları tarafından annelerinin şiddete maruz kalma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri

Anneleri fiziksel şiddete maruz kalanlar (N:14)			Anneleri fiziksel şiddete maruz kalmayanlar (N:20)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-13	5.43	3.15	1-15	5.25	3.94
t: 0.14, df:32, p>0.05					

Tablo-48'in Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi	Ortalamaların farklılığının t testi							
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	,773	,386	,141	32	,889	,179	1,270	-2,409	2,766
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			,146	31,341	,885	,179	1,220	-2,309	2,667

Tablo 48'in verileri incelendiğinde sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıkmadığı (p>0.05) görülmektedir.

Tablo – 49. Polise başvurma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri

Polise başvuranlar (N:15)			Polise başvurmayanlar (N:21)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-12	3.80	2.78	1-15	6.14	3.77
t: -2.04, df: 34, p<0.05					

Tablo-49'un Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi		Ortalamaların farklılığının t testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	2,463	,126	-2,038	34	,049	-2,343	1,149	-4,679	-,007
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			-2,144	33,940	,039	-2,343	1,093	-4,563	-,122

Tablo 49'un verileri incelendiğinde sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıktığı (p<0.05) görülmektedir.

Tablo – 50. Sığınma evinde aldığı psikolojik desteğe göre umutsuzluk düzeyleri

Destek alanlar (N:19)			Destek alamayanlar (N:17)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
1-15	5.32	3.74	1-13	5.00	3.43
t: 0.26, df: 34, p>0.05					

Tablo-50'nin Devamı Bağımsız T Testi

		Varyansların homojenlik testi		Ortalamaların farklılığının t testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	,043	,838	,263	34	,794	,316	1,201	-2,125	2,757
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			,264	33,976	,793	,316	1,195	-2,113	2,745

Tablo 50'nin verileri incelendiğinde sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıkmadığı (p>0.05) görülmektedir.

Tablo – 51. Ailesinden aldığı sosyal desteğe göre umutsuzluk düzeyleri

Destek alanlar (N:7)			Destek alamayanlar (N:29)		
Aralık	Ortalama	SS	Aralık	Ortalama	SS
2-9	5.00	2.16	1-15	5.21	3.84
t: -0.14, df: 34, p>0.05					

Tablo-51'in devamı Bağımsız T testi

		Varyansların homojenlik testi		Ortalamaların farklılığının t testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık düzeyi	Ortalama değeri	Standart sapma	95% güven aralığı	
									Düşük	Yüksek
umutsuzluk ölçeği	Varyansların homojen olduğu sayıltısı	2,700	,110	-,136	34	,892	-,207	1,516	-3,288	2,874
	Varyansların heterojen olduğu sayıltısı			-,191	16,573	,851	-,207	1,084	-2,498	2,085

Tablo 51'in verileri incelendiğinde sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıkmadığı (p>0.05) görülmektedir.

BÖLÜM IV

4. TARTIŞMA

Kadına yönelik şiddet son yıllarda oldukça ilgi çeken bir araştırma konusudur ve bu konuda yapılmış birçok çalışma mevcuttur. Bu çalışmaların bazılarında ortak sonuçlar gözlemlenirken bazılarında ise farklı bulgulara rastlamak mümkündür. Sonuçların ortak olması kadının şiddet karşısında fizyolojik ve psikolojik olarak ne derece etkilendiğini vurgulamak açısından son derece önemli iken, sonuçların farklı çıkmasının çeşitli etkenlerden kaynaklandığı söylenebilir. Bu etkenler örneklem grubunun sayısındaki farklılık, kullanılan ölçeklerin farklı olması ya da kadına yönelik şiddetin halen kapalı kapılar ardında yaşanması ve özellikle eğitim düzeyi yüksek kadınların bunu ifade etmekte zorlanıyor oluşları olabilir. Sonuç ne çıkarsa çıksın şiddet kadını ve onun yetiştirdiği çocukların psikolojik gelişimini son derece olumsuz şekilde etkilemekte, şiddet gören kadın kendi çocuklarına da şiddet uygulamakta ve şiddet ortamında yetişen çocuklar şiddeti içselleştirip sonra kendi ailelerinde uygulamaktadırlar.

Bu araştırmanın bulguları her ne kadar örneklem sayısı az olmasına rağmen yapılmış diğer çalışmalarla büyük oranda paralellikler göstermiş ve çarpıcı sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmamızda eşi tarafından şiddet gören kadın profili şöyledir: Yaş ortalaması 30.47 olan, genellikle eşiyle ya da eşinin ailesiyle birlikte yaşayan, görücü

usulü ya da aile rızası dışında evlilik yapmış, ortalama 2 çocuğa sahip kadınlardır. Yaş ortalamasının genç olması genç kadınların şiddete daha yoğun maruz kaldıklarını düşündürmekle birlikte, kadın sığınma evi profilini yansıtan bir sonuç olması, genç kadınların gelecek kurma hayallerinin ve onları gerçekleştirme potansiyellerinin daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bir diğer sebep, katılımcıların ortalama 7.7 (SS: 6.46) yıldır evli olmaları göz önüne alınacak olursa evliliğin ilerleyen yıllarında şiddetin azalma göstermesi olabilir. Mersin’de bulunan Hüseyin Dağlı sağlık ocağına müracaat eden 265 kadınla yapılmış çalışmanın bulguları da benzer sonuçlar vermektedir. Kadınların % 32’si 25-34 yaş grubunda, % 72.1’inin 1-3 çocuğu bulunmaktadır (Derebent vd, 2005:7).

Şiddet gören kadınların evlenme şekline baktığımızda görücü usulü evlilikle ailenin rızası dışında yapılan evliliğin ilk sırada yer aldığını görmekteyiz(Tablo-5). Kadınlarla yaptığımız birebir görüşmede ailesinde şiddete maruz kalmış kadınların kendi aile ortamından ve şiddetten uzaklaşmak için evliliği seçtiğini, bir çeşit yağmurdan kaçarken doluya tutulma durumu yaşadıklarını ortaya koymaktadır.

Kadınların diğer çarpıcı özellikleri ise eğitim durumlarıdır. Araştırmamızda şiddet gören kadınların en çok ilkokul veya lise mezunu olduğu gözlenmiştir(Tablo-1). Bu durum sadece ilkokul ve lise mezunlarının şiddete maruz kaldığı anlamına gelmemelidir. Şiddet eğitilmiş olsun veya olmasın tüm kadınları tehdit eden bir durumdur ve eğitim şiddeti önlemede kalkan oluşturmamaktadır. Çalışmamızın kadın sığınma evinde gerçekleştirilmiş olması üniversite mezunu kadın oranının düşük çıkmasında etkili olmaktadır. Genel popülasyonla yapılan anket çalışmalarında sonuçlar farklılık göstermektedir. Çalışmamızda eşi tarafından şiddete maruz kalan

üniversite mezunu kadın oranı %2.8 iken Gölge ve arkadaşlarının (2000) anket çalışmasında bu oran %17 olarak bulunmuştur. Eğitimli kadınlar utandıkları için şiddeti gizleme yada kendi imkanları ile başa çıkma eğiliminde olduklarından ya da eğitimin kendilerine sağlamış olduğu birtakım imkanlar (iş, para, ayrı bir yaşam vb) nedeniyle kadın sığınma evinde kalmayı tercih etmiyor olabilirler.

Araştırmamızın çarpıcı bulgularından bir diğeri ise şiddet gören kadınların büyük çoğunluğunun çalışmıyor oluşlarıdır(Tablo-3). Ekonomik sıkıntıların ya da kadınların çalışmıyor oluşlarının yaşanan şiddeti tetiklediği düşünülebilir. Bu durum kadının şiddet görmesinde başlı başına bir neden oluşturmamaktadır. Kadının ekonomik olarak erkeğe bağımlı olması yaşadığı şiddet karşısında kadını çaresiz kılabilir ve şiddete boyun eğip ona katlanmasını sağlayabilir. Kimi zaman kadının çalışmıyor olması da buna engel olamamaktadır. Kadın fiziksel şiddetin yanı sıra ekonomik şiddete de maruz kalmaktadır. Kadının ekonomik ve sosyal olarak erkekten daha güçlü olduğu bazı ailelerde bu durum erkek için iktidar savaşına neden olabilmektedir. Asıl neden ataerkil kültürün içinde erkeğin kadına bakış açısında aranmalıdır. Toplumda erkeğe yüklenen rol kadını koruma ve kollamaya yöneliktir ve bu tutum, erkeğin kadını güçsüz ve korunmaya muhtaç varlıklar olarak algılamalarına sebep olabilir. Kadın üzerinde baskı kurmak erkeğin en doğal hakkıymış gibi görünmesi şiddeti doğuran etmenlerden biri olabilir.

Kadınların eşlerinden gördükleri şiddet karşısında sessiz kalmayı tercih etmeleri bilinen bir gerçektir. Bizim çalışmamızda kadınların %22.2'si şiddet sonrası tepkisiz kaldıklarını belirtmiştir ve birçok araştırmayla da bu bulgu desteklenmiştir. Mersin Hüseyin Dağlı sağlık ocağında şiddet gören kadınlarla yapılmış çalışmada

benzer sonuçlar elde edilmiştir. Şiddet uygulanan kadınların %54.3'ü şiddet uygulandığı sırada susup ağladığını, %24.5'i hiçbir şey yapmadığını, %21.2'si kavga ettiğini belirtmiştir. Şiddet sonrası kadınların % 66.9'u eşi ile yatağını ayırdığını, %21.9'u hiçbir şey yapmadığını, %6.0'ı etrafındakilere zarar verdiğini, %5.3'ü eşi ile konuştuğunu ifade etmiştir (Derebent vd, 2005: 8). Bangladeş'te yapılan bir çalışmada da şiddet gören kadınların %60.0'ı toplum baskısı ve korku nedeni ile şiddet konusunda sessiz kalmışlardır (Naved vd, 2006).

Sağlık personeli ile (%77'sini hemşire, %14.8'ini sağlık memuru, %8.3'ünü ebeler oluşturmaktadır) yapılmış bir başka çalışmanın bulgularına göre, katılımcıların %95.8'inin kadına karşı şiddetin asla kabul edilemez olduğunu bildirmesine karşın % 28.8'inin şiddet gördüğü ve %73'ünün şiddet karşısında hiç bir şey yapmadığı belirlenmiştir (Dinç vd, 2008: 17).

Araştırmamızın bir diğer çarpıcı bulgusu uygulanan şiddetin gerekçesine ilişkin bulgulardır. Kadınlar şiddet nedeni olarak sudan sebeplerin olduğunu bildirmelerine karşın % 16.9'u eşe itaatsizlik, % 19.4'ü eşin cinsel isteklerini karşılamama, % 25'i ise tartışma sırasında kadının susmamasını sebep göstermiştir. Gölge ve arkadaşlarının 2000 yılında yapmış olduğu çalışma benzer sonuçlar vermektedir.

Gölge ve arkadaşlarının çalışmasında, kadınlar ve erkekler şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama gerekçesi olarak ilk sıralarda tartışma sırasında kadının susmaması, kayınvalideye/kayınpedere gerekli saygıyı göstermeme, eşe itaatsizlik gibi nedenler belirtmişlerdir. Ancak, aile içi şiddet kadının davranışına, provokasyonuna bağlı bir şey değildir; her an olabilir ve bu durum tekrarlayarak

yıllarca sürebilir. 1994 yılında İskoçya’da yapılan bir araştırmaya göre, tüm aile içi şiddet olaylarının 1/3’ü herhangi bir tartışma ortamı olmaksızın gerçekleşmiştir; Avustralya’da da benzer sonuçlar bulunmuştur (Gölge vd, 2000).

Kadınların yarıdan fazlası yaşadıkları partner şiddetinden sonra polise başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak kadınlar, failden korkmalarını, sonucun değişmeyeceğini bilmelerini, olayların büyümesini istemediklerini, konu komşudan çekindiklerini, polisin ilgisiz tavırlarını ya da eşle barıştırma çabalarını göstermişlerdir(Tablo-31). Sebep ne olursa olsun şiddete maruz kalmak ciddi bir durumdur ve bu konuda güvenlik güçlerinin duyarlı olmaları sağlanabilmelidir. Kadını şiddet gördüğü ortama geri yollamak onu kaderine terk etmekle eş anlamlıdır.

Mor Çatı Sığınma Vakfı’nın 1997 yılında yaptığı çalışmada; şiddete maruz kalan ve karakola başvuran kadınların % 13.2’sinin başvurularının kayda bile alınmadığını, %43.3’ünün görevlilerin kendilerini kocalarıyla tekrar barıştırdıklarını belirtmişlerdir (Mor Çatı Sığınma Vakfı, 1997).

Araştırmamızın bulgularından bir diğeri kadınların yaşadıkları şiddeti en çok aileleri ve arkadaşlarıyla paylaştıkları fakat ailelerinden sosyal duygusal destek görmüyor oluşlarıdır (Tablo-29). Şiddete maruz kalan kadınların yaşadıkları travmayı atlatabilmelerinde ailelerinden gelecek her türlü yardım hayati önem taşımakta, kadını yalnızlığa ve çaresizliğe düşmekten korumaktadır. Bu durumda kadınların iki kere mağdur olduklarını, yalnızlığa itildiklerini görmekteyiz. Ailelerin yardım etmemelerinin ardında eğitim düzeylerinin düşük olması, ekonomik sebepler,

gelinlikle çıkan kefeniyle gelir tarzındaki yanlış kültürel yaklaşımlar olabilir. Kültürümüzde çağın gereklerine uymayan, insanlık dışı uygulamaların da eğitim yoluyla ortadan kalkması gerekmektedir. Zira bazı inanışlar şiddette çanak tutuyor olabilir.

Araştırmamızın şiddet uygulayan erkek profili şöyledir: Yaş ortalaması 35.36'dır, çoğunluğu ilkokul mezunudur, yarıdan fazlası düşük statülü işlerde çalışmaktadır fakat düzenli bir işe sahip değildir, bir kısmı alkol ve uyuşturucu bağımlısıdır, % 60,1'inin suç geçmişi yoktur fakat % 38.9'unun suç geçmişi bulunmakta olup çoğunlukla hırsızlık(%14,3), gasp (%7,1) ve yaralama(%14,3) suçları işledikleri bulunmuştur (Tablo-21, Tablo-22, Tablo- 23). Araştırmamızın bulguları 1987 yılında Roberts'in yaptığı çalışmanın bulgularıyla büyük oranda örtüşmektedir.

Roberts (1987)'in İndianapolis eyaletinde eşine şiddet uygulamaktan yargılanan 234 erkekle yapmış olduğu çalışmada, şiddet uygulayan erkeklerin %75'i 18- 34 yaş aralığındadır ve ortalama yaş 30.2'dir. Sadece çok az sayıda erkek yaş ortalamasının üzerindedir. Ve yine 18- 34 yaş aralığında sayıca fazla olan bir grup, alkol ve uyuşturucu kullanmaktadır. Şiddete uğrayan kadınların %60'ı şiddet uygulayan eşlerinin şiddet esnasında alkolün etkisinde olduklarını bildirmişlerdir. Şiddet uygulayan erkeklerin 1/3'ünün uyuşturucu kullandıkları, %21'inin ise alkol ve uyuşturucu kullandıkları rapor edilmiştir. Aynı araştırmaya göre şiddet uygulayan erkeklerin yaklaşık % 48'i işsiz, geri kalanları ise mavi yakalı ve düşük statülü işlerde çalışanlardır. Şiddet uygulayan erkeklerin %40 kadarının herhangi bir suç geçmişi yoktur fakat % 60'ının cürüm işlediği belirlenmiştir.

Smith (1990)'in arařtırmasında, eđitim düzeyi dūřuk, dūřuk gelire sahip, dūřuk statūlū iřlerde çalıřan erkeklerin ataerkil aile tablosu oluřturduđu, aile içinde dominant yapı sergilediđi ve eřlerine řiddet uygulama eđiliminde oldukları bulunmuřtur.

Bu durum her ne kadar bizim çalışmalarımızı destekliyor olsa da, bulgular kafa karıştırıcıdır. İstatistiğe yansımıyor olsa da eğitim düzeyi yūksek, iyi bir gelire sahip, statūsū yūksek işlerde çalışan erkeklerinde eşlerine şiddet uyguladıkları bilinen bir gerçektir. Gölge ve arkadaşlarının çalışması buna bir örnek teşkil etmektedir. Toplam 300 kişiyle yapılan anket çalışmasında eři tarafından şiddete maruz kalan kadınların %48'inin ilkokul, %17'sinin üniversite; eşiye yūnelik şiddet uygulayan erkeklerin %39'unun ilkokul, %28'inin üniversite mezunu olduğu gözlenmiştir (Gölge vd, 2000).

Gūnay (1996)'ın mahkemelere yansıyan ve aile içi şiddet ile ilgili olguları içeren çalışmasında, şiddete maruz kalan kadınların %60'ı ilkokul ve altı, %23'ū lise ve üniversite mezunudur. Bu durum, şiddetin, yalnızca alt eğitim düzeyindeki kadınlara uygulandığına dair inancın doğru olmadığını gōstermektedir. Üniversite mezunu başvuruların dūřuk olması, onların şiddet yaşamadıklarının gōstergesi değildir. evre ve yakınlarından destek isteğinde bulunamamaları, statūlerini koruma endişesi ile dile getirememeleri bu durumdaki en önemli etkenlerden biri olabilir.

Araştırmamızın birinci hipotezi şiddet gōren kadınların umutsuzluk düzeylerinin şiddet gōrmeyen gruptan yūksek çıkmasının beklenmesiydi. Ancak

birinci hipotezimiz desteklenmemiş ve her iki grubun umutsuzluk ölçeğinden elde edilen rakamlar birbirine yakın bulunmuştur(Tablo-45). Bu durum, şiddet gören kadınların şiddet döngüsünden çıkmış olmalarına, kadın sığınma evinde şiddet ortamından uzakta kalmalarına ve orada kendilerini rahat ve güvende hissediyor oluşlarına bağlanabilir. Kadınların gelecekle ilgili planlarına bakıldığında ise kadın sığınma evinde kalıyor oluşlarının onların psikolojileri üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Gelecekle ilgili planlarımız nedir sorusuna kadınların tamamına yakını kendilerine ve çocuklarına yeni bir hayat kurmak istediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmamızın umutsuzluk ile ilgili diğer bulgularına baktığımızda, evlenmeden önce şiddet gören grupta görmeyen grup arasında umutsuzluk düzeyi arasındaki fark anlamlı ($p<0,01$) çıkmıştır (Tablo-47) ve yine aynı şekilde polise başvuranlar ve vurmayanlar arasında umutsuzluk düzeyi açısından anlamlı fark ($p<0,05$) bulunmuştur(Tablo-49).

Araştırmamızın ikinci hipotezi şiddet yaşamış grubun şiddet yaşamayanlara oranla intihar düşünce ve girişimlerinin anlamlı biçimde daha fazla olmasının beklenmesiydi. İstatistik sonuçları bu hipotezi doğrular niteliktedir ve ikinci hipotezimiz desteklenmiştir(Tablo-18). Aile içinde yaşanan şiddetin intihar düşüncesini tetiklediği, kadınların intiharı eyleme dökmeseler bile düşünce olarak kafalarından defalarca geçirdikleri ve en çok da aşırı doz ilaç alarak kendilerini öldürmeye çalıştıkları söylenebilir. Akçer (2006)'in Diyarbakır Kadın Sığınma Evi'nde yapmış olduğu araştırmasındaki bulguları bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Bu çalışmaya göre kadınların % 56'sı maruz kaldığı şiddet

sonrası intihar etmeyi düşünmüş, intiharı düşünenlerin % 23.8'i en az bir kere intihar girişiminde bulunmuş, % 76.8'i intiharı çok düşünmesine rağmen çeşitli sebeplerden ötürü gerçekleştirilmemiş ve son olarak da intiharı deneyenlerin % 80'i yöntem olarak ilaç içmeyi, kalan % 20'nin de camdan atlayarak intihar etmeyi denediği bulunmuştur.

Çetiner (2006)'in yazmış olduğu aile içi şiddet yaşayan kadınlarda cinsel sorunlar ve intihar olasılığı adlı tez çalışmasında ise şiddet yaşayan kadınların intihar olasılığı puanlarına göre yaş, eğitim durumu, medeni durum, evlilik süresi ve biçimi, çalışma durumu, eşin yaşı, eğitim durumu, işi, sosyoekonomik durum ve çocuk sayısı faktörlerine göre fark olmadığı bulunmuştur. Yüksek oranda intihar riski yaşayan kadınların ise, şiddet gören, ortalama 38 yaşında ve iki çocuk sahibi olan, ilkökul veya ortaokul mezunu ev hanımları oldukları bulunmuştur.

Büyükgök (2007)'ün Aydın ilinde yapmış olduğu bir başka çalışmada eşi tarafından duygusal, fiziksel, cinsel şiddete uğrayan ve intihar düşüncesine sahip olanlar ve şiddet görmeyenler arasında oldukça anlamlı farklar bulunmuştur.

Bu araştırmada sığınma evinde kalan kadınlarla yapılan yüz yüze görüşmede, kadınların tamamına yakını intihar olayını eyleme dökmeme sebeplerini ilk olarak çocuklarını düşündükleri için, ikinci olarak da dini açıdan günaha girmekten korktukları için yapmadıklarını açıklamışlardır.

Araştırmamızın üçüncü hipotezi şiddet gören kadınların evlenmeden önce kendi ailelerinde ebeveynleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarının

düşünülmesiydi. Çalışmamızın istatistik sonuçlarına baktığımızda hipotezimizin desteklendiği ve şiddet gören grubun maruz kaldığı şiddet daha çok baba tarafından(%60), kaba dayak(%58,8) şeklinde ve ara sıra (%45) gerçekleştirildiği, görülmektedir(Tablo-10).Ayrıca bu durumun kadınların umutsuzluk düzeyleri üzerinde etki ettiği ($p<0,01$) bulunmuştur(Tablo-48).

Doğanavşargil ve Vahip(2006)'in Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri bölümünde yatan 100 kadın hastayla yapmış olduğu çalışmanın bulguları bizim araştırmamızı destekler niteliktedir. Bu çalışmaya göre; hastaların % 62'si eşinden şiddet gördüğü, % 42'sinin ise hem çocukluğunda hem evliliğinde fiziksel şiddet gördüğü bulunmuştur. Türkiye'de aile kurumu hala ataerkil çizgide gitmekte, baba otorite ve güç gösterisi olarak şiddeti kullanabilmektedir. Bu ataerkil yapı erkeği ve onun iktidarını daha üstün kıldığı için cinsiyetler arası eşitsizliği körükleyebilir, eşitsizlik ortamı da şiddeti doğurabilir. Şiddet gören kadınların mağduriyetleri önce kendi ailelerinden başlamakta, çoğu kadın şiddet ortamından kurtulabilmek için evliliği seçmekte fakat evlendiği adamla da şiddet çemberine giren kadın bu durumu kader olarak tanımlayabilir. Oluşan bu 'kader' düşüncesiyle kadın, kendini daha fazla çaresiz hissedebilir, olan biten her şeyi sineye çekmekte ve hatta yaşadığı şiddet olayı için en çok kendini suçlamaktadır.

Kadının yaşadığı şiddet karşısında kendini suçlaması, bir çeşit erkeği ve uyguladığı şiddeti haklı çıkarması anlamına gelmektedir. Bu durum yanlış inanışlardan ve kadınların, erkeğin doğasının şiddete meyilli olduğunu düşünmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Kadın şiddete meyilli erkeğin şiddet uygulamasını bir süre sonra normal karşılamakta, hatayı kendinde aramakta ve

uygulanan şiddeti de fazlasıyla sineye çekebilmektedir. Yapılan birçok araştırma bunu destekler niteliktedir.

Ankara, İstanbul ve İzmir’de yaşayan üç farklı ekonomik tabakadan seçilmiş 1070 evli kadınla görüşülerek yapılan bir araştırmada, şiddete maruz kalan kadınların %78’i bu durum karşısında sabrettiklerini belirtmişlerdir (İçli ve Öğün, 2000). Karataş ve arkadaşlarının 2005 yılında yaptığı çalışmaya katılan kadınların % 46.5’i kadının her şeye rağmen evliliğini sürdürmesi gerektiğini savunmaktadır.

Çeşitli çalışmalarda “kocanın karısını dövmesinin haklı gerekçeleri olabileceği” görüşü % 8-22 oranındadır (Alper vd, 2005, Kurçer vd, 1999, Vatandaş 2003). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırma (TNSA, 2003)’ya göre çalışmaya katılan kadınların %39’u kadının yemeği yakması, kocasına karşılık vermesi, parayı lüzumsuz yere harcaması, çocukların bakımını ihmal etmesi, cinsel ilişkiye girmeyi reddetmesi gibi durumlardan en az birinin varlığı halinde kocanın karısını dövmesi için haklı gerekçe oluşturacağını belirtmiştir.

Aile Araştırma Kurumu’nun yaptığı çalışmaya göre şiddete maruz kalanların %80’i şiddet karşısında yapacağı fazla bir şey olmadığına inanmaktadır (AAK, 1995). Karataş ve arkadaşlarının 2005 yılındaki çalışmalarında “kız kardeşiniz kocasından dayak yemiş olsa ve size gelse ona ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?” diye sorduklarında katılan kadınların %49’u kaderine razı olması gerektiğini ve bu olaya müdahil olmayacağını ifade etmiştir.

Sağlık çalışanlarının %39.5'inin “Şiddeti ortaya çıkaran tahrik edici sözler veya davranışlardır” ve %28.3'ünün “Aile içi şiddete dışarıdan müdahil olmak uygun değildir” görüşlerine katıldıkları saptanmıştır. Aile içi şiddet öyküsü açısından değerlendirildiğinde “Şiddetten sonra özür dilenirse her şey unutulur”, “Erkekler doğaları gereği saldırgandır”, “Evde, okulda disiplini sağlamak için şiddet kullanılabilir” ifadelerine katılım oranları aile içi şiddet öyküsü olanlarda anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur (Dinç vd, 2008: 17).

Dinç ve arkadaşlarının 2008 yılında yapmış oldukları bir başka çalışmanın bulgularına göre araştırmaya katılanların üçte birinin “aile içi şiddete dışarıdan müdahil olmak uygun değildir” görüşlerine katılması çalışmalarla paralellik göstermektedir (Dinç vd, 2008: 26).

Yukarıda örneğini verdiğimiz araştırmalar bizim bulgularımızla paralellik göstermektedir. Çalışmamızda şiddet gören grubun çoğunluğu yaşadığı sorunları ailesi ile paylaşmış (Tablo-28), fakat % 70 kadarı ailesinden destek görememiştir(Tablo-29). Bir diğer deyişle şiddet gören kadınlar kendi aileleri tarafından kaderine terk edilmiş, şiddet olayına müdahil olmamışlardır.

Araştırmamızın dördüncü hipotezi duygusal ve fiziksel şiddet yaşamış kadınların alkol ve madde kötüye kullanımının şiddet görmeyen gruba oranla daha sık görüldüğü idi. Sanılanın aksine araştırmamızın istatistiksel verilerine baktığımızda durumun öyle olmadığını görmekteyiz(Tablo-19). Şiddet uygulayan erkeklerin de alkol ve madde kullanımının beklenen düzeyde olmadığını istatistiklerden anlayabiliriz(Tablo-19). Şiddet o kadar farklı ve fazla etkenin

bileşkesinden oluşmaktadır ki onu sadece alkol veya madde kullanımı ile açıklamaya çalışmak yanlış bir yaklaşım oluşturabilir. Alkol ya da madde kullanımı şiddetin sebebi değil, ancak ortaya çıkmasını kolaylaştıracak bir etken olabilir. Bu konuda yapılan diğer çalışmalar da benzer sonucu vermektedir. Kantor ve Straus'un çalışması buna bir örnektir.

Kantor ve Straus(1987)'un 5159 Amerikan ailesiyle yapmış oldukları görüşme raporlarına göre aşırı derecede alkol tüketimi ile eşe yönelik şiddet yüksek düzeyde ilişkilendirilmiş, buna karşın alkolün başlı başına şiddetin sebebi olmadığı ortaya konmuştur. Kadına yönelik şiddet; alkol, düşük statülü işlerde çalışma ve şiddeti meşru görme kombinasyonlarının bileşkesi olarak düşünülmektedir.

Araştırmamızın birçok bulgusu daha önce yapılmış çalışmalarla büyük benzerlik göstermektedir. Diğer araştırmaların sonuçları ile bu çalışmanın arasındaki farklılıklar daha öncede değinildiği üzere örneklem sayısının farklı olması ya da uygulanan ölçeğin farklı olmasıyla açıklanabilir. Ayrıca araştırmamızın çeşitli sınırlılıkları da bu durumun oluşmasında etkili olmuş olabilir. Bu sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir.

Araştırmamızın en önemli sınırlılıklarından biri örneklem sayısının azlığıdır. Bunun nedeni araştırmamızın bulgular kısmında belirttiğimiz üzere kadın sığınma evlerinde kalan kadınların sayıca az olması, sığınma evlerinin bağlı bulunduğu belediyelerden izin almanın zorlukları, sığınma evinde kalan her kadının partner şiddeti nedeniyle orada kalmıyor oluşu ve kadın sığınma evinde şiddet nedeniyle kalan kadınlardan bazılarının uygulanan bilgi formundaki soruları yaşadıkları

travmayı yeniden hatırlatıyor olması gerekçesiyle yanıtlamak istememeleri gibi nedenlerdir.

Araştırmamızın önemli ikinci sınırlılığı ise kaynak konusunda yaşanan sıkıntıdır. Bu konuda yapılmış birçok araştırma, yazılmış birçok tez olmasına rağmen Türkiye’de kütüphanelerin yetersiz altyapıya sahip olmaları, kaynakların çoğunun kaybedilmiş olması, var olan kaynakların bazılarının dilinin sade olmayışı vb. gibi nedenlerle kaynak konusunda ciddi sıkıntı yaşanmıştır.

Araştırmamızın üçüncü önemli sınırlılığı ise evinde şiddet gören ve kadın sığınma evinde kalma fırsatı bulamamış üçüncü grubun çalışmamıza dahil edilememiş oluşudur. Zira evinde şiddet gören ve kadın sığınma evine gitme fırsatı bulamamış kadınları üçüncü bir grup olarak çalışmaya dahil edebilseydik aradaki fark daha çarpıcı çıkabilirdi. Kadına yönelik şiddetin hala kapalı kapılar ardında yaşanması, durumu açıklamanın aile mahremiyetini ihlal edeceği düşüncesi ve kadınların yaşadıkları şiddeti paylaşmak istemiyor oluşları gibi nedenlerle evinde şiddete maruz kalan kadınlara ulaşmak ve onları çalışmaya dahil etmek çoğu zaman mümkün olamamaktadır.

Araştırmamızın bulgularına kısaca değinecek olursak şiddet gören kadınların %33”ünün ilkokul mezunu olduğu, %50”sinin halen evli olduğu, %77.8”inin çalışmadığı, %36,1”inin görücü usulü ile evlendiği, evlenmeden önce kendi ailesinde şiddete maruz kalanların oranının %58.8 olduğu ve %60”lık dilimle şiddet uygulayanın babaları olduğu ve daha çok kaba dayak (%58.8) uyguladığı, %63.9”unun birden fazla olmak üzere intihar etmeyi düşündüğü, %50”sinin tedavi

gerektirecek kadar ağır şiddete maruz kaldığı, %52.8'inin yaşadığı şiddeti ailesiyle paylaştığı fakat %70.8'inin ailesinden destek görmediği, kadınların %58.3'ünün yaşadığı şiddet sonrasında polise başvurmadıkları ve başvurmama gerekçesi olarak da aklıma gelmedi, rezil olmak istemedim, polisin beni korumayacağını bildiğim için cevaplarını verdikleri görülmüş; %83'ü eşinden küfür işittiğini, %85'i eşinin laflarıyla onu küçümsediğini, %65.7'si gelecek planlarının yeni bir hayat kurmak olduğunu belirtmişlerdir.

Bu çalışma tıpkı diğer çalışmalar gibi şiddetin kadını ne kadar olumsuz etkilediğini bir kez daha göz önüne sermek amacıyla yapılmıştır. Bu açıdan baktığımızda çalışmamızın hedefine ulaştığı söylenebilir. Araştırmamızın bulguları ışığında şiddet gören kadınların yaşadıkları şiddet karşısında kendilerini çaresiz ve haksızlığa uğramış hissettiklerini görmekteyiz(Tablo-26). Kadınların yarıdan fazlası (%62,9) kadın sığınma evini tercih etme sebebi olarak gidecek yerlerinin olmamasını göstermişlerdir(Tablo-38). Kadınların çalışmıyor oluşları, ailelerinden yeterli sosyal duygusal destek alamıyor oluşları onları kadın sığınma evlerinde kalmaya iten başlıca sebeplerdir. Yapılan yüz yüze görüşmede kadınların tamamı kadın sığınma evindeki şiddetten uzak ortamın onların psikolojileri üzerinde çok olumlu etkilerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durum şiddet gören kadınlarla görmeyen kadınların umutsuzluk düzeylerinin birbirine yakın çıkmasının ardındaki nedeni açıklamaktadır. Kadınların şiddet ortamından uzak kalmalarıyla birlikte iyileşme ve kendini toplama düzeyleri artmaktadır. Bu da bize kadın sığınma evlerinin sayısının artırılması ve standartlarının Avrupa standardı konumuna yükseltilmesinin öneminin ne kadar büyük olduğunu göstermektedir. Şiddet gören kadınların tamamına yakını gelecekle ilgili plan olarak yeni bir yaşam oluşturmayı ve iş bulmayı belirtmişlerdir.

Devletin bu kadınlara yaratacağı iş imkanları sayesinde kadınların yaşadıkları travmanın üstesinden gelebilmeleri ve yeni bir hayata başlamaları büyük oranda sağlanacaktır.

Şiddet tüm toplumlarda görülen ciddi bir sorundur ve bu sorundan en çok kadınlar ve çocuklar etkilenmektedir. Şiddeti ortadan kaldırmak tam anlamıyla mümkün olamasa da minimuma indirme yolları mevcuttur ve bu konuda devletin üzerine büyük görevler düşmektedir. Devletin bu konuda yapması gerekenler maddeler halinde sıralanacak olursa:

1. Kadın sığınma evlerini çoğaltıp, Türkiye'nin her yerinde açmalı ve açılan kadın sığınma evlerinin Avrupa standartlarında olması sağlanabilmelidir.

2. Kadınlara yönelik olarak çalışan tüm birimleri, vakıfları, dernekleri ve sivil toplum kuruluşlarını desteklenebilmelidir.

3. Şiddet gören ve eşinden ayrılmış kadınlara iş imkanları yaratmalı, barınacak yer sağlamalı, kadınların ekonomik olarak gelişmelerinde yardımcı olunabilmelidir.

4. Psikolojisi ya da beden sağlığı ciddi şekilde bozulmuş kadınların tedavi masrafları devlet tarafından karşılanabilmelidir.

5. Şiddet gören kadını koruma ve kollamaya yönelik hukuk kuralları arttırılmalı, şiddet uygulayana verilecek cezaların caydırıcı olmasını sağlanabilmelidir.

6. Kız çocuklarının eğitimi devlet politikası haline getirilebilmelidir.

7. Toplumda şiddeti meşru gösteren bazı söylemlerin örneğin kızını dövmeleyen dizini döver, kadının karnından sıpayı sırtından sopayı eksik

etmeyeceksin tarzındaki atasözlerinin değişmesi için gerekli eğitim politikası uygulanabilmelidir.

8. Doğu'da halen geçerli olan berdelin, zorunlu evliliklerin, başlık parasının, töre cinayetlerinin işlenmesi engellenebilmelidir.

9. Eş şiddetinden kaçıp polise ya da diğer güvenlik güçlerine başvuran kadınların evlerine tekrar yollanması engellenmeli, bu konuda emniyet mensupları bilinçlendirilmelidir.

10. Evlilik kurumunun içinde yaşanan şiddetin bireysel değil toplumsal bir sorun olduğu bilinci vatandaşlara öğretilmeli, aile içi şiddetle nasıl mücadele etmeleri gerektiği anlatılmalıdır.

Liste daha da uzatılabilir fakat yazılanlar temeldir. Toplumların hücrelerini oluşturan aile kavramının sağlıklı temellere oturtulması daha mutlu, kendine güvenen, üretken nesillerin oluşmasını sağlayacak bu durumdan insanlık karlı çıkacaktır. Şiddetin hiçbir sorunu çözmeyeceği açıktır. Kime yönelik olursa olsun şiddetin hiçbir türü kabul edilemez ve insan denen ve yaratılmışların en üstünde olduğu düşünölen varlığa yakışmaz. Sağlıklı toplumların oluşabilmesi eşitliğe bağlıdır. Her iki cinsin eşit haklara sahip olduğu ve kaliteli eğitimden geçtiği, kimsenin birbirine şiddet uygulamadığı bir toplum kanımca mükemmele yakın bir toplumdur. Kadın ve erkeğin eşit şekilde el ele yürüdüğü, şiddetten uzak toplumlar görmek dileğiyle...

KAYNAKÇA

Aksoy, E., Çetin G., İnancı, M.A ve diğerleri. Aile İçi Şiddet. Adli Tıp Ders Notları. <http://www.ttp.org.tr/adli/6.html> (27.07.2005); Aktaran Altun, M.(2006), Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yaş Evli Kadınların Fiziksel Şiddet Görme Durumları Ve Kadınların Şiddet İle İlgili Tutumları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Akçer, Z.D.(2006), Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınlar; Diyarbakır Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Akıncı F.S., Gölge B., Yavuz M.F., Yıldız Y.,(2000). 'Aile içi şiddet olgularında 4320 sayılı ailenin korunmasına dair kanun uygulamaları', İÜ Adli Tıp Enstitüsü, 34303 Cerrahpaşa İstanbul

Akyüz G, Kuğu N, Doğan O (2002). Bir psikiyatrik polikliniğe başvuran evli kadınlarda aile içi şiddet, evlilik sorunları, başvuru yakınması ve psikiyatrik tanı. Yeni Sempozyum 40: 41-48

Allen, K., Carsyn, D., Fehrenbach, P., Benton, G. (1989). 'A study of interpersonal behaviors of male batterers', Journal Of Interpersonal Violence (4): 79-89

Altun, M.(2006), Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yaş Evli Kadınların Fiziksel Şiddet Görme Durumları Ve Kadınların Şiddet İle İlgili Tutumları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Alper Z, Ergin N, Selimoğlu K, Bilgel N, (2005). Domestic Violence: A Study Among A Group Of Turkish Women. Eur J Gen Pract. 11(2): 48-54; Aktaran Dinç H, Dişsiz M, Sömek A, Şahin N.H. (2008). Sağlık Çalışanlarının Aile İçi Şiddet Deneyimleri Ve Bu Konudaki Yaklaşımlarının Belirlenmesi, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi(2)

Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), 'Hamilelikte Aile İçi Şiddet', Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Ballard TJ, Salzman LE, Gazmararian JA, Spitz AM, Lazorick S ve ark: Violence During Pregnancy: Measurement Issues. Am J Public Health 1998; 88: 274-276; Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), 'Hamilelikte Aile İçi Şiddet', Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (1998). Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet, Ankara: Bilim Serisi 113

Benard, J., Bernard, M. (1984), The abusive male seeking treatment: Jekyll and Hyde Family Relations, 33, 543-547.

Bıçak, V. (2001). 'Eşler arası cinsel şiddet', Radikal Gazetesi, 10.07.2001

Bilim Teknik Dergisi, Şubat (2001), 'Aile İçi Şiddet' (sayı:35)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, (2003).58/147 Sayılı Kadınlara Karşı Aile İçi Şiddetin Ortadan Kaldırılması Tavsiye Kararı

Bülbül, Ankara Barosu Kadın Danışma Merkezi ve Şiddet Mağduru Kadınların Başvuruları, sh:114; Aktaran Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye'de Aile İçi Şiddet Ülke Çapında Kriminolojik Viktimolojik Alan Araştırması ve Değerlendirmesi 2003, 1. Baskı, Ankara: Beta Basım

Büyükgök, D.(2007), Eşlerarası Şiddet: Belirleyicileri ve Ruh Sağlığına Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi. Psikiyatri ABD

Campbell JC, Woods AB, Chouaf KL, Parker B., (2000), Reprouctive Health Consequences of İntimate Partner Violence : A Nurcing research rewiew. (9): 217-237;Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), 'Hamilelikte Aile İçi Şiddet', Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Campbell J.C.& Lewandowski, L.A (1997), Mental and physical health effects of intimate partner violence on women and children. Psychiatric Clinics of North America (20), 353-374; Aktaran Tolman R.M. & Rosen D. (2001), Domestic violence in the lives of women receiving welfare: Mental health, substance depence and economic well being. Violence Against Women (7):141

Close, E. (1994). Truths about spouse abuse. Newsweek, p.49; Aktaran Wiehe, V.R. (1998). Understaning Family Violence; Treating and Preventing Partner, Child, Sibling and Elder Abuse, London: Sage Publications New Delhi

Coker A.L., Smith P.H.& Fadden M.K. (2005), Intimate Partner Violence and disabilities Among Women Attending Familiy Practice Clinics. Journal of Womens Health 14, 829-838; Aktaran Svavarsdottir E.K & Orlygsdottir B. (2009), Intimate Partner abuse Factors Associated With Women's Health: A General Population Study. Journal of Advanced Nursing 65(7), 1452-1462

Cokkinides VE, Coker AL, Sanderson M, Addy C, Bethea L, Physical Violence During Pregnancy: Maternal Complicatons and Birth Outcomes. Obstet Gynecol 1999; 93: 661-6; Aktaran Giray H., Günay T., Karakuş NE., Keskinoğlu P., Meseri R., Sönmez Y., Yücecin N., (2005), 'Gebelikte Aile İçi Fiziksel Şiddeti Etkileyen Etmeler' Sted cilt 14 sayı 10: 217

Cumhuriyet Gazetesi, 18.07.2003, 'Devlet Çocuklarını Korumuyor'; Aktaran Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye'de Aile İçi Şiddet Ülke Çapında Kriminolojik Viktimolojik Alan Araştırması ve Değerlendirmesi 2003, 1. Baskı, Ankara: Beta Basım

Cumhuriyet Gazetesi, 18.07.2003, 'Kadına Şiddet var Sığınak Yok'; Aktaran Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye'de Aile İçi Şiddet Ülke Çapında Kriminolojik Viktimolojik Alan Araştırması ve Değerlendirmesi 2003, 1. Baskı, Ankara: Beta Basım

Çetiner, Ş.G., (2006), Aile İçi Şiddet Yaşayan Kadınlarda Cinsel Sorunlar Ve İntihar Olasılığı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Çiftçi Ö. (2007). Yaşadıkları Şiddet Nedeniyle Sığınma Evlerine Başvuran Kadınların Umutsuzluk, Depresyon ve Üreme Sağlığı Durumlarının Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, TC Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Davidson, T. (1978). Conjugal Crime, NewYork: Hawthorne Boks; Aktaran Vatandaş C. (2003). Aile Ve Şiddet, Türkiye’de Eşler Arası Şiddet, Ankara: Uyum Ajans (58)

Derebent E, Karataş B, Özcan A, Yiğit R, Yüzer S.(2005). ‘Kırsal Kesim Kökenli Kadınların Şiddete İlişkin Görüşleri’ Mersin Sağlık Meslek Yüksek Okulu Yayınları

Dinç H, Dişsiz M, Sömek A, Şahin N.H. (2008). Sağlık Çalışanlarının Aile İçi Şiddet Deneyimleri Ve Bu Konudaki Yaklaşımlarının Belirlenmesi, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi (2)

Dobash, R.P., Dobash R.E., Wilson, M., Daly M. (1992). The mtyh of sexual symmetry in marital violence. Social Problems,39: 71-91

Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , ‘Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız’, Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114)

Doyran, A., (1996). Şiddet Erkekler Dünyası ve Toplumsal Kurgular, Evdeki Terör: Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı Yayınları

Durak, A. (1994), Beck Umutsuzluk Ölçeği’nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Türk Psikoloji Dergisi, 9(31): 1-11

Flynn C.P. (1990). ‘Relationship violence by women: ıssues and implications’, National Council On Familiy Relation Vol.39, No:2: 194-198

Fromm, E. (1995). İnsandaki Yıkıcılığın Kökenleri, İstanbul: Payel (Çev. Şükrü Alpagut)

Gazmararian JA, Lazorick S, Spitz AM, Ballard TM, Saltzman LE, Marks JS, ‘Prevalance of violence against pregnant women’, JAMA 1996; 275 1915-20; Aktaran Giray H., Günay T., Karakuş NE., Keskinöglü P., Meseri R., Sönmez Y., Yüctin N., (2005), ‘Gebelikte Aile İçi Fiziksel Şiddeti Etkileyen Etmenler’ Sted cilt 14 sayı 10: 217

Gazmararian JA, Petersen R, Spitz AM, Goodwin MM, Saltzman LE, Marks JS, ‘Violence and reproductive health: current knowledge and future research directions’, Maternal Child Health 2000; 4: 79-84; Aktaran Giray H., Günay T., Karakuş NE., Keskinöglü P., Meseri R., Sönmez Y., Yüctin N., (2005), ‘Gebelikte Aile İçi Fiziksel Şiddeti Etkileyen Etmenler’ Sted cilt 14 sayı 10: 217

Gelles, R.(1974). The violent home. Beverly Hills, CA: Sage.

Giray H., Günay T., Karakuş NE., Keskinöglü P., Meseri R., Sönmez Y., Yücecin N., (2005), ‘Gebelikte Aile İçi Fiziksel Şiddeti Etkileyen Etmenler’ Sted cilt 14 sayı 10: 217

Güler N., Tel H., Tuncay F.Ö., (2005) ‘Kadının Aile İçi Şiddete Bakışı, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (27-2) : 51-56

Günay, Y., Ramadanoğlu, E. (1996), ‘Aile kavramı içinde kadına yönelik fiziksel şiddet olayının adli tıp kurumuna yansımaları’, Türk Hemşireler Dergisi 46 (6): 16-20

Güneri, F., (1996),’ Aile İçinde Kadına Yöneltilen Şiddet’, Evdeki Terör: Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Mor Çatı Sığınma Vakfı Yazıları

Hathaway J.E., Mucci L.A., Silverman J.G., Brooks D.R., Mathews R.& Pavlovs C.A. (2000), Health status and health care use of Massahusetts women reporting partner abuse. American Journal of Preventive Medicine (19), 302-307; Aktaran Svavarsdottir E.K & Orlygsdottir B. (2009), Intimate Partner abuse Factors Associated With Women’s Health: A General Population Study. Journal of Advanced Nursing 65(7), 1452-1462

Hemenway D., Solnick S., Carter J. (1994). Child rearing violence, Child Abuse Negl, 18: 1011-1020; Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , ‘Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız’, Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114)

Hedin LW, Grimstad H, Moller A, Schei B, Janson PO., (1999): ‘Prevalence of Physical and Sexual Abuse Before and During Pregnancy Among Swedish Couples’, Acta Obstet Gynecol Stand (78): 310-315; Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), ‘Hamilelikte Aile İçi Şiddet’, Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Hilberman E, Munson K., (1978), Sixty Battered Women. Int J Victimol (2): 460-470; Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), ‘Hamilelikte Aile İçi Şiddet’, Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Hilberman, E. (1980). ‘Overview: The wifebeaters wife’, Reconsidered American Journal of Psychology, V.20; Aktaran Vatandaş C. (2003). Aile Ve Şiddet, Türkiye’de Eşler Arası Şiddet, Ankara: Uyum Ajans (58)

İşiloğlu B.(2006). Anksiyete ve Depresyon Tanısı ile İzlenen Evli Kadınlarda Aile içi Şiddetin Sosyodemografik Faktörler, Çift Uyumu ve Hastalıkla İlişkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 12.Psikiyatri Birimi

İçli, T.G., Öğün, A., Özcan, N. (1995), Ailede Kadına Karşı Şiddet ve Kadın Suçluluğu, Devlet Bakanlığı Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Bizim Büro Basımevi, Ankara

İçli T, Öğün A. (2000), Türkiye'nin Sosyo Kültürel Yapısında Aile.Evlilik Ve Kadın Suçluluğu: Fail Mağdur İlişkisi. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara; Aktaran Dinç H, Dişsiz M, Sömek A, Şahin N.H. (2008). Sağlık Çalışanlarının Aile İçi Şiddet Deneyimleri Ve Bu Konudaki Yaklaşımlarının Belirlenmesi, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi (2)

İçli, T., (1996), 'Feminist kuramın aileye bakışı', Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (1): 53-56

İlkkaracan, P., (1996), Sıcak Yuva Masalı: Aile İçi Şiddet ve Cinsel Taciz, İstanbul Metis Yayınevi.

İpekten M. (2006). Evlilikte Kadına Yönelik Cinsel İstismar ve Şiddetin Belirlenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, TC Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Jasinski, L.J., Kantor, G.K. (Ed.) (1997). Out Of The Darkness; Contemporary Perspective On Family Violence, London: Sage Publication New Delhi

Joseph Janice (1997), Cerise Morris international social work Jan 1998, out of the darkness contemporary perspectives on family violence.

Kantor, G., Straus, M.(1987). The 'drunken bum' theory of wife beating. Social Problems (34): 213-230

Kaplan S.J., Pelcovitz D., Salzingers ve ark. (1998). 'Adolescent physical abuse: risk for adolescent psychiatric disorders', AM J Psichiatri 155: 954-959; Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , 'Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız', Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114

Karakaya Z., Taş A.K., Uyanık D. (1993), 'Şiddeti içselleştiren kadın profili: Türkiye için nicel bir yaklaşım', 3. Kadın Çalışmaları Toplantısı Yayımlanmamış Bildirisi, Adana 17-19 Mayıs 1997

Kessler, R.C., McGonagle, K.A., Zhao, S., Nelson, C.B., Hughes, M., Eshleman,S., Wittchen, H.U., Kendler, K.S (1994). 'Lifetime and 12 month prevalence of DSM III-R psychiatric disorders in the United States: Result from the National Comorbidity Survey', Archives of General Psychiatry (51): 8-19

Kocacık F. (2004). Aile İçi İlişkilerde Kadına Yönelik Şiddet, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları No: 93

Krull, A.C., Miller J.L.(ty). 'Controlling Domestic Violence: victim resources and police intervention, Chapter 19:235-245 'Jasinski, L.J., Kantor, G.K. (Ed.) (1997). Out Of The Darkness; Contemporary Perspective On Family Violence, London: Sage Publication New Delhi

Kurçer M.A, Güneş M, Genç M. (1999). Malatya'da sosyoekonomik düzeyleri farklı iki bölgede evli kadınlara yönelik aile içi şiddet ve etkileyen faktörler. Sağlık Ve Toplum 9(3):34-37; Aktaran Dinç H, Dişsiz M, Sömek A, Şahin N.H. (2008). Sağlık

çalışanlarının Aile İçi Şiddet Deneyimleri Ve Bu Konudaki Yaklaşımlarının Belirlenmesi, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi (2)

Kurz, D.(1993). Physical assault by husbands: A major Social Problem. In R.Gelles, D. Loseke (Eds), Current Controversies on family violence(pp.83-103). Newbury Park, CA: Sage; Aktaran Wiehe, V.R. (1998). Understanding Family Violence; Treating and Preventing Partner, Child, Sibling and Elder Abuse, London: Sage Publications New Delhi

Malinosky- Rummel R. (1993). Longterm consequences of childhood physical abuse, Psychol Bull, 114: 68-79; Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , ‘Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız’, Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114

Mccauley J., Kern D.E., Kolodner ve ark. (1997). Clinical characteristic of women with a history of a childhood abuse: unhealed wounds. JAMA, 7: 1362-8

Maccoby, E., Jacklin,C. (1974). The psychology of sex differences. Stanford, CA: Stanford University Press.

Michauld Y. (ty). Şiddet, Cep Üniversitesi İletişim Yayınları, Yeni Yüzyıl Kitaplığı

Moraes CL, Reichhenheim ME, (2002), ‘Domestic violence during pregnancy in Rio de Janeiro, Brazil’, Int J Gynecol Obstet (79): 269-77; Aktaran Giray H., Günay T., Karakuş NE., Keskinoglu P., Meseri R., Sönmez Y., Yücecin N., (2005), ‘Gebelikte Aile İçi Fiziksel Şiddeti Etkileyen Etmenler’ Sted cilt 14 sayı 10: 217

Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı (1997). Geleceğim Elimde. Kadın İncelemeleri Dizisi, Mor Çatı Yayınları, İstanbul

Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı (1996). Evdeki Terör, Kadına Yönelik Şiddet Kitabı, Mor Çatı Yayınları, İstanbul

Naved R.T. (2006). Physical Violence By Husband: Magnitude, Disclosure and Help Seeking Behaviour of Women in Bangladesh, Soc Sci Med, Jan 17

Neugebauer R. (2000). Research on intergenerational transmission of violence: the next generation, Lancet 335: 1116-1117; Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , ‘Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız’, Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114

Plichta S.B. (1996), Violence and abuse: Implications for womens health. In M.M. Falik(Ed.), Womens health: The Commonwealth Fund Survey (p.p 237-270). Baltimore: Johns Hopkins University Pres; Aktaran Tolman R.M. & Rosen D. (2001), Domestic violence in the lives of women receiving welfare: Mental health, substance dependence and economic well being. Violence Against Women (7):141

Riggs D, Caulfield M, Street A. (2000). Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization. J Clin Psychol, 56: 1289-1316 ;Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , ‘Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız’, Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114

Roberts, A.(1987). ‘Psychosocial characteristic of batteres: A study of 234 men charged with domestic violence offenses’, Journal Of Family Violence (2): 81-93

Ryan, L. (1977). ‘Clinical interpretation of the FIRO-B’, Palo Alto, CA: Consulting Psychologist Pres.

Richard K.L., Schultz L.A. (1993). Control of human aggression: A comparative perspective. American Psychologist, 48 (1), 16-25; Aktaran Türk Psikoloji Dergisi Kasım 1996 cilt 2 sayı:5 Çeviren Hatice Karaçanta. Türk Psikoloji Dergisinden alıntı.

Sakallı N., Ulu S., (2003) Evlilikte Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlar: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Yaş, Eğitim ve Gelir Düzeyinin Etkileri, Türk Psikoloji Yazıları 2003, 6 (11-12),53-65

Savaşır, I.(Ed), Şahin N.(Ed). (1997), Bilişsel Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları (9)

Schultz, W. (1978).’ The FIRO awareness scales manual’, Palo Alto, CA: Consulting Psychologist Pres.

Siegel RM, Hill TD, Henderson VA: Screening for domestic violence in community pediatric setting. Pediatrics 1999; 104: 874-877; Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), ‘Hamilelikte Aile İçi Şiddet’, Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Stark E, Flifcraft AH: Spouse abuse. M Rosenberg , J Mercy (eds): Violence in America: A Public Health Approach’ta , N. York, Oxford University Press, 1991: Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), ‘Hamilelikte Aile İçi Şiddet’, Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Steinmetz, S. (1977-1978). The battered husband syndrome. Victimology, 2, 499-509.

Steinmetz, S. (1980). Duty bound: Elder abuse and family care. Newbury Park,, CA: Sage.

Straus, M., Gelles, R.,Stainmetz, S.(1980). Behind closed doors: violence in the American family. Garden City, NY: Anchor; Aktaran Wiehe, V.R. (1998). Understanding Family Violence; Treating and Preventing Partner, Child, Sibling and Elder Abuse, London: Sage Publications New Delhi

Straus, M.A., & Gelles, R.J., (1990). ‘Physical violence in American families’, New Brunswick, NJ: Transaction; Aktaran Joseph, J.(ty) ‘Woman battering: a comparative analysis of black and white women’ chapter 13: 161

Straus, M. (1980). ‘Victims And Aggressors In Marital Violence’. American Behavioral Scientist, 23, 681-704

Straus M. (1993). Physical assault by wives: A major social problem. In R. Gelles& D. Loseke. (Eds), Current Controversies on family violence.(pp.67-87). Newbury Park, CA: Sage; Aktaran Wiehe, V.R. (1998). Understanding Family Violence; Treating and Preventing Partner, Child, Sibling and Elder Abuse, London: Sage Publications New Delhi

Svavarsdottir E.K & Orlygsdottir B. (2009), Intimate Partner abuse Factors Associated With Women's Health: A General Population Study. Journal of Advanced Nursing 65(7), 1452-1462

Şatıroğlu, H. (2003). Cinsel Taciz Ve Tecavüzle İlgili Profesyonellerin Davranışları Ve Eğitimi, Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimlik Sempozyumu, Ankara: sh230

Şirin, A., (1998) 'Kadın istismarı ve kadına yönelik şiddet', Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okul Dergisi, 14(1): 71-80

TC Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, (1995).Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları. Bizim Büro Yayın Evi, Ankara

TC Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü Şiddete Maruz Kalan Kadınlara Hizmetler Kitabı, (2008)

TC Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı.

TC Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, (2008). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Hukuksal Durum Ve Uygulama Örnekleri.

Türkiye Nüfus Ve Sağlık araştırma kurumu, (2003). Hacettepe Üniv. Nüfus Etüdleri Enstitüsü. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Devlet Planlama Teşkilatı ve AB, www.hips.hacettepe.edu.tr (12.03.2007)

Tollestrup K, Sklar D, Frost FJ, Olson L, Weybright J ve ark (1999):' Health indicators and intimate partner violence among women who are members of managed care organization' . Prevent Med (29): 431-440; Aktaran Ayrancı Ü., Günay Y., Ünlüoğlu İ., (2002), 'Hamilelikte Aile İçi Şiddet', Anadolu Psikiyatri Dergisi (3): 75-87

Vatandaş C. (2003). Aile Ve Şiddet, Türkiye'de Eşler Arası Şiddet, Ankara: Uyum Ajans (58)

Yıldırım, A. (1998). Sıradan Şiddet. Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları, 1.Baskı, İstanbul: Boyut Yayıncılık AŞ

Yurdakul, M. (1996), 'Kadın istismarı şiddet ve hemşirelik', Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 3(1): 52-60

Walker, L.E., (1979), 'Battered women: sex roles and clinical issues', Professionalm Psychology; Aktaran Vatandaş C. (2003). Aile Ve Şiddet, Türkiye'de Eşler Arası Şiddet, Ankara: Uyum Ajans (58)

Walker, L.E. (1984). 'The battered women syndrome', New York: Harper & Row

WHO, (2005). Multi-country Study on Womens Health And Domestic Violence Against Women

Wiehe, V.R. (1998). Understaning Family Violence; Treating and Preventing Partner, Child, Sibling and Elder Abuse, London: Sage Publications New Delhi

Wisner CL, Gilmer TP, Saltzman LE ve ark. (1999). Intimate partner violence against women: do victims cost health plans more? J Fam Pract, 48: 439-43; Aktaran Doğanavşargil Ö., Vahip I., (2006) , 'Aile İçi Fiziksel şiddet ve Kadın Hastalarımız', Türk Psikiyatri Dergisi 17(2):107-114)

Wodarsky, J.S (1987). 'An examination of spouse abuse: Prastice issues fort he profession', Clinical Social Work Journal, V.15 (2)

www.ksgm.gov.tr/tdvaw/doc/basin_bulteni_1102pdf (11.02.2009)

www.amargi.org.tr (05.07.2008)

EK-1

Bu anket size ve yaşadığınız şiddetin türüne ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Bu çalışmalarda **GÖNÜLLÜLÜK VE GİZLİLİK** esastır. Formda kim olduğunuz ya da adınız ile ilgili herhangi bir soru bulunmamaktadır. Bu anket bir sınav değildir dolayısıyla soruların doğru ya da yanlış yanıtları yoktur. Sorularda size uygun olan cevapları veriniz ve hiçbir soruyu atlamamaya gayret ediniz. Katılımınız ve yardımlarınız için teşekkürler. Psikolog Özlem Özcan

BİLGİ FORMU

1. Yaşınız
2. Eğitim Durumunuz
 - Okur yazar değil
 - İlkokul Mezunu
 - Ortaokul Mezunu
 - Lise Mezunu
 - Üniversite Mezunu
 - Yüksek Lisans
 - Doktora
 - Diğer açıklayınız
3. Doğup büyüdüğünüz şehir
4. Yaşadığınız semt
5. Çalışıyor musunuz?
 - Evet
 - Hayır
6. Mesleğiniz
7. Medeni Durumunuz
 - Evli
 - Nikahsız birliktelik
 - İmam nikahlı birliktelik
 - Boşanmış
 - Diğer açıklayınız

8. Kaç yıldır evlisiniz?
9. Evlenme şekliniz nedir?
- Görücü usulü ile
 - Anlaşarak yani flört ederek ve ailenin rızası ile
 - Anlaşarak yani flört ederek ve ailenizin rızası dışında
 - Beşik kertmesi
 - Kaçarak evlenme
 - Diğer açıklayınız
10. Kaç çocuğunuz var?
- Hiç yok
 - 1 tane
 - 2 tane
 - 3tane
 - 4 ve üstü
 - Diğer açıklayınız
11. Kadın sığınma evine gelmeden önce nerde yaşamaktaydınız?
- Yalnız
 - Eşimle
 - Eşimle ve onun ailesiyle
 - Eşimle ve kendi ailemle
 - Kendi ailemle
 - Akrabalarımle
 - Arkadaşlarımla
 - Diğer açıklayınız
12. Annenizin eğitim düzeyi nedir?
- Okur yazar değil
 - İlkokul mezunu
 - Ortaokul Mezunu
 - Lise Mezunu
 - Üniversite Mezunu
 - Yüksek Lisans
 - Doktora
 - Diğer
13. Babanızın eğitim düzeyi nedir?
- Okur yazar değil
 - İlkokul mezunu
 - Ortaokul Mezunu
 - Lise Mezunu
 - Üniversite Mezunu
 - Yüksek Lisans
 - Doktora
 - Diğer

14. Şiddete maruz kaldığınızı aileniz haricindeki bir tanıdığınıza açıkladınız mı?
 Evet ise Kimler olduğunu belirtiniz
 Hayır ise Söylememe nedenini belirtiniz
15. Kim tarafından şiddete maruz kaldınız?
16. Size şiddet uygulayan (yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin yaşı?
17. Size şiddet uygulayan kişinin eğitim düzeyi ?
 Okur yazar Değil
 İlk okul Mezunu
 Orta okul Mezunu
 Lise Mezunu
 Üniversite Mezunu
 Yüksek Lisans Mezunu
 Doktora
 Diğer Açıklayınız
18. Size şiddet uygulayan (yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin mesleği?
19. Size şiddet uygulayan (yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin iş durumu nedir ?
 Çalışıyor
 Çalışmıyor
20. Düzenli bir işe sahip mi?
 Evet
 Hayır
21. Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz daha önce hiç psikolojik tedavi gördü mü?
 Evet ise açıklayınız
 Hayır
22. Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz herhangi bir suçtan ötürü hüküm giymiş miydi?
 Evet ise açıklayınız
 Hayır
23. Yaşadığınız şiddet olayını ailenizden birine açıkladınız mı?
24. Ailenizdeki bireylerin bu konuda size gösterdikleri tepki nasıldı?
25. Ailenizde size daha önce şiddet uygulayan biri oldu mu?
26. Ailenizdeki bireylerden sizin yaşadıklarınıza benzer durumlar yaşamış olan biri var mı?
27. Eşiniz evliliğinizin kaçınıcı yılından beri size fiziksel şiddet uygulamakta?

28. Eşiniz size hangi gerekçelerle fiziksel şiddet uyguluyordu?
- Eşe itaatsizlik
 - Aldatma
 - Çocukların bakımıyla yeteri kadar ilgilenmeme
 - Kayınpeder kayınvalideye saygısız davranış sergileme
 - Eşin cinsel isteklerini karşılamama
 - Ev işlerini aksatma
 - Gereksiz harcamalar yapma
 - Tartışma sırasında kadının susmaması
 - Kadının yalnız başına evden çıkması
 - Gereksiz kıskançlık davranışı sergileme
 - Kadının eşinden daha çok para kazanması
 - Diğer açıklayınız
29. Ne çeşit fiziksel şiddete maruz kaldınız?
- Tokat
 - Kaba dayak
 - Tekme
 - Sopayla saldırı
 - Bıçakla saldırı
 - Silahla saldırı
 - Diğer açıklayınız
30. Maruz kaldığınız fiziksel şiddetin derecesi neydi?
- Hafif
 - Orta
 - Ağır
 - Tedavi gerektirecek şekilde ağır
 - Diğer açıklayınız
31. Yaşadığınız şiddet sonrası neler hissettiniz?
- Hiç etkilenmedim
 - Çok korktum
 - Çok utandım
 - Çaresiz hissettim
 - Çok üzüldüm
 - Suçluluk hissettim
 - İsyân duygularım kabardı ve öfkelen dim
 - Haksızlığa uğramış hissettim
 - Kendime olan güvenim azaldı
 - Kocamdır deyip sineye çektim
 - Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilendim
 - Diğer açıklayınız

32. Yaşadığınız şiddet sonrası nasıl tepki verdiniz?
- Hiçbir tepkide bulunmadım
 - Evi terk ettim
 - Adli birimlere şikayette bulunma
 - Yardım çağırma
 - Aileden destek arayışında bulundum
 - Yakın akrabalarından destek aradım
 - Yakın arkadaşlardan destek aradım
 - Komşulardan destek aradım
 - Diğer açıklayınız
33. Yaşadığınız fiziksel şiddet sonrası tepkide bulunmama nedeniniz nedir?
- Çocukların elimden alınacağı korkusu
 - Ekonomik sebepler
 - Şiddetin tekrarlanma korkusu
 - Yakınların ilgisizliği
 - Barıştırmaya yoluna gidilmesi
 - Aileye ihanet etmemek için
 - Diğer açıklayınız
34. Yaşadığınız şiddet olayını kimseye paylaştınız mı?
- Ailemle
 - Arkadaşlarımla
 - Akrabalarımla
 - Uzman biriyle
 - Hiç kimseye
 - Diğer açıklayınız
35. Yaşadığınız şiddet olayından sonra polise başvurduğunuz mu?
- Evet
 - Hayır
36. Yukarıdaki soruya hayır yanıtı verdiyseniz eğer sebep?
- Ciddiye alınmama korkusu
 - Suçlanmaktan korkma
 - Failden korkma
 - Diğer
37. Sizce bir kadının şiddete maruz kalması?
- Doğaldır
 - Kadın hak etmişse kocası onu dövebilir
 - Asla kabul edilemez bir durumdur
 - Diğer açıklayınız

38. Eşiniz size aşağıdaki davranış şekillerinden herhangi birini ya da birkaçını sergilemekte midir?
- Tek başınıza dışarı çıkmamanızı istememekte
 - Ailenizle görüşmenize sınırlılıklar getirme ya da tamamen engelleme
 - Çocuklarla ilgili durumlarda alınacak kararlara sadece kendi fikirlerini dahil etme sizin fikirlerinize değer vermeme
 - Evde söz sahibi olmanızı engelleme
 - Laflarıyla sizi küçümseme
 - Herkesin içinde sizi azarlama
 - Görüş ve fikirlerinizi alaya alma
 - Sık sık sizi tersleme
 - Kendinizi aptal gibi hissetmenizi sağlama
 - Sizin üzerinizde baskı kurması
 - Diğer açıklayınız
39. Eşiniz size aşağıdaki sözel saldırı ifadelerinden hangisini kullanır?
- Küfür
 - Hakaret
 - Aşağılama
 - Alay etme
 - Lakap takma
 - Diğer açıklayınız
40. Eşiniz size bu tür sözel saldırılarda bulunduğunda kendinizi nasıl hissedersiniz?
- Hiç etkilenmem
 - Çok utanırım
 - Çaresiz hissederim
 - Çok üzülürüm
 - Suçluluk hissederim
 - Öfkelenirim
 - Haksızlığa uğramış hissederim
 - Kendime olan güvenim azalır
 - Kocamdır deyip sineye çekerim
 - Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilenirim
 - Diğer açıklayınız
41. Yaşadığınız sözel saldırıları ilk kimle paylaştınız?
42. Aileniz size yeterli duygusal desteği sağladı mı?
- Evet sağladı
 - Hayır sağlamadı
 - Diğer açıklayınız
43. Aileniz size yeterli fiziksel desteği sağladı mı?
- Evet
 - Hayır
 - Diğer açıklayınız

44. Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımına ihtiyaç duydunuz mu?
 Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız
45. Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımı aldınız mı?
 Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız
46. Evi ilk terk edişiniz mi?
 Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız
47. Cevabınız hayır ise eşinizle tekrar barışma nedeniniz nedir?
48. Evlenmeden önce size ailenizde fiziksel şiddet uygulayan oldu mu?
 Evet
 Hayır
49. Yukarıdaki soruya evet cevabı verdiyseniz kim tarafından fiziksel şiddete maruz kaldınız?
50. Ne türden fiziksel şiddete maruz kaldınız?
51. Ne sıklıkla fiziksel şiddete maruz kalıyordunuz?
 Ara sıra
 Sık sık
 Her zaman
 Diğer
52. Evlenmeden önce yaşadığınız fiziksel şiddeti kaç yaşında yaşadınız?
53. Size hangi gerekçelerle şiddet uyguluyorlardı?
54. Şiddet sonrası nasıl bir tepkide bulunuyordunuz?
 Sessiz kalma
 Evi terk etme
 Adli birimlere şikayette bulunma
 Yardım çağırma
 Aileden destek arayışı
 Yakın akrabalarından destek arayışı
 Arkadaşlardan destek arayışı
 Komşulardan destek arayışı
 Diğer

55. Siz fiziksel şiddete uğradığınızda diğer aile üyeleri nasıl bir tepkide bulunuyorlardı?
- Şiddet sırasında araya girme
 - Umursamaz davranma veya ilgisizlik
 - Yardım çağrısı
 - Polise başvurma
 - Diğer
56. Babanız annenize fiziksel şiddet uyguluyor muydu?
- Evet
 - Hayır
57. Ne tür fiziksel şiddet uyguluyordunuz?
58. Babanızın annenizi dövme gerekçesi neydi?
59. Annenizin yaşadığı fiziksel şiddet sonrasındaki tepkisi neydi?
60. Annenizin yaşadığı fiziksel şiddet sonrasında sizin tepkiniz nasıldı?
61. Ailenizdeki bireylerden eşi tarafından şiddete maruz kalan başka kimse var mı? Varsa kim açıklayınız?
62. Hiç kendinize zarar verdiniz mi?
- Evet ise ne tür zarar verdiğinizi belirtiniz
 - Hayır
67. Şimdiye kadar hiç intihar etmeyi düşündünüz mü?
- Evet bir kez
 - Evet çok kere
 - Hayır
63. İlk kez intihar etmeyi düşündüğünüzde kaç yaşındaydınız?
64. En son ne zaman intihar etmeyi düşündünüz?
- Geçen ay
 - 3 ay önce
 - 6 ay önce
 - Bir sene önce
 - Her an intihar düşüncesiyle yaşıyorum
 - Diğer açıklayınız
65. Size intiharı düşündürecek eylem ya da eylemler ne idi?

66. Ne şekilde intihar etmeyi denediniz?
- Kendini asarak
 - Silah kullanarak
 - Yüksekten atlayarak
 - Aşırı doz ilaç kullanarak
 - Bileklerini keserek
 - Diğer açıklayınız
67. İntihar düşüncelerinizle başa çıkma konusunda uzman yardımı aldınız mı?
- Evet aldım
 - Hayır almadım
 - Diğer açıklayınız
68. İntihar girişiminden nasıl kurtuldunuz?
69. Alkol kullanıyor musunuz? Eğer kullanıyorsanız sıklığı nedir?
- Kullanmam
 - Ara sıra kullanırım
 - Sık sık kullanırım
 - Devamlı kullanıcıyım
 - Bu konuda tedavi gerektirecek kadar kullanırım
 - Eskiden kullanıyordum artık kullanmıyorum
70. Ne zamandan beri alkol kullanıyorsunuz?
71. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıyor musunuz?
- Evet kullanıyorum
 - Hayır kullanmıyorum
72. Eğer kullanıyorsanız ne çeşit uyuşturucu& uyarıcı madde kullanıyorsunuz?
73. Uyuşturucu kullanım sıklığınız?
- Ara sıra kullanırım
 - Sık sık kullanırım
 - Devamlı kullanıcıyım
 - Bu konuda tedavi gerektirecek kadar kullanıcıyım
 - Diğer açıklayınız
74. Ailenizde (eşinizde dahil) uyuşturucu uyarıcı madde kullanan biri var mı? Varsa kim açıklayınız?
75. Eşiniz alkol kullanıyor mu? Eğer kullanıorsa ne zamandan beri kullanıyor?
76. Eşinizin alkol kullanma sıklığı nedir?
- Ara sıra kullanır
 - Sık sık kullanır
 - Devamlı kullanıcıdır
 - Tedavi gerektirecek kadar kullanıcıdır
 - Diğer açıklayınız

77. Ne kadar zamandır kadın sığınma evindesiniz?
78. Neden kadın sığınma evine başvurduunuz?
79. Kadın sığınma evine başvurmadan önce diğer destek yollarını denediniz mi?
- Evet denedim
 - Hayır denemedim
 - Diğer belirtiniz
80. Kadın sığınma evine sizi yönlendiren biri var mıydı? Varsa kim açıklayınız?
81. Kadın sığınma evinde psikolojik destek alıyor musunuz?
- Evet alıyorum
 - Hayır almıyorum
 - Diğer belirtiniz
82. Şu anda kendi ailenizden sosyal duygusal destek alıyor musunuz?
- Evet alıyorum
 - Hayır almıyorum
 - Diğer belirtiniz
83. Şu anda çalışıyor musunuz?
- 84.Çocuğunuz varsa şu an yanınızda mı?
- Evet yanımda
 - Hayır yanımda değil
 - Diğer açıklayınız
- 85.Eğer değilse çocuğunuz kimin yanında kalıyor ?
- 86.Çocuğunuzun yanınızda olmaması sizi nasıl etkiliyor?
- 87.Gelecekle ilgili planlarınız neler?

ÖZGEÇMİŞ

Özlem Özcan, 1978 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk orta ve lise eğitimini İstanbul'da almış olup, lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümünde tamamlamıştır. Yüksek Lisansı Maltepe Üniversitesi Adli Psikoloji alanında yapmıştır. Mezun olduktan sonra psikolojinin çeşitli alt alanlarında çalışmıştır. Halen Amasya Emniyet Müdürlüğü'nde Psikolog olarak görev yapmaktadır.

SOSYAL HİZMET ONAYI VE ÖRNEK BİLGİ FORMU

05/01/2009 07:49 90-312-3118998

SHCEK EGİTİM MERKEZİ

PAGE: 01/02

T.C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.02.1.SÇE.0.72.02.00/605.01- 09
KONU : Araştırma Talebi
(Özlem ÖZCAN)

07 Ekim 2009

İSTANBUL VALİLİĞİNE
(İstanbul İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü)

İLGİ: İstanbul Valiliği İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nün 31.12.2008 tarih ve 1553-20212 sayılı faksı

İlgi faks ile; Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Özlem ÖZCAN'ın "Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans tezi kapsamında Kartal Ekmekçiöğlü Kadın Konukevi'nde 01 Kasım 2008- 30 Kasım 2009 tarihleri arasında araştırma yapabileme talebi bildirilmiştir.

Bilindiği gibi, Kurumumuza bağlı Kadın Konukevlerinin; şiddete uğradığı kişilerden kaçan ve izinin bulunmasını istemeyen kadınların can güvenliğinin sağlanabilmesi ve şiddet uygulayan kişilerin iz sürmesi nedeniyle yıllar içinde yaşanan olumsuz olayların önlenmesi açısından gizliliği büyük önem taşımaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaygın bir olgu olan kadın istismarının önlenmesi bakımından yaşananya bağlı birikimlerin aktarılması önem taşımaktadır. Ancak, önemsizmesi gereken bir diğer husus da şiddete uğrayan kadınlara, kendilerine ve hayatlarına daha uzun vadeli ve geniş açıda hakabilmeleri için ihtiyaç duydukları emniyetli bir ortamın sağlanmasıdır. Bunu kolaylaştırmak, Kurumumuzun olduğu kadar bu alanda çalışmalar yapan tüm ilgili sektörlerin de yardım ve katkılarını gerektirmektedir.

Bu bağlamda özellikle can güvenliği tehdit edilen kadın için gizliliğin her koşulda sağlanması gereken en önemli ilke olması nedeniyle kuruluşlarımızda kalan kadınların zarar görebilecekleri uygulamalardan kaçınılması ve mağdur kadınlara hizmet verdiğimizden kadınlarla yapılacak görüşmelerin profesyonel meslek elemanları tarafından uygun tekniklere göre yapılması gerekmektedir.

Makamın 06.01.2009 tarih ve 03 sayılı Onayı ile; söz konusu talebin adı geçen öğrenci tarafından; yukarıda bildirilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kartal Ekmekçiöğlü Kadın Konukevi'nde Onay tarihinden itibaren 30 Kasım 2009 tarihine kadar İl Müdürlüğünün koordinasyonunda, kadın konukevi dışında İl Müdürlüğünce uygun görülecek mekanlarda ses ve görüntü kaydı alınmaksızın gerçekleştirilmesi, araştırma tamamlandığında bir örneğinin Eğitim Merkezi Başkanlığına gönderilmesi hususu uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

HL.ÖZTÜRK
Genel Müdür a.
Eğitim Merkezi Başkanı

EK: Onay Sureti

DAĞITIM

Gereği:
-İstanbul İl Sosyal Hizm. Müd.

BİLGİ:

-AKTHD Bşk.(Ek Konulmadı)

Anafartalar Cad. 68/4 Ulus / ANKARA
Telefon: (0 312) 310 24 60 / 1433
e-posta: cesitim@shcek.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : M.BİRDİR -Sosyolog
Faks: (0 312) 311 89 98
Elektronik Ad: www.shcek.gov.tr

Ş. G 20

9. EKLER

Ek.1 Partneri tarafından şiddet görmüş kadınlara uygulanan bilgi formu

Bu çalışmada şiddete maruz kalmış ve sığınma evlerine müracaat etmiş kadınların umutsuzluk düzeyleri incelenmeye çalışılmıştır. Anket size ve yaşadığınız şiddetin türüne ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Bu çalışmalarda **GÖNÜLLÜLÜK VE GİZLİLİK** esastır. Kim olduğunuz yada adınız ile ilgili herhangi bir soru bulunmamaktadır. Sorulara vereceğiniz cevaplar asla aleyhinize delil olarak kullanılmayacaktır. Bu anket bir sınav değildir dolayısıyla soruların doğru yada yanlış yanıtları yoktur. Sorularda size uygun olan cevapları veriniz. Katılımınız ve yardımlarınız için teşekkürler. Psk. Özlem Özcan

BİLGİ FORMU

1. Yaşınız 38

2. Eğitim Durumunuz

Okur yazar değil

İlkokul Mezunu

Ortaokul Mezunu

Lise Mezunu

Üniversite Mezunu

Yüksek Lisans

Doktora

Diğer

3. Cinsiyetiniz

Kadın

Erkek

4. Doğup büyüdüğünüz Şehir

Diyarbakır

5. Yaşadığınız semt

Pendik

6. Çalışıyor musunuz?

Evet

Hayır

7. Mesleğiniz YOK. EV KANIMI

8. Medeni Durumunuz

Evli

Nikahsız birliktelik

İmam nikahlı birliktelik

- Boşanmış
 Diğer - - - - -

9. Kaç yıldır evlisiniz? 7 yıldır.

10. Evlenme şekliniz nedir?

- Görücü usülü ile
 Anlaşarak yani flört ederek ve ailenin rızası ile
 Anlaşarak yani flört ederek ve ailenizin rızası dışında
 Beşik kertmesi
 Kaçarak evlenme
 Diğer açıklayınız

Ailevi problemlerden dolayı evlenmek zorunda kalmıştım Desteğin olmadığı için evliliği tercih etmiştim.

11. Kaç çocuğunuz var?

- Hiç yok
 1 tane
 2 tane
 3 tane
 4 ve üstü
 Diğer - - - - -

12. Kadın sığınma evine gelmeden önce nerde yaşamaktaydınız?

- Yalnız
 Eşimle
 Eşimle ve onun ailesiyle ✓
 Eşimle ve kendi ailemle
 Kendi ailemle
 Akrabalarımle
 Arkadaşlarımla
 Diğer açıklayınız - - - - -

13. Ailenin kaçınıcı çocuğusunuz?

3. çocuğuyum 4 kardeşim

14. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

- Okur yazar değil

- İlkokul mezunu
- Ortaokul Mezunu
- Lise Mezunu
- Üniversite Mezunu
- Yüksek Lisans
- Doktora
- Diğer

15. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

- Okur yazar değil
- İlkokul mezunu
- Ortaokul Mezunu
- Lise Mezunu
- Üniversite Mezunu
- Yüksek Lisans
- Doktora
- Diğer

ben 3 yaşında iken ölü. 0. yazardan hatırlamıyorum.

16. Şiddete maruz kaldığınızı aileniz haricindeki bir tanıdığınıza açıkladınız mı?

- Evet ise Kimler olduğunu belirtiniz
- Hayır ise Söylememe nedenini belirtiniz

Günkü bana Asla kimse sahip çıkmadığı için ve Destek olmadığı için Dışarıda Alışılmadık korkusundan Şiddete maruz Kalıyordum.

17. Kim tarafından şiddete maruz kaldınız?

Eşim Tarafından

18. Size şiddet uygulayan (yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin yaşı?

45. yaşındaydı

19. Size şiddet uygulayan kişinin eğitim düzeyi ?

- Okur yazar Değil
- İlk okul Mezunu
- Orta okul Mezunu
- Lise Mezunu
- Üniversite Mezunu
- Yüksek Lisans Mezunu
- Doktora

Diğer Açıklayınız - - - - -

20. Size şiddet uygulayan(yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin mesleği?

Çalışmıyordu mesleği yoktu. İşsizdi.

21. Size şiddet uygulayan(yaşadığınız / boşandığınız) eşinizin iş durumu nedir ?

- Çalışıyor
 Çalışmıyor

22. Düzenli bir işe sahip mi?

- Evet
 Hayır

23. Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz daha önce hiç psikolojik tedavi gördü mü?

- Evet ise açıklayınız
 Hayır

Aşırı Derecede sınırlıydı Ruhsal Dengesizliği vardı pskopat bir kişiydi.

24. Size fiziksel şiddet uygulayan eşiniz herhangi bir suçtan ötürü hüküm giymiş miydi?

- Evet ise açıklayınız
 Hayır

25. Yaşadığınız şiddet olayını ailenizden birine açıkladınız mı?

Ailem olmadığı için kimseye anlatamadım

26. Ailenizdeki bireylerin bu konuda size gösterdikleri tepki nasıldı?

27. Ailenizde size daha önce şiddet uygulayan biri oldu mu?

Amcamdan çok şiddet gördüm ve çok Dayak yedin

28. Ailenizdeki bireylerden sizin yaşadıklarınıza benzer durumlar yaşamış olan biri var mı?

Annem ve kızkardeşimi Amca Tarafından evlendiğin günden sonra Başladı. Gördüler.

29. Eşiniz ne zamandan beri size şiddet uygulamakta?

30. Eşiniz evliliğinizin kaçınıcı yılından beri size fiziksel şiddet uygulamakta?

31. Eşiniz size hangi gerekçelerle fiziksel şiddet uyguluyor?

- Eşe itaatsizlik
 Aldatma
 Çocukların bakımıyla yeteri kadar ilgilenmeme
 Kayınpeder kayınvalideye saygısız davranış sergileme

Evlendikten Bir hafta sonra şiddete küfürlere ve Dayaza Başladı

- Eşin cinsel isteklerini karşılamama
- Ev işlerini aksatma
- Gereksiz harcamalar yapma
- Tartışma sırasında kadının susmaması
- Kadının yalnız başına evden çıkması
- Gereksiz kıskançlık davranışı sergileme
- Kadının eşinden daha çok para kazanması

Diğer açıklayınız **Ailem ve Desteğini olmadığı için Sahipsizliğimden Beni Aşalıyor du Dışlıyordu**

32. Ne çeşit fiziksel şiddete maruz kaldınız?

- Tokat
- Kaba dayak
- Tekme
- Sopayla saldırı
- Bıçakla saldırı
- Silahla saldırı
- Diğer açıklayınız

33. Maruz kaldığınız fiziksel şiddetin derecesi neydi?

- Hafif
- Orta
- Ağır
- Tedavi gerektirecek şekilde ağır
- Diğer açıklayınız

34. Yaşadığınız şiddet sonrası neler hissettiniz?

- Hiç etkilenmedim
- Çok korktum
- Çok utandım
- Çaresiz hissettim
- Çok üzüldüm
- Suçluluk hissettim
- İsyan duygularım kabardı ve öfkelen dim
- Haksızlığa uğramış hissettim
- Kendime olan güvenim azaldı
- Kocamdır deyip sineye çektim
- Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilendim
- Diğer açıklayınız

35. Yaşadığınız şiddet sonrası nasıl tepki verdiniz?

- Hiçbir tepkide bulunmadım

- Evi terk ettim
- Adli birimlere şikayette bulunma
- Yardım çağırma
- Aileden destek arayışında bulundum
- Yakın akrabalarından destek aradım
- Yakın arkadaşlardan destek aradım
- Komşulardan destek aradım

Diğer açıklayınız **Ailem olmadığı için yaşadığım şiddete katlanmak zorunda kalmıştım.**

36. Yaşadığınız fiziksel şiddet sonrası tepkide bulunmama nedeniniz nedir?

- Çocukların elimden alınacağı korkusu
- Ekonomik sebepler
- Şiddetin tekrarlanma korkusu
- Yakınların ilgisizliği
- Barıştırma yoluna gidilmesi
- Aileye ihanet etmemek için

Diğer açıklayınız **Ailem ve Desteğim olmadığı için**

37. Yaşadığınız şiddet olayını aileniz haricindeki bir tanıdığınıza yada tanıdıklarınıza açıkladınız mı?

Asla bir tepkide bulunmadım.

Hayır Ailem ve kimseni olmadığı için her türlü şiddete maruz kaldım

38. Yaşadığınız şiddet olayını kimseyle paylaştınız mı?

- Ailemle
- Arkadaşarımla
- Akrabalarımla
- Uzman biriyle
- Hiç kimseyle
- Diğer açıklayınız

39. Yaşadığınız şiddet olayından sonra polise başvurduunuz mu?

- Evet
- Hayır

40. Yukardaki soruya hayır yanıtı verdiyseniz eger sebep?

- Ciddiye alınmama korkusu
- Suçlanmaktan korkma
- Failden korkma

Diğer **Ailem ve Desteğim olmadığı için Asla gidecek bir yerim olmadımdan Asırı**

41. Sizce bir kadının şiddete maruz kalması?

- Doğaldır

Derecede Korkuyor 6 dum

- Kadın haketmişse kocası onu dövebilir
- Asla kabul edilemez bir durumdur
- Diğer açıklayınız _____

42. Eşiniz size aşağıdaki davranış şekillerinden herhangi birini yada birkaçını sergilemekte midir?

- Tek başınıza dışarı çıkmanızı istememekte
- Ailenizle görüşmenize sınırlılıklar getirme yada tamamen engelleme
- Çocuklarla ilgili durumlarda alınacak kararlara sadece kendi fikirlerini dahil etme sizin fikirlerinize değer vermeme
- Evde söz sahibi olmanızı engelleme
- Laflarıyla sizi küçümseme
- Herkesin içinde sizi azarlama
- Görüş ve fikirlerinizi alaya alma
- Sık sık sizi tersleme
- Kendinizi aptal gibi hissetmenizi sağlama
- Sizin üzerinizde baskı kurması
- Sizi küçümseme
- Diğer açıklayınız _____

43. Eşiniz size aşağıdaki sözel saldırı ifadelerinden hangisini kullanır?

- Küfür
- Hakaret
- Aşağılama
- Alay etme
- Lakap takma
- Diğer açıklayınız _____

44. Eşiniz size bu tür sözel saldırılarda bulunduğunda kendinizi nasıl hissedersiniz?

- Hiç etkilenmem
- Çok utanırım
- Çaresiz hissederim
- Çok üzülürüm
- Suçluluk hissederim
- Öfkelenirim
- Haksızlığa uğramış hissederim
- Kendime olan güvenim azalır
- Kocamdır deyip sineye çekerim
- Uzman yardımı gerektirecek kadar etkilenirim
- Diğer açıklayınız _____

45. Yaşadığınız sözel saldırıları ilk kimle paylaştınız?

Hiç kimleyle

46. Aileniz size yeterli duygusal desteği sağladı mı?

- Evet sağladı
 Hayır sağlamadı
 Diğer açıklayınız

Ailemden Asla maddi ve
Manevi Bir Destek Almadım.

47. Aileniz size yeterli fiziksel desteği sağladı mı?

- Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız

48. Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımına ihtiyaç duyduunuz mu?

- Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız

49. Yaşadığınız sözel şiddet olayından sonra uzman yardımı aldınız mı?

- Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız

50. Evi ilk terk ettiğiniz mi?

- Evet
 Hayır
 Diğer açıklayınız

Eşimle Tacatından Atıldım.

51. Cevabınız hayır ise eşinizle tekrar barışma nedeniniz nedir?

Eşimle 6 yıldır resmen ayrıldık.

52. Evlenmeden önce size ailenizde fiziksel şiddet uygulayan oldu mu?

- Evet
 Hayır

Amcadan.

53. Yukardaki soruya evet cevabı verdiyseniz kim tarafından fiziksel şiddete maruz kaldınız?

Amcadan

54. Ne türden fiziksel şiddete maruz kaldınız?

Tekme, tokat, hakaretler, küfürler,
Sopayla Dövme, Aşırı Derecede şiddet
ve Dayaklar ve korkular yaşadım.

55. Ne sıklıkla fiziksel şiddete maruz kalıyordunuz?

- Ara sıra
 Sık sık
 Her zaman
 Diğer - - - - -

56. Evlenmeden önce yaşadığınız fiziksel şiddeti kaç yaşında yaşadınız?

10 yaşından sonra Ailede Amicadan Başlad

57. Size hangi gerekçelerle şiddet uyguluyorlardı?

Amicadan ruh Hastasıydı, Abırı derecede Dengesizdi

58. Şiddet sonrası nasıl bir tepkide bulunuyordunuz?

- Sessiz kalma
 Evi terk etme
 Adli birimlere şikayette bulunma
 Yardım çağırma
 Aileden destek arayışı
 Yakın akrabalarından destek arayışı
 Arkadaşlardan destek arayışı
 Komşulardan destek arayışı
 Diğer Asla - bir tepki gösteremedim.

59. Siz fiziksel şiddete uğradığınızda diğer aile üyeleri nasıl bir tepkide bulunuyorlardı?

- Şiddet sırasında araya girme
 Umursamaz davranma veya ilgisizlik
 Yardım çağırması
 Polise başvurma
 Diğer - - - - -

60. Babanız annenize fiziksel şiddet uyguluyor muydu?

- Evet
 Hayır

61. Ne tür fiziksel şiddet uyguluyordu? -

62. Babanızın annenizi dövme gerekçesi neydi? -

63. Annenizin yaşadığı fiziksel şiddet sonrasındaki tepkisi neydi?

Susmasını söylüyordu katlanmak zorundasın

64. Annenizin yaşadığı fiziksel şiddet sonrasında sizin tepkiniz nasıldı?

Asla bir şey söyleyemiyordum korkuyordum
Çaresizlik vardı, çok üzülüyordum her gün
Ağlıyordum tek teselim Dua etmekte.

65. Ailenizdeki bireylerden eşi tarafından şiddete maruz kalan başka kimse var mı?
Varsa kim açıklayınız?

66. Hiç kendinize zarar verdiniz mi?

- Evet ise ne tür zarar verdiğinizi belirtiniz
 Hayır

Annem ve Kız Kardeşimde şiddete maruz kaldılar.

67. Şimdiye kadar hiç intihar etmeyi düşündünüz mü?

- Evet bir kez
 Evet çok kere
 Hayır

67. ilk kez intihar etmeyi düşündüğünüzde kaç yaşındaydınız?

68. En son ne zaman intihar etmeyi düşündünüz?

- Geçen ay
 3 ay önce
 6 ay önce
 Bir sene önce
 Her an intihar düşüncesiyle yaşıyorum
 Diğer açıklayınız

Depresyonlar

8 ay evvel ipten Atılmıştım

69. Size intiharı düşündürecek eylem yada eylemler ne idi?

70. Ne şekilde intihar etmeyi denediniz?

- Kendini asarak
 Silah kullanarak
 Yüksekten atlayarak
 Aşırı doz ilaç kullanarak
 Bileklerini keserek
 Diğer açıklayınız

71. İntihar düşüncelerinizle başa çıkma konusunda uzman yardımı aldınız mı?

- Evet aldım
 Hayır almadım
 Diğer açıklayınız

Aşırı Dozda ilaç almayı Düşündüm Ama Asla yapamadım

72. İntihar girişiminden nasıl kurtuldunuz?

73. Alkol kullanıyor musunuz? Eğer kullanıyorsanız sıklığı nedir?

- Kullanmam

- Ara sıra kullanırım
- Sık sık kullanırım
- Devamlı kullanıcıyım
- Bu konuda tedavi gerektirecek kadar kullanırım
- Eskiden kullanıyordum artık kullanmıyorum

74. Ne zamandan beri alkol kullanıyorsunuz?

75. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıyor musunuz?

- Evet kullanıyorum
- Hayır kullanmıyorum

76. Eğer kullanıyorsanız ne çeşit uyuşturucu& uyarıcı madde kullanıyorsunuz?

77. Uyuşturucu kullanım sıklığınız?

- Arasıra kullanırım
- Sık sık kullanırım
- Devamlı kullanıcıyım
- Bu konuda tedavi gerektirecek kadar kullanıcıyım
- Diğer açıklayınız

78. Ailenizde uyuşturucu uyarıcı madde kullanan biri var mı?Varsa kim açıklayınız?

79. Eşiniz alkol kullanıyor mu? Eğer kullanıyorsa ne zamandan beri kullanıyor?

80. Eşinizin alkol kullanma sıklığı nedir?

- Ara sıra kullanır
- Sık sık kullanır
- Devamlı kullanıcıdır
- Tedavi gerektirecek kadar kullanıcıdır
- Diğer açıklayınız

81. Ne kadar zamandır kadın sığınma evindesiniz?

82. Neden kadın sığınma evine başvurduunuz?

83. Kadın sığınma evine başvurmadan önce diğer destek yollarını denediniz mi?

- Evet denedim

- Hayır denemedim
 Diğer belirtiniz

84. Kadın sığınma evine sizi yönlendiren biri var mıydı?Varsa kim açıklayınız?

Bir yakın Tarafından.
85. Kadın sığınma evinde psikolojik destek alıyor musunuz?

- Evet alıyorum
 Hayır almıyorum
 Diğer belirtiniz

86. Şu anda kendi ailenizden sosyal duygusal destek alıyor musunuz?

- Evet alıyorum
 Hayır almıyorum
 Diğer belirtiniz

87. Şu anda çalışıyor musunuz?

- Evet çalışıyorum
 Hayır çalışmıyorum
 Diğer açıklayınız

88. Çocuğunuz varsa şu an yanınızda mı?

- Evet yanımda
 Hayır yanımda değil
 Diğer açıklayınız

89. Eğer değilse çocuğunuz kimin yanında kalıyor ?

Baba Tarafında
90. Çocuğunuzun yanınızda olmaması sizi nasıl etkiliyor?

Azırı Derecede beni üzüyor ve mutsuz oluyorum
91. Gelecekle ilgili planlarınız neler?

Tek Dileğim ve hedefim çalışmaktır bir işe
Girmek para Biriktirmek bir ev kiralamak
Ondan sonra Zeynep kızımın kavuşmak onu
yanıma Almak istiyorum Geriye kalan yıllarımı
kızımınla beraber huzurla ve mutlulukla geçirmek
istiyorum ve her zaman Dua Ediyorum.

EK B

10 puan

BECK UMUTSUZLUK ÖLÇEĞİ

Aşağıda geleceğe yönelik düşünceleri ifade eden bazı cümleler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, bunların size ne kadar uygun olduğuna karar veriniz. Örneğin; Okuduğunuz ilk ifade size uygun ise 'Evet', uygun değil ise 'Hayır' ifadesinin altındaki kutunun içine (X) işareti koyunu

Sizin için uygun mu?

EVET HAYIR

1. Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum.	() ☒ 1 L
2. Kendim ile ilgili şeyleri düzeltmediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur.	☒ () 1 L
3. İşler kötüye giderken bile her şeyin hep böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor.	☒ () 0
4. Gelecek on yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum.	☒ () 1 L
5. Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.	() ☒ 1 L
6. Benim için çok önemli konularda ileride başarılı olacağıma inanıyorum.	☒ () 0
7. Geleceğimi karanlık görüyorum.	☒ () 1 L
8. Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum.	☒ () 0
9. İyi fırsatlar yakalayamıyorum. Gelecekte yakalayacağıma inanmam içinde hiçbir neden yok.	☒ () 1 L
10. Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı.	☒ () 0
11. Gelecek benim için hoş şeylerden çok tatsızlıkla dolu.	☒ () 1 L
12. Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi umuyorum.	() ☒ 0
13. Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.	☒ () 0

- 14.İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor.
- 15.Geleceğe büyük inancım var.
- 16.Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur.
- 17.Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam olanaksız.
- 18.Gelecek bana bulanık ve belirsiz görünüyor.
- 19.Kötü günlerden çok iyi günler bekliyorum.
- 20.İstediğim her şeyi elde etmek için çaba göstermemin gerçekten yararı yok, nasıl olsa onu elde edemeyeceğim.

() 1 ✓

() 0

() 0

() 0

() 1 ✓

() 0

() 1 ✓